

Gorenjski Glas

PETEK, 13. DECEMBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 99, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V tednu dni tri puščanja plina

Po Britofu, kjer so vrednosti plina po desetih dneh od eksplozije vendarle minimalne, so imeli ta teden težave z uhajanjem plina tudi v Trziču in Orehovljah.

SIMON ŠUBIC

Trzič, Kranj – Po Britofu, kjer je prejšnji teden prišlo do eksplozije, v kateri so bili poškodovani štirje otroci in dva delavca, so imeli ta teden težave z zemeljskim plinom še v Trziču in Orehovljah. V Trziču so v ponedeljek izmerili povečano koncentracijo plina v naselju Za jezom, zato so iz dveh objektov izselili deset prebivalcev. Ti so se v sredo lahko vrnili v svoje domove, v Petrolu, ki v občini vodi plinifikacijo, pa so pristopili k prezračevanju omrežja in odpravi

napake na plinovodu. Evakuacijo desetih krajanov so v torek popoldan izvedli še v Orehovljah, kjer je tudi prišlo do uhajanja plina, potem ko je med gradnjo komunalne infrastrukture delovni stroj poškodoval plinsko napeljavo. Poškodbo so isti dan sanirali.

Če intervencija v Britofu zaradi eksplozije in uhajanja plina danes poteka že enajsti dan, so jo v Trziču končali precej hitreje. V naselju Za jezom so v ponedeljek popoldan zaradi preseženih mejnih vrednosti pri meritvah plina v enem od

jaškov meteorne kanalizacije iz dveh objektov evakuirali deset ljudi, zaprli lokalno cesto in zavarovali območje. Šest evakuiranih oseb je začasno zatočišče našlo pri sorodnikih, štiri pa je občina namestila v kapacitete, ki jih ima na voljo za takšne primere, je povedal namestnik poveljnika Civilne zaščite Občine Trzič Domen Turk. Po opravljenih delih in meritvah so takoj pristopili k prezračevanju omrežja, že v torek popoldan pa so intervencijo končali.

▶ 12. stran

Uhajanje zemeljskega plina so v ponedeljek popoldan zaznali tudi v soseski Za jezom v Trziču. / Foto: Gorazd Kavčič

Po požaru zaskrbljenost prebivalcev

Po ponedeljkovem požaru so v Civilni iniciativi za zeleno Stražišče ponovno pozvali k izselitvi podjetja za predelavo nevarnih odpadkov Ekol iz industrijske cone Laze.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V podjetju Ekol v industrijski coni Laze v Stražišču je v ponedeljek zvečer zagorelo v enem od zabojnikov za industrijske odpadke, ogenj pa se je razširil še na sosednja zabojnika in parkirano tovorno vozilo, plastične zbiralnike in del nadstreška. Poškodovanih ni bilo.

Ker gre za podjetje za predelavo nevarnih odpadkov, se je takoj pojavilo vprašanje, kako so posledice požara vplivale na okolje. Prve meritve, ki jih je opravil ekološki laboratorij ELME, so pokazale, da na kraju v ozračju in vodi ni nevarnih snovi, a predstavnik Civilne

iniciative za zeleno Stražišče Marko Špolad opozarja, da bo treba počakati na prave meritve oziroma analizo vode, saj se na tem območju

gasilske odpadne vode izliva v bližnji potok, ki se zliva v Žabnico, ta pa je ključna za podtalnico, ki oskrbuje škofjeloško in tudi ljubljansko

območje. Ob tem je vnovič pozval k selitvi Ekola iz Laze ter k celoviti ureditvi cestne in komunalne infrastrukture v industrijski coni. Kranjski župan Matjaž Rakovec pa je pojasnil, da ne občina ne podjetniki, ki v coni delujejo, nimajo denarja za selitev, občina pa rešitev vidi v gradnji ustrezne komunalne infrastrukture.

Požar v Ekolu je gasilo okoli 135 poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz osmih društev. Gasilci so bili o nastanku požara ob 18.30 obveščeni preko avtomatskega javljalnika, je razložil poveljnik Gasilske reševalne službe Kranj Andraž Šifrer.

▶ 12. stran

Požar v Ekolu je okoli 135 gasilcev pogasilo v dveh urah.

Milijonska tožba zoper Dars

Kranjski Iskratel, ki pred leti ni dobil posla za uvedbo sistema elektronskega cestninjenja, je zoper Dars podal odškodninsko tožbo v vrednosti skoraj osemnajst milijonov evrov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Spomnimo: Med štirimi ponudniki za izvedbo javnega naročila elektronskega cestninjenja je Dars izbral slabih sto milijonov evrov vredno ponudbo Telekom Slovenije in norveške družbe Q-Free, skupna ponudba Iskratela in njihovega slovaškega

partnerja SkyToll pa je bila ocenjena na dobrih deset milijonov evrov več. V Iskratelu, kjer poudarjajo, da so kot edini ponujali rešitev satelitske tehnologije in mobilnih komunikacij, ki jo priporoča tudi EU, vse odtlej poudarjajo, da je bil postopek javnega naročila izpeljan nezakonito.

▶ 6. stran

Priloga: **jurij**

AKTUALNO

Ošpice tudi v Komendi

Po potrjenih primerih okužbe z ošpicami v Škofji Loki so tudi v Komendi potrdili dva primera. Že v torek so potrdili primer okužbe učenca moščanske enote Osnovne šole Komenda Moste, včeraj pa še otroka v komendskem Vrtcu Mehurčki.

3

KULTURA

Potrditev izjemnosti najdišča

Vlada je Arheološko najdišče Gradščice nad Bašljem razglasila za kulturni spomenik državnega pomena, kar odpira nove možnosti pri kandidiranju za sredstva na državnih in evropskih projektih razpisih.

8

CG+

Ko pride čas, se bom preprosto vklopil nazaj

Albertus Magnus, Aleš, Bine, Boris, Igor, Ivanko, Mare, Marko, Robert, Sašo in Uroš. Enajst (izmišljenih) imen, enajst moških na prestajanju zaporne kazni, enajst življenjskih zgodb iz knjige Vidiš, tukaj boš pa zdaj doma.

20

CG+

Na kolesu doživiš vsak kilometer

Rožle Reven iz Gorenje vasi se je lani marca s kolesom odpeljal proti Kitajski. Prekolesaril je več kot deset tisoč kilometrov skozi štiri najst držav ter premagal tudi osemdeset tisoč višinskih metrov vzponov.

22

VREME

Danes bo oblačno, čez dan bo občasno snežilo. Jutri bo precej jasno. V nedeljo bo precej oblačno, jutro bo mrzlo.

jutri: precej jasno

Še čakajo Arso

Sredstva za gradnjo vodiške obvoznice so zagotovljena, a Vodičani še vedno čakajo odločitev Arsa in napovedujejo nov protest.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – V Vodicach že dlje časa na nevzdržno prometno problematiko opozarjajo s protestnimi shodi občanov, ki zahtevajo čimprejšnji začetek gradnje vodiške obvoznice, ki jo je sicer država obljubila že za leto. Nov shod tako pripravljajo že za prihodnji teden, v sredo, 18. decembra. A kot pravi vodiški župan Aco Franc Šuštar, nestrpnost pričakujejo tudi pozitivno odločitev Agencije RS za okolje (Arso), da ponovna presoja vplivov na okolje ni potrebna. »Dars, ki ima nalogo pridobiti gradbeno dovoljenje, je na Arso oddal vlogo za predhodni postopek, tam pa do danes po letu in desetih mesecih še niso podali odgovora. So se pa uskladili

z vsemi preostalimi soglasodajalci, ki menijo, da ponovna presoja vplivov na okolje ni potrebna. Zato Dars, Direkcija za infrastrukturo, Občina Vodice in civilna iniciativa v teh veselih decembrskih dnevih upravičeno pričakujemo, da bo Arso odločil, da ponovna presoja ni potrebna, kar bi bilo v prid hitri rešitvi. Zagotovljeni so namreč vsi ukrepi, ki ščitijo ljudi in okolje in zagotavljajo takojšnjo gradnjo obvoznice,« je povedal vodiški župan.

Na direkciji za infrastrukturo so nam sicer zagotovili, da je v proračunih za prihodnji dve leti za gradnjo vodiške obvoznice predvidenih 3,3 milijona evrov, celotna ocenjena vrednost investicije pa sicer znaša 9,7 milijona evrov.

Pogovor in film o izginjanju Triglavskega ledenika

Ljubljana – V torek, 17. decembra, ob 17. uri bo v Atriju ZRC v Ljubljani (Novi trg 2) dogodek Lepota izginjanja Triglavskega ledenika. O tej problematiki bodo spregovorili strokovnjaki Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, ki se vsak konec poletja redno odpravljajo merit površino, prostornino in debelino našega nekdanjega največjega ledenika, in Aljaž Celarc, soavtor filma EX TOPIA, ki prikazuje dejavnosti inštitutske odprave ob ledeniku. Film bodo predvajali ob 19. in 20. uri v bližnji Dvorani Zemljepisnega muzeja (Gosposka ulica 16).

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 6. decembra 2019, prejme dve vstopnici za koncert Helene Blagne Martin Kropivnik iz Cerkelj. Nagrajencu čestitamo!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme RADA POGAČNIK iz Mojstrane.

Spoštujmo človekove pravice

Ob svetovnem dnevu človekovih pravic, 10. decembru, je varuh človekovih pravic Peter Svetina na Brdu pri Kranju priredil sprejem. Ko govorimo o človekovih pravicah, govorimo o dostojanstvu, poudarja Peter Svetina, ki smo mu ob tej priložnosti naslovili nekaj vprašanj.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kako dostojanstvo povezuje te s človekovimi pravicami?

Človekove pravice izhajajo iz njegovega dostojanstva in to je bistvo, kar nas dela ljudi. Zato letos dan človekovih pravic namenjamo prav temu: bodimo človek človeku in sodelujmo med seboj. Pomembno je, da se vedno zavedamo, da so človekove pravice pomembne, da se jim ne smemo odpovedovati in jih zanemarjati. V vedno hitrejšem tempu življenja, ko se vedno bolj opiramo na umetno inteligenco, obenem pozabljamo na to, da je treba zaupati človeku, graditi medsebojne odnose in človekove pravice spoštovati na vsakem koraku. To ne velja zgolj za ranljive cilje skupine, pač pa pri vseh ljudeh, tudi odločevalci v državi se morajo pri pripravi zakonov in drugih odločitvah v prvi vrsti zavedati človekovih pravic.

Katere skupine ljudi so še posebej ranljive, katerim so človekove pravice največkrat kršene in so zaradi tega deležni še posebne varuhove pozornosti?

To so vse znane ranljive ciljne skupine. V prvi vrsti so to invalidi, ki jim ne omogočamo dostopnosti do šolanja, do šol, ki bi si jih izbrali za svoje izobraževanje, pa te niso dostopne ali prilagojene njihovim potrebam. Pri zaposlovanju invalidov se premalokrat upoštevajo njihove specifične. Ranljiva skupina so otroci, za katere rečemo, da na njih stoji svet, obenem pa se ne zavedamo dovolj, da to niso majhni ljudje z majhnimi pravicami, pač pa ljudje z enakimi človekovimi pravicami kot vsi

Varuh človekovih pravic Peter Svetina / Foto: Tina Dokl

Mednarodni dan človekovih pravic zaznamujemo 10. decembra. Na ta dan leta 1948 je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela splošno deklaracijo človekovih pravic.

drugi, zato moramo z njimi ravnati še toliko bolj skrbno in skrbeti za njihov razvoj. Tudi pri ženskah, migrantih, pripadnikih različnih verskih skupin velikokrat pride do diskriminacije. Poudariti velja tudi spoznanje, da imamo razviti družbi, kamor se uvrščata Slovenija in Evropa, visoko stopnjo revščine, previsoko za to razvojno stopnjo.

Kaj vam je v prvem letu delovanja uspelo doseči?

Na mestu varuha človekovih pravic sem devet mesecev, torej obdobje ene nosečnosti (smeh). Kaj se je torej rodilo? Ocenjujem, da se čuti vpliv varuha, če je ta aktiven. V veliko veselje mi sprejetje dveh zakonov, ki sta bila sprejeta v dveh tednih, v enem od njih je država omogočila diskriminiranim študentom invalidom brezplačni javni prevoz.

Prej so ga imeli vsi študentje, razen študentov invalidov. Vrsto let je trajalo, da je bil zakon sprejet. Popravljeni so bile krivice, kjer je bil staršem slepih in slabovidnih otrok vzeta en dodatek, kar je za finančni položaj njihovih družin predstavljalo prave tragedije. Država je to vedela že šest let, zdaj pa z zakonom to slednjič popravila in bodo krivice za nazaj tudi poravnane. V tem letu je ustavno sodišče pritrdilo tudi našemu predlogu za oceno ustavnosti zakona o tujcih. Kar veliko stvari se premika na področju duševnega zdravja. Že na začetku mandata sem začel opozarjati, da so posebni socialni zavodi prenatrpani, da ljudje spijo na hodnikih in jedilnicah. To se zdaj popravlja, ministrstvo je intenzivno začelo investirati sredstva v povečanje kapacitet, tako da je tudi tu kar nekaj premikov.

V zadnjem času je bil aktualen primer zapoznelega izdajanja odločb za bolniške odsotnosti, zaradi česar so se tudi obračali na varuha človekovih pravic. Kakšna priporočila ste sprejeli?

Na nas so se obračali tako delodajalci kot zaposleni, ki so za nazaj dobivali odločbe o bolniških dopustih. Mi nismo Zavodu za zdravstveno zavarovanje nič priporočili, pač pa zahtevali, da morajo to nemudoma popraviti. Prihajalo je do velikih anomalij, ljudje so zaradi tega ostajali brez dohodka, delodajalci so bili v stiski, anomalija pa je nastala zgolj zaradi tega, ker zavod pravočasno ne odloča. Mi ne sprejemamo njihovega argumenta, da je to posledica pomanjkanja sredstev in kadrovske težave. Če ljudje prihajajo v stisko zaradi prepočasnega odločanja zavoda, je to kršitev človekovih pravic in zahtevamo, da se to uredi.

Veliko delate tudi na terenu. Kdaj spet lahko pričakujemo vaš obisk na Gorenjskem?

V prihodnjem letu zagotovo načrtujemo enega ali dva obiska. Dne 20. decembra pa prihajamo skupaj z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z ministrom za zdravje, ki sem ju povabil na skupen obisk zavoda Korak v Kranju, da si bodo ogledali, kako se dela z ljudmi s pridobljenimi možganskimi poškodbami, kjer mora država vzpostaviti mrežo in poskrbeti za to, da bodo vsi ljudje s pridobljenimi možganskimi poškodbami imeli dostop do rehabilitacije. Obisk bo omogočil, da ministra vidita razmere in zagotovita sredstva.

Tožijo tudi vozniki Arrive Alpetour

Sindikata avtobusov Slovenije je konec novembra na delovno sodišče vložil tudi tožbene zahteve zaradi plačevanja premij poklicnega zavarovanja v Arrivi Alpetour.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Potem ko je vrhovno sodišče oktobra pritrdilo prvostopenjskemu in drugostopenjskemu sodišču, da mora Ljubljanski potniški promet (LPP) 53 voznikom izplačati prispevke za poklicno zavarovanje od leta 2013 naprej, so se v Sindikatu voznikov avtobusov Slovenije

odločili, da za svoje člane v podjetjih Arriva, Arriva Alpetour, Arriva Dolenjska in Primorska ter Nomago na delovno sodišče vložijo več kot 120 tožbenih zahtevkov zaradi neplačevanja premij poklicnega zavarovanja.

V sindikatu že od leta 2017 opozarjajo, da avtobusna podjetja kršijo delovno-pravno zakonodajo, odkar so

leta 2013 »kartelno« prenehali plačevati poklicno zavarovanje tistim voznikom, ki v celotnem letu ne prevozijo več kot šestdeset tisoč kilometrov. To se je zgodilo po tem, ko se je prispevek za poklicne pokojnine, ki omogoča delavcem predčasno upokožitev brez pokojnine, podvojil. Avtobusna podjetja so se pri tem

sklicevala na mnenje komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki je odločila, da se poklicna pokojnina od 1. januarja 2013 ne šteje nobenemu delavcu več, ker za to ne izpolnjujejo pogoja o 60 tisoč prevoženih kilometrih na leto.

V sindikatih, ki zastopajo voznike avtobusov, nasprotno trdijo, da omenjena

komisija sploh nima pristojnosti za izražanje pravno zavezujočih mnenj v zvezi s plačevanjem premij zavarovane dobe s povečanjem za delovno mesto voznik avtobusa, saj ima te pristojnosti komisija pri ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki pa še do danes ni izdala nobenega sklepa, ki bi vplival na plačevanje poklicnega zavarovanja.

Ob pomoči sindikata je tako 53 voznikov Ljubljanskega potniškega prometa (LPP) leta 2015 vložilo tožbe zoper delodajalca zaradi prenehanja izplačevanja

prispevka za obvezno poklicno zavarovanje. Pritrdila sta jim tako Delovno sodišče v Ljubljani kot kasneje na pritožbo delodajalca tudi Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani, oktobra letos pa še vrhovno sodišče.

Sindikatu voznikov avtobusov Slovenije se zdijo »izjemno žalostno, če ne že sramotno, da morajo vozniki avtobusov v dejavnosti, ki jo subvencioniramo vsi davkoplačevalci, sami poiskati pravico na sodišču, ko pa bi morali kršitev delovno-pravne zakonodaje že preventivno sankcionirati ustrezni državni organi«.

Ošpice tudi v Komendi

Po prvih primerih ošpic v Škofji Loki so ta teden potrdili tudi dva primera ošpic v Komendi.

SUZANA P. KOVAČIČ,
ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Po potrjenih primerih okužbe z ošpicami v Škofji Loki so tudi v Komendi potrdili dva primera. Že v torek so potrdili primer okužbe učenca mošćanske enote Osnovne šole Komenda Moste, včeraj pa še otroka v komendskem Vrtcu Mehurčki. »V torek zvečer smo bili obveščeni, da je učenec naše šole zbolel za ošpicami. O bolezni smo prek spletne pošte nemudoma obvestili starše učencev naše šole in objavili obvestilo na naši spletni strani. Šolo smo temeljito prezračili, pogostejše razkužujemo prostore. V nadaljevanju smo se ravnali po navodilih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Informacije, ki smo jih pridobili z NIJZ, smo povzeli v novici na spletni strani, poslali smo jih staršem, seznanili smo učence in zaposlene na šoli. V skrbi za učence in zaposlene sodelujemo tudi z ZD Kamnik in Občino Komenda,« je povedala v. d. ravnateljice OŠ Komenda Moste Barbara Janežič Bizant.

Kot dodaja Janežič Bizantova, ne vedo, ali je bil učenec že 2. in 3. decembra prinašalec bolezni, zato starše pozivajo, naj preverijo

Nov primer ošpic je potrjen v mošćanski enoti Osnovne šole Komenda Moste.

cepilni status svojih otrok. Enako priporočajo tudi vsem tistim, ki so se v torek, 3. decembra, udeležili dobrodelne prireditve, ki je potekala na njihovi šoli. »NIJZ nas pomirja, da zaradi dokaj visoke precepljenosti ne pričakujejo večjega števila obolenih. Zdrave oziroma zaščitene osebe virusa ne morejo širiti. Če pa vendarle pri otrocih oziroma udeležencih prireditve opazite znake prehladnega obolenja, solzne ali vnete oči oziroma vročino, ostane doma in pokličite v zdravstveni dom, kjer boste dobili nadaljnja navodila. Vse

starše pozivamo, naj svoje otroke cepijo, če le ni zdravstvenih kontraindikacij, in se tako izognejo težjim oblikam te bolezni.«

V Zdravstvenem domu Škofja Loka, od koder smo že pred časom poročali o prvih potrjenih primerih okužbe z ošpicami, so včeraj obravnavali en sum na okužbo, za končno diagnozo so še čakali laboratorijske rezultate. Pacient ni prestopil praga zdravstvenega doma, ampak so ga obravnavali v zasilni izolirnici reševalnega vozila, ki so jo vzpostavili za primer epidemije ošpic. V ponedeljek je pacient s sumom na ošpice v

ZD Škofja Loka obiskal čakalnico zasebne zdravstvene ambulante, zaradi česar so morali ta del stavbe zdravstvenega doma zapreti za kar nekaj časa in ga prezračiti. Pomembno je, da upoštevate navodila zdravstvenega osebja. Vse osebe z vročino in izpuščajem, prehladnimi znaki ali vnetjem očesnih veznic prosijo, naj ne vstopajo v stavbo zdravstvenega doma, ampak pokličejo svojega izbranega zdravnika. Če ta v času obiska ne dela, naj ne vstopajo niti v čakalnico dežurne ambulante, temveč naj tudi v tem primeru prej pokličejo.

k

KOMENTAR
SUZANA P. KOVAČIČ

Kakšna je »cena« ošpic

Ošpice so bile dolga leta najpogostejša nalezljiva bolezen. Od leta 1968, ko smo pri nas uvedli obvezno cepljenje proti ošpicam, je število bolnikov začelo upadati. Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje je bila zadnja epidemija ošpic pri nas v letih 1994/95. Tudi ošpice sodijo med t. i. potovalne bolezni, okužimo se lahko v tujini ali pa nekdo okužbo iz tujine prinese k nam, kot je bil pred kratkim vnos na območju Škofje Loke. Cepljenje z dvema odmerkom cepiva je edina učinkovita zaščita, čeprav tudi ta ni povsem stoodstotna. Je pa pri tistih osebah, ki kljub cepljenju zbolijo, običajno potek bolezni lažji in verjetnost za zaplete manjša. Prvi odmerek cepiva otroci prejmejo po enem letu starosti, drugega pred vstopom v šolo. Precepljenost otrok proti ošpicam v Sloveniji je v zadnjih letih spet pod priporočljivo mejo 95 odstotkov, a ravno kolektivna imunost okrepi učinek cepljenja. Varnost za vse, ki so ogroženi, zagotovi le dovolj cepljenih. Ta zaščita je na primer zelo pomembna za osebe, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne smejo biti cepljene, kot so nekateri bolniki z rakom, bolniki z boleznimi imunske pomanjkljivosti ...

V našem, razvitem svetu se nekaterim staršem zdi, da je cepljenje najranjivejše skupine, naših otrok, nepotrebno. Očitno le do takrat, ko se ta

ne naseli v njihovo neposredno bližino. Po poročanju 24 ur je direktor Zdravstvenega doma Kamnik, kjer so že potrdili prvo okužbo pri otroku, povedal, da opazajo porast klicev zaskrbljenih staršev necepljenih otrok in da je kar naenkrat želja po cepljenju narasla tudi pri nasprotnikih cepljenja. Virus namreč lahko povzroči resne zaplete, kot sta vnetje osrednjega živčevja in pljučnica.

Pomemben del odgovornosti, da se različne okužbe ne širijo, ima tudi sistem s svojimi ukrepi. Zdravstveni domovi, denimo Kranj in Škofja Loka, v laboratorijih še nimajo ločenih odvzemnih mest za zdrave in bolne paciente. Virus ošpic je v kužnih kapljicah, ki v zraku lebdiijo več ur, in se ga nalezemo z vdihavanjem. Izolirne sobe imajo pediatrične ambulante, odrasle praviloma ne, zato so v ZD Škofja Loka za primer epidemije ošpic za pregled zasilno uredili kar reševalno vozilo. So pa še drugi ukrepi, ne nujno povezani z visokimi stroški, kot je npr. zamenjava vrat »na kljuko«, kjer prehaja največ pacientov, z nihajnimi, drsnimi, kot to že imajo urejeno v Kranju.

Človek se ima (naj bi se imel) v življenju pravico odločati svobodno. Bi rekla, da je tako prav, a le dokler zaradi lastne volje ne škodujemo drugim. Veliko odgovornost imamo odrasli, ki se odločamo v imenu otrok. Premislimo ...

Štirinajst projektov za razvoj regije

V prostorih Mestne občine Kranj so se na zadnji letošnji seji sestali župani v okviru Sveta gorenjske regije.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Župani so na sredini seji potrdili projekte, ki bodo predmet podpisa druge dopolnitve Dogovora za razvoj gorenjske regije, se seznanili z osnutkom strateškega dela Regionalnega razvojnega programa Gorenjske 2021–2027, potrdili program dela Regionalne razvojne agencije Gorenjske za leto 2020 ter Regionalni akcijski načrt e-MOTICON, se seznanili s sistemom izposoje koles na Gorenjskem in podprli

kandidaturo Kranja in Gorenjske za evropsko prestolnico kulture 2025.

Kot pojasnjujejo na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske, so julija na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo posredovali drugo dopolnitev Dogovora za razvoj gorenjske regije. Dopolnitev Dogovora, ki vsebuje 14 projektov v skupni vrednosti sofinanciranja 25,7 milijona evrov, bosta podpisala minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik Razvojnega sveta gorenjske regije.

Direktor Regionalne razvojne agencije Gorenjske – BSC Kranj Rok Šimenc je županom predstavil program dela Regionalne razvojne agencije Gorenjske za leto 2020, ki obsega delo treh agencij: BSC, Sora in Ragor, in sicer na petih razvojnih področjih.

Svet gorenjske regije je potrdil regionalni akcijski načrt e-Mobilnost – Transnacionalna strategija za interoperabilno družbo in mreženje na območju Alp, ki je nastal v okviru mednarodnega projekta e-MOTICON, katerega

partner je BSC Kranj. Regionalni akcijski načrt vsebuje ukrepe v podporo širitvi e-mobilne infrastrukture in spremljajočih aktivnosti na Gorenjskem.

Po seznanitvi s potekom kandidature za Evropsko prestolnico kulture 2025 so gorenjski župani podprli kandidaturo Kranja in Gorenjske za Evropsko prestolnico kulture 2025. O bolj konkretnem načinu sodelovanja se bodo občine dogovarjale in odločale po uvrstitvi kandidature Kranja in Gorenjske v drugi krog izbora.

Omejitev obiskov v kranjski porodnišnici

Kranj – V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj so obiski zaradi akutnih prehladnih obolenj v populaciji do preklika omejeni le na eno zdravo odraslo osebo na dan brez otrok. Za ta ukrep so se odločili na podlagi sporočila Nacionalnega laboratorija za zdravje okolje in hrano, da prihaja do povečanja obolevnosti v populaciji.

Žirovnica čebelam prijazna občina

Brdo pri Lukovici – Čebelarstva zveza Slovenije je letos že deseto leto organizirala izbor čebelam najbolj prijazne občine. Rezultate izbora je razglasila v petek med tradicionalnim posvetom ob dnevu čebelarskega turizma na Brdu pri Lukovici. Prvo mesto je osvojila Mestna občina Ljubljana, drugo Občina Žirovnica in tretje mesto Občina Beltinci.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

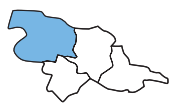
FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Danes opoldne v Gorajte prihaja dedek Mraz

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Gorajte – Pravljična dežela Gorajte, pomemben prostovoljski projekt v občini Škofja Loka, otroke in starše od vsepovsod privablja že deset let. Ob letošnji jubilejni pravljичni deželi obljublja vrsto novosti, eno bodo obiskovalci videli že ob današnjem odprtju. Natanko opoldne se namreč odpre Pravljična dežela Gorajte, ki bo s svojimi zgodbami razveseljevala vse do konca meseca, s po dvema predstavama dnevno od 20. do 29. decembra (razen na božič). Kot pove vodja projekta Danica Kordež, bo današnji dogodek z atraktivnim spustom dedka Mraza na saneh še posebej zanimiv. Ob odprtju bodo obdarili uporabnike

varstveno-delovnih centrov, povabili so tudi donatorje, sponzorje in prostovoljce, ki so zaslužni, da projekt živi že deset let.

Pravljično deželo Gorajte smo obiskali že pred njenim odprtjem, ko so še postavljali pravljичno vasico in krasili okolico. Pri tem so sodelovali dijaki Biotehniškega centra Naklo iz programov hortikulturni tehnik in cvetličar, kot mentorica jih je spremljala učiteljica hortikulture Nataša Šink. Pri okrasitvi je sodeloval tudi cvetličar Aleš Florjančič. Danica Kordež ob tem pohvali tudi prostovoljce, ki vseh 16 dni pridno delajo v Pravljični deželi Gorate, pa tudi nastopajoče, med katerimi je skoraj polovica otrok, ki odigrajo pravljичne vloge.

Dobrodelni koncert za Barko

Gorenja vas – Domačija doživetij Tešnak v sodelovanju z Občino Gorenja vas - Poljane pripravlja v nedeljo ob 17. uri v Sokolskem domu v Gorenji vasi koncert kvarteta Tamino. Prisluhni bo mogoče uverturam in najlepšim arijam iz opere Čarobna piščal W. A. Mozarta. Zbrane dobrodelne prispevke bodo namenili društvu za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju Barka. Že od 14. ure naprej se bo mogoče udeležiti tudi dobrodelnega bazarja, na katerem bodo ponudili izdelke, ki nastajajo v Skupnosti Barka.

Praznik Linhartovega mesta

Med prejemniki pečatov Občine Radovljica je tudi naša sodelavka Marjana Ahačič, novinarka Gorenjskega glasa in urednica Deželnih novic.

Nagrajenci z županom / Foto: Gorazd Kavčič

URŠA PETERNEL

Radovljica – V Linhartovi dvorani v Radovljici je v sredo zvečer, na obletnico rojstva Antona Tomaža Linharta, potekala proslava občinskega praznika občine Radovljica. Župan Ciril Globočnik je v nagovoru orisal nekatere najpomembnejše letošnje naložbe. Na prvem mestu je novoodprti prizidek k radovljiškemu zdravstvenemu domu, začeli so celovito energetsko sanacijo osnovne šole v Lipnici, potekalo je več obnov komunalne infrastrukture in gradenj kanalizacije.

Osrednja pozornost pa je bila namenjena občinskim nagrajencem. Plakete Antona Tomaža Linharta so prejeli Ljudska univerza Radovljica ob 60-letnici delovanja, Mestni muzej Radovljica za izvedbo evropskega projekta di Story in Suzana Adžić za dolgoletno udejstvovanje v ljubiteljski kulturi, mentorstvo otroške gledališke skupine Linhartovi čuki in prenašanje znanja na mlade.

Prejemniki pečatov Občine Radovljica so Matej Šparovec za dolgoletno ribiško upravljanje ter prispevek k ohranjanju narave, Jože

Bešter za aktivnosti in prispevek k napredku Krajevne skupnosti Otok in Marjana Ahačič za dolgoletno profesionalno urejanje Deželnih novic in obveščanje o lokalnih zadevah. Medalji Občine Radovljica pa so prejeli sodelujoči v projektu Oživimo srce za izjemno prizadevnost pri povečevanju možnosti preživetja občank in občanov ob srčnem zastoju ter Uršula Kavar za ohranjanje slovenskega ljudskega izročila in prenašanje znanja na mlade folklorne.

Župan je priznanja in denarne nagrade podelil tudi študentom, ki so z odliko

opravili zaključni letnik študija in diplome. To so Domen Cvenkel, magister inženir elektrotehnike, in Tilen Cvenkel, diplomirani inženir elektrotehnike, iz Ljubnega, Jaka Koselj iz Lipnice, doktor medicine, Liza Šparovec z Dobrega Polja, magistrica glasbe, in Neja Zupan iz Radovljice, diplomirana dizajnerka.

Na prireditvi v režiji Roka Andresa so nastopili otroška gledališka skupina Linhartovi čuki in otroška folklorna skupina Č'bele (mentorici sta letošnji nagrajenki) ter Monika Avsenik z zasedbo The Mood Swingers.

Osnovati novo osvobodilno fronto

Minulo soboto je pri spomeniku na Gorelku na Pokljuki potekala spominska slovesnost ob 76. obletnici boja tretjega bataljona Prešernove brigade, ko je decembra 1943 padlo 79 bork in borcev. Pripravila sta jo Združenje zveze borcev za vrednote NOB Radovljica in Odbor Prešernove brigade.

MAŠA LIKOSAR

Goreljek – Slavnostni govornik slovesnosti poslanec stranke Levica Primož Siter je zgodovini nastavlil ogledalo. »Na to mesto se je v hudi zimi decembra 1943 zatekla Prešernova brigada. Po spletu okoliščin in vrsti spremenjenih ukazov so borci pristali v Lovčevem hotelu, za njimi je bil več kot sto kilometrov dolg marš. Ko so v prepričanju, da so na varnem, zaspali in jih je stražila le peščica, sta jih z dveh koncev napadli dve preštevlni skupini nemških vojakov. Tja jih je poslal partizanski major, ki je sodeloval z okupatorjem in je pahnil svoje tovariše v smrt. Mislili so, da je njihov človek, da je na njihovi strani, da je bil partizan.« je pojasnil Siter in nadaljeval: »Vnel se je hud boj. Nemci so streljali in zažigali hotel, takrat partizansko

trdnjavo, a borci NOB se niso dali. Nemci so jih pozvali, naj se predajo, sicer jih čaka gotova smrt. Partizani so na vsak tak poziv odgovorili z ognjem. Ko jih je ostala le še peščica ranjenih in še ti skoraj brez streliva, je bila na doseg samo ena rešitev. Okupatorju se pač živi ne bodo predali. V trenutkih,

ko je bilo iz gorečega hotela slišati zadnje strele, je iz njega rjavela tudi internacionala: Vstanite v suženjstvo zakleti ... Nemci so zmagali z orožjem, partizani pa z življenjem.«

Siter je v sklepnem delu poudaril, da so ključnega pomena sporočila, ki jih skozi časovni stroj borci

tistega časa prenašajo v današnji trenutek, to so solidarnost, odločnost in neomajnost. »Živimo v času, ko so nekateri dovolj dobri, drugi načrtno porinjani na stran, ker so drugačne barve, ker ljubijo napačen spol, ker so od drugod, ker verujejo drugače, v zadnjem času tudi zato, ker so stari,« je dejal Siter in se ob koncu še kritično vprašal, kaj storiti danes, da končna postaja tega družbenega vlaka ne bo zima 1943 na Gorelku, in kako osnovati novo aktualno osvobodilno fronto, ki bo solidarna, odločna, iskrena in bo ustvarila pravično družbo.

Pred spomenik padlih borcev so delegacije položile vence, v kulturnem programu pa so sodelovali častna straža Slovenske vojske, praporščaki, vokalna skupina Polži, harmonikar Žiga Grm in člani Gledališča 2B.

Foto: Maša Likosar

Slavnostni govornik poslanec Levica Primož Siter

LOKA V SNEGU

Festival

30. 11.–31. 12.
v Škofji Loki

Rade Šerbedžija, Diskoloža, Rudi Bučar,
Samuel Lucas, Pero Lovšin, Miklavž,
dedek Mraz, koncerti, delavnice, kino,
Božični LUft, silvestrovanje ...

www.lokavsnegu.si

Uresničili zastavljene cilje

Na srečanju ob dnevu Pokrajinske zveze društev upokojencev (PZDU) Gorenjske so v Kulturnem domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici podelili priznanja za leto 2019.

Prejemniki priznanj PZDU Gorenjske za leto 2019 / Foto: Tina Dokl

MAŠA LIKOSAR

Bohinjska Bistrica – Letos je bilo po besedah predsednika Zdravka Malnarja v PZDU Gorenjska – ki trenutno združuje 49 društev upokojencev, v katera je vključenih okoli 27.500 upokojencev, s čimer se uvršča med najštevilnejšo in največjo pokrajinsko zvezo – opravljenega veliko dela. »Uresničili smo skoraj vse zastavljene cilje. Naša pokrajina je v odlični kondiciji, tako organizacijsko in vsebinsko kot tudi finančno. Letos smo bili na

področju športa, rekreacije in gibalne kulture nekoliko manj aktivni, saj nam je ponagajalo vreme, uspešno pa smo izvedli in organizirali vseh drugih dvanajst dejavnosti,« je pojasnil Malnar in povedal še, da je bilo letos na pokrajinski zvezi tudi volilno leto, imenovali so nove komisije in organe. Zbrane sta v Kulturnem domu Joža Ažmana pozdravila tudi župan Občine Bohinj Jože Sodja in predsednik komisije za tehnično kulturo pri Zvezi društev upokojencev Slovenije Branko Suhadolnik.

Sledilo je podeljevanje priznanj. Na področju kulture so priznanja prejeli: DU Kokrica, DU Lesce in DU Tržič. V športno-rekreativnih dejavnostih so bili najboljši v kategoriji malih društev DU Dovje - Mojstrana, med srednjimi društvi DU Naklo in velikimi društvi DU Kamnik. Devet posameznikov, ki jih je predlagalo vodstvo PZDU Gorenjske, je prejelo zahvale; Zoran Rink, Milica Habjan in Marija Berlec so prejeli malo plaketo, Cveta Škopelja in Lovro Plevel veliko plaketo, plakete

za izredne zasluge pa Franci Pretnar, Janez Šutar in Nežka Zupan. Za organizacijo Srečanja upokojencev Gorenjske 2019 sta veliko plaketo prejela še DU Kamnik in Občina Kamnik. Ob okrogli obletnici pa sta DU Jezersko in DU Brezje - Mošnje - Ljubno dobila majolico. Prvo za dvajsetletno, drugo za tridesetletno delovanje. Ob tej priložnosti so za delo v DU Bohinjska Bistrica priznanja izročili še dvema njihovima članoma – Janezu Cuferju in Ireni Šolar.

Prisrčno srečanje z najstarejšimi

Preddvorski župan Rok Roblek nadaljuje tradicijo prednovoletnega sprejema občanov, starejših od devetdeset let.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V občini živi 40 občanov in občanov, starejših od 90 let, štiriindevetdeset žensk in šest moških. Najstarejši sta 104-letna

Frančiška Zorman iz Bašlja in leto dni mlajša Marijana Rogelj iz Potoč. Letos na decembrskem sprejemu ni bilo, udeležilo pa se ga je osem starostnikov. Čeprav so med najstarejšo

populacijo v večini ženske, pa so trije moški na srečanju tudi dobro zastopali svoj spol. Prišli so: Albin Rehberger (1928) iz Nove vasi, Pavla Tičar (1922) iz Potoč, Vida Kok (1928)

iz Tupalič, Anton Bukovnik (1929) z Zgornje Bele, Frančiška Štular (1928) iz Kokre, Marija Klanjšek (1927) iz Tupalič, Emil Hafner (1927) iz Preddvora in Antonija Klakočar (1929) s Srednje Bele.

Uvodoma so najstarejšim zapele pevke upokojenskega pevskega zbora Josipine Turnograjske, nagovoril jih je župan Rok Roblek, ki je izrazil spoštovanje do svojih gostov častitljive starosti, do njihove modrosti in izkušenj ter sledi, ki so jih pustili v svojem domačem kraju. Vsakokrat se srečanju pridružijo tudi Gelike, članice skupine za ročna dela pri Društvu upokojencev Preddvor s copatki, ki jih spletejo za preddvorske novorojenčke. Letos so prispevale 34 parov v modri, rožnati in beli barvi.

Najstarejši občanke in občani Preddvora z županom Rokom Roblekom in občinsko svetnico Darjo Delavec, ki vodi občinski odbor za družbene dejavnosti /Foto: Gorazd Kavčič

Zimske pravljice na Brdu

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – Posestvo Brdo pri Kranju, ki sicer čez leto gosti protokolarne sprejeme in številne poslovne dogodke, ta konec tedna pripravlja praznično prireditev za najmlajše, ki so jo poimenovali Zimske pravljice. Prireditev bo pričarala vzdušje prazničnih dni, potekala pa bo v soboto in nedeljo med 16. in 20. uro.

Najmlajši obiskovalci se bodo podali v magični svet pravljic. Spoznali bodo posebne brdske zgodbe, ki črpajo navdih iz bogate zgodovine posestva. Vse zgodbe so avtorske. Napisali so jih zaposleni, ki jih bodo pripovedovali v pravljicnih hiškah, glavni junaki pa so netopirček, severni medved in brdski jelenček. Otroke na Brdu čaka še veliko druge animacije: ustvarjalne delavnice, jahanje lpicancev,

vožnja s kočijo in čarovnik. Na Zimskih pravljicah tradicionalno sodelujejo tudi z lokalnimi društvi. Na prireditvi se bodo predstavili otroški pevski zbori iz okoliških šol, otroški gledališki predstavi pa sta pripravili kulturni društvi iz Predoselj in Visokega pri Kranju. Ogleдали si jih boste lahko na toplem, v dvorani kongresnega centra, nato pa skupaj pričakali še prihod Božička.

Medtem ko bodo otroci več pozornosti namenjali svetu pravljic, pa bo za odrasle zagotovo mamljiva ponudba brdske kulinarike. V ogrevanem šotoru se bo ob glasbeni spremljavi v živo našlo nekaj za vsak okus. Na voljo bo tudi pestra paleta izdelkov blagovne znamke Okusi Brda. Dogajanje bo popestrila tudi predstava z ognjem, ki je prava atrakcija za vse generacije.

Praznično tudi v Naklem

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – V praznični december so v nakelski občini vstopili z obiskom Miklavža in odprtjem drsališča, ki obratuje vsak dan od 10. do 19. ure, od 19. do 22. ure pa je ledeno ploskev ob manjšem doplačilu možno rezervirati. Drsanje je brezplačno, na voljo je tudi izposoja drsalk. Včeraj je bilo pred Graščino Duplje koledovanje Folklorne skupine Društva upokojencev Naklo, nastopili so učenci Podružnične šole Duplje, dijaki srednje šole Biotehniškega centra Naklo pa so v graščini na ogled postavili božično-novoletne

aranžmaje. Danes, 13. decembra, ob 17. uri, bo slavnostni prižig lučk in blagoslov novoletne smreke pri mladinskem športnem igrišču nasproti občinske stavbe v Naklem. Prišli bodo tudi koledniki, program pa popestrili še pevski zbor KD Dobrava Naklo in plesna skupina Osnovne šole (OŠ) Naklo. V četrtek, 19. decembra, ob 19. uri bo v športni dvorani OŠ Naklo božično-novoletni koncert, s katerim bodo obeležili 25. obletnico ustanovitve Občine Naklo. Nastopili bodo Pihalni orkester Tržič, združeni pevski zbori OŠ Naklo in harmonikar Primož Gnidovec.

Pred dnevi so odprli drsališče v Naklem, prvi plošček je vrغل domači župan Ivan Meglič. / Foto: Primož Pičulin

Dobrodelna stojnica Lions kluba Kamnik

Kamnik – Lions klub Kamnik v soboto, 14. decembra, z začetkom ob 9. uri organizira dobrodelno stojnico v Qlandii, na kateri bodo zbirali hrano, toaletne potrebščine, čistila in druge artikle, ki jih bodo še istega dne dostavili petim družinam v kamniški občini. Istega dne ob 10. uri bo poleg stojnice tudi odprtje razstave letošnjega mednarodnega likovnega natečaja Plakat miru, ki letos nosi naslov Pot miru, s kratkim kulturnim programom in podelitvijo priznanj sodelujočim in mentorjem.

Miha Ješe prejel priznanje albanske ambasade

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Na sprejemu ob albanskem državnem prazniku v Ljubljani je veleposlanik Pëllumb Qazimi podelil pet priznanj. Prejel ga je tudi Miha Ješe, nekdanji škofjeloški župan, zdaj pa koordinator za mednarodno dejavnost. Priznanje je

državljane: Mladi in starejši – aktivno staranje, kjer je Škofja Loka vodilni partner. Mesto Kruja šteje tudi kot zunanjega člana združenja evropskih mest Douzela, in ko bo Albanija sprejeta v Evropsko unijo, ne bo treba prav posebej razmišljati o tem, katero mesto naj postane član združenja,« nam

Miha Ješe je prejel eno od priznanj albanske ambasade.

prejel za dobro sodelovanje z diplomati, akreditiranimi v Sloveniji, predvsem pa za sodelovanje z albanskim mestom Kruja.

»Albansko mestu Kruja smo vključili v mednarodni projekt Evropa za

je po prejemu priznanja deljal Miha Ješe, ki prav v naslednjih dneh odhaja v Krujo, kjer se bodo predstavniki partnerskih mest iz projekta pogovarjali o problematiki starejših, zlasti prevoznih zanje.

Urejali bodo okolico

Kranj – Te dni bo podjetje Flora Sport na Zlatem polju v Kranju urejalo okolico. Tako bodo zasadili drevored ob Koroški cesti, kjer je nova kolesarska pot, obenem so ozelenili cestni otok ter zaradi poškodovanosti odstranili štore treh že požaganih dreves. Drevored novih dreves in grmovnic bo služil tudi kot zelena zvočna zaščita med cesto in stanovanjskimi objekti.

Milijonska tožba zoper Dars

◀ 1. stran

V družbi Iskratel so že pred tremi leti izrazili nezadovoljstvo, ker njihova ponudba elektronskega cestninjenja za težka vozila ni bila izbrana, potem ko je Državna revizijska komisija njihovo pritožbo zavrnila, pa so napovedali, da bodo preučili pravna sredstva, ki so jim še na voljo. Tako so 4. septembra zoper Družbo za avtoceste (Dars) vložili odškodninsko tožbo v višini 17,7 milijona evrov, podrobnosti pa so predstavili v sredo na novinarski konferenci.

Kot je povedal direktor Željko Puljić, ki je skupaj z odvetnikom Domnom Neffatom v sredo pojasnjeval razloge za vložitev odškodninske tožbe, so odgovorni na Darsu zlorabili postopek izbire javnega naročila, ki je bil izpeljan v škodo ponudnikov, zlorabljen pa so bila tudi javna finančna sredstva.

Puljić je poudaril, da je bilo z izbranim ponudnikom v tem času sklenjenih še deset aneksov k pogodbi, zaradi katerih je vsebina posla bistveno drugačna od vsebine, ki je bila razpisana z javnim naročilom. Iskratel pa bi v skladu z vsebino, ki se trenutno izvaja, v postopku javnega naročila oddal ponudbo z nižjo ceno. Med drugim v Iskratelu poudarjajo, da izbrani izvajalec ni vzpostavil sistema v danem dvanaestmesečnem

Željko Puljić in Domen Neffat sta pojasnjevala razloge za tožbo zoper Dars.

roku ter ni ponudil nadgradnje programske opreme, prav tako pravijo, da je bila z aneksi spremenjena pogodba bistveno ugodnejša za izvajalca, saj ekonomsko ravnatežje spreminja v njegovo korist.

Kot je poudaril Neffat, je zaradi kršitve pravil Iskratel izgubil posel, zaradi česar je upravičen do povrnitve škode, ki je ob tem nastala, torej tako povrnitve stroškov, povezanih s pripravo ponudbe, kot zneska v višini izgubljenega dobička. Vse skupaj ocenjujejo na 17,7 milijona evrov.

»Želimo si, da bi se vzpostavili takšni standardi delovanja pri javnih naročilih, da bi bili izbrani pravi produkti, prave rešitve in prave storitve in bi bili ob

tem spoštovani vsi pogoji javnih razpisov,« je o vzrokih za medijsko izpostavljanje problema povedal Puljić, ki si želi »dvigniti standarde javnega naročanja, ki zakonsko ni v celoti urejeno«, zato bi morebitne spremembe zakonodaje v družbi pozdravili.

Dars očitke zavrača

Za pojasnila smo zaprosili tudi Dars, kjer očitke zavračajo in poudarjajo, da so v vseh fazah postopka ravnali zakonito in skladno s predpisi. Dodajajo, da Iskratel v tem primeru ni mogla nastati nobena oblika pravno priznane škode, za katero bi bil lahko odgovoren Dars – »takšne škode, kot jo uveljavlja Iskratel s tožbo, pa po slovenskih predpisih niti ni

mogoče uveljaviti«. Kot pravijo na Darsu, je državna revizijska komisija že odločila o zadevi, tožbo pa si razlagajo kot poskus, kako »obiti učinek pravnomočnosti odločbe organa, ki je pristojen za presojo zakonitosti oddaje javnih naročil«.

Prav tako na Darsu pravijo, da so že v fazi priprave javnega naročila glede na zahtevnost predmeta pogodbe in njeno trajanje predvideli, da bo pogodbo treba spreminjati. »Zato je razlog za sklenitev aneksov in postopek, po katerem bodo sklenjeni, predvidela že pogodba. To izrecno urejajo in dopuščajo predpisi s področja javnega naročanja, ki jih Dars, d. d., dosledno spoštuje,« so še zapisali v odgovoru in dodali, da je bila sklenitev aneksov potrebna, ker se v času objave razpisa še ni vedelo, kakšno tehnologijo za cestninjenje bodo ponudniki, poleg tega se je v času po objavi razpisa odprl nov odsek podravske avtoceste, ki ga je bilo treba opremiti in vključiti v sistem elektronskega cestninjenja z aneksom, z aneksom pa so urejali tudi kasnejše spremembe zakonskih predpisov.

Zaključujejo, da se zaradi sklenjenih aneksov k pogodbi osnovna pogodbeno cena ni zvišala za več kot 3,9 odstotka oz. 3,5 milijona evrov, s čimer je še vedno bistveno nižja od ponujene cene družbe Iskratel.

Podprli nakup gasilske prikolice

V sklopu letoletne preventivne akcije Za boljši jutri je Zavarovalnica Triglav sredstva namenila tudi Prostovoljnemu gasilskemu društvu (PGD) Žiri.

MATEJA RANT

Žiri – Prostovoljnemu gasilskemu društvu Žiri je kranjska območna enota Zavarovalnice Triglav v letošnji letoletni preventivni akciji namenila štiri tisoč evrov za nakup prikolice za prevoz motorne brizgalne, ki je po besedah predsednice PGD Žiri Lijane Mlinar nepogrešljiva tako pri črpanju vode pri gašenju kot tudi pri izlivih vode v objektih in zunaj njih. Ob izročitvi simboličnega čeka jim je direktorica Območne enote Kranj Zavarovalnice Triglav Janka Planinc čestitala za humanitarno poslanstvo, ki ga opravljajo, in se jim zahvalila za njihovo delo. Prepričana je namreč, da marsikdaj premalo cenimo, v kakšno nevarnost se spuščajo gasilci,

V sklopu letoletne preventivne akcije Za boljši jutri je Zavarovalnica Triglav Prostovoljnemu gasilskemu društvu Žiri namenila štiri tisoč evrov.

ko varujejo življenja in premoženje.

V Prostovoljnem gasilskem društvu Žiri si že dlje časa prizadevajo zamenjati dotrajano prikolico, ki služi za prevoz motorne brizgalne.

»Sedanja je namreč stara štirideset let in ni več primerne za uporabo. Z novejšo in zmogljivejšo prikolico bo prevoz lažji, varnejši za nas, gasilce, dostop do nesreče pa hitrejši,« je poudarila Lijana

Mlinar in dodala, da so se ob letošnjem jubileju, ko praznujejo 130 let neprekinjenega delovanja, zelo razveselili novice, da so izbrani v akciji Za boljši jutri. »Vemo, da se prostovoljna gasilska društva stalno soočajo s pomanjkanjem sredstev. Občina, ki financira dejavnost, ne zagotavlja dovolj denarja za vse potrebe, zato gasilci zbiramo dodaten denar na različne načine.« Veliko je po njenih besedah prostovoljnega dela, ob večjih nakupih pa jim na pomoč priskočijo tudi občani, ki se zavedajo pomena njihovega dela. Tega se zavedajo tudi v Zavarovalnici Triglav, ki je v šestih letih akcije Za boljši jutri podprla že več kot 130 projektov na področju gasilstva, zdravstva, civilne zaščite in podobno po vsej Sloveniji.

V naši poslovni enoti Radenče / Radenthein na avstrijskem Koroškem za dela na vozilih znamk RENAULT in DACIA takoj zaposlimo

servisnega tehnika-avtomehnika (m/ž)
(Servicetechniker/innen)

Potrebno je znanje nemščine in ustrezna izobrazba za opravljanje tehničnih pregledov (§57a).

Nudimo vam:

- delo za nedoločen čas ter dolgoročne perspektive
- ustrezno uvajanje v delo in nadaljnje izobraževanje
- mesečno plačo po kolektivni pogodbi najmanj 2.208,18 evra bruto, v primeru delovnih izkušenj in boljše kvalifikacije tudi več

Če smo vzbudili vaše zanimanje, se veselimo vaše vloge v nemščini na:

gerhard.tusch@renault-tusch.at
www.renault-tusch.at

Veselimo se osebnega razgovora z vami!

bikeshop
VERATSCHNIG

V Borovljah od januarja 2020 dalje zaposlimo

MONTERJA KOLES m/ž
(FAHRRADMONTEUR)

Pogoj je tehnično razumevanje, prijaznost, komunikativnost, sposobnost delati v stresnih situacijah in zanesljivost. Od vas pričakujemo tudi osnovno znanje nemščine. Po uvajanju v delo vam nudimo višjo plačo, kot jo določa kolektivna pogodba. Novembra in decembra imamo zaprto. Prosimo, takoj se nam javite na:

office@bikeshop-veratschnig.at

Bikeshop Veratschnig
Klagenfurter Straße 25 | A-9170 Borovlje/Ferlach

Zelena luč za odkup parkirišč Sprejeli rebalans proračuna

Domžalski svetniki so na izredni seji soglašali z odkupom strateških zemljišč v središču mesta, ki si jih občina prizadeva odkupiti že od leta 1986. Gre za posel desetletja, pravijo na občini.

JASNA PALADIN

Domžale – Ena največjih domžalskih zgodb, ki je predmet političnih in vsakdanjih debat že zadnjih nekaj mandatov, bo kmalu dobila epilogo, s tem pa bo konec ene največjih domžalskih sramot. Najbolj strateško zemljišče v središču mesta je bilo vse do sedaj brezplačno makadamsko parkirišče, česar so bili sicer vozniki od blizu in daleč zelo veseli, občina pa mnogo manj.

Ovir za ureditev tudi teh površin kmalu ne bo več, saj bo občina sklenila kupoprodajni posel s podjetjem Tuš nepremičnine oziroma hipotekarnimi upnicami in odkupila zemljišča, ki v naravi predstavljajo delno asfaltirane površine med trgovskim delom Tuš, Zdravstvenim domom Domžale in tržnim prostorom. »V vseh petnajstih letih, odkar sem župan, so pogovori

potekali v zvezi z urejanjem makadamskega parkirišča, kaj več od tega pa nismo dorekli. Predvsem zato, ker so na teh zemljiščih hipoteke. Pogovori, ki so se začeli letos poleti, pa so vendarle obradili sadove,« zadovoljstva nad poslom, ki ga bodo sklenili v prihodnjih dneh, ne skriva župan Toni Dragar.

Za zemljišča bo Občina Domžale odštela 707.818,50 evra, in sicer 80,10 evra na kvadratni meter. Finančna sredstva za nakup so zagotovljena v občinskem skladu za nakup nepremičnin. Čeprav so imeli nekateri svetniki pomisleke, da bo občina za nakup odštela preveč, župan opozarja, da so cene v Domžalah izredno visoke ter da se mu zdi cena za tako zemljišče primerna.

In kakšne načrte ima občina zdaj s temi zemljišči? Do dokončne ureditve središča Domžal je pot še dolga, saj bo najprej treba

Parkirišča v središču Domžal bodo v kratkem občinska last.

zagotoviti ustrezen prometni režim z dovolj parkirnimi mesti. »Ker se bo v letu 2021 začela širitve obstoječega Zdravstvenega doma Domžale, takrat pričakujemo prometni kolaps. Zaradi tega bo prvi kratkoročni cilj ureditve makadamske površine pred Tušem takšen, da se bodo asfaltirale površine, uredile ustrezne peš poti in zelene površine,« pravi

podžupanja mag. Renata Kosec. Dolgoročni načrt občine pa je pločevino umakniti v garažne hiše in središče mesta narediti prijazno pešcem in stanovalcem.

Skupaj z nakupom omejenih parkirišč bo občina od Tuša odkupila tudi večnamensko ploščad pred Tušcentrom, ki pa jo bodo temeljito preuredili že prihodnje leto.

Z rebalansom proračuna Občine Medvode za leto 2019 se prihodki in odhodki znižujejo za slabih pet milijonov evrov.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Medvoški občinski svetniki so konec marca sprejeli proračun za leto 2019. Na seji v sredo pa so sprejeli rebalans.

Kot je bilo pojasnjeno, je za tekoče izvrševanje proračuna župan že med letom prerazporedil sredstva med posameznimi proračunskimi postavkami. Dodatno so bila zagotovljena za Galerijo Sora, za nakup zemljišč za potrebe širitve pokopališča v Smedniku in za kolesarsko povezavo Bonovec. »Dodatna sredstva je bilo treba zagotoviti tudi za subvencije najemnin, pridobivanje zemljišč, izvajanje mestnega prometa ter za socialno varstvo invalidov – domska oskrba. Z rebalansom se prihodki znižujejo za slabih pet milijonov evrov. Največji izpad načrtujemo

pri transernih prihodkih, kar je razumljivo, saj je večina teh prihodkov iz naslova »kohezije«, ki se tudi na odhodkovnem delu prenaša v leto 2020. Manjši bodo tudi kapitalni prihodki, saj se načrtovana prodaja zemljišč v letošnjem letu še ne bo izvedla. Zaradi težav z gradnjo povezovalnega kanala Co v Mestni občini Ljubljana se komunalni prispevek za kanalizacijo še ni odmeril za območje KS Pirniče. Tako bodo tudi prihodki iz naslova komunalnega prispevka nižji za okrog šeststo tisoč evrov. Pri drugih prihodkih so manjša odstopanja, večina pa bo realizirana v skladu z načrtom. Na drugi strani se tudi odhodki znižujejo za slabih pet milijonov evrov, od tega za slabe štiri milijone na projektu »kohezije«,« pojasnjujejo na Občini Medvode.

PREMISLI. ALKOHOL UBIJA.

Danes in jutri Dr. Prešeren

Igralci pred obema premierama predstave Dr. Prešeren v gledališču pesnikovega imena

IGOR KAVČIČ

Kranj – V predstavi Dr. Prešeren, ki jo po lastnem besedilu režira Neda R. Bric, v več vlogah igra večji del igralskega ansambla Prešernovega gledališča, kot gostji pa v vlogi Julije igrata Nataša Keser in Lara Fortuna. O vtisih z vaj so nam igralci med drugim povedali:

Blaž Setnikar (mladi Prešeren): »Gledalci mogoče pričakujejo podobo pesnika, kot smo se ga učili v šoli; tokrat bodo izvedeli, kakšna je njegova človeška plat.«

Peter Musevski (starejši Prešeren): »Čeprav nikoli nisem preveč maral poezije, trenutno iščem pesnika v sebi.«

Vesna Slapar (Ernestina Jelovšek): »Ko pri mojih letih delaš predstavo o Prešernu, misliš, da o njem veš vse, pa se izkaže, da je ravnopasno, o njem vemo zelo malo. Predstava se trudi odkriti tiste plati njegovega življenja, na katere do sedaj nismo bili pozorni.«

Vesna Pernarčič (Ana Jelovšek): »Ana je tragičen

lik, saj je vse življenje upala, da bosta s Francetom skupaj, v bistvu pa je vsekozi morala zase in za otroke skrbeti sama. Stari jezik je zelo zahteven, kot bi se učila poezijo.«

Darja Reichman (Katra Prešeren): »Liki v predstavi so zelo tragični, tako kot njihove usode. Moški so vodili svet, intimni svet vsake od žensk pa je bil zelo pomemben, da je njihovo življenje šlo naprej. Uživala sem v gorenjščini.«

Nataša Keser (Julija Primic): »Vesela sem vloge Julije, saj gre za osebo, ki je dolgo veljala kot muza našega največjega pesnika, hkrati pa v naši predstavi dobi novo vlogo, nad katero je še vprašaj. Odgovori so čudovit izziv.«

Lara Fortuna: »Lepo je študirati vlogo, ki si jo v alternaciji deliš s kolegico. Tako jo imaš priložnost tako gledati iz dvorane, kot jo igrati na odru. Zanimiva je Julijina zgodba – nanjo pazi mama, ki ji do potankosti ureja prihodnje življenje, potem pa se pojavi Prešeren.«

Potrditev izjemnosti najdišča

Vlada Republike Slovenije je Arheološko najdišče Gradišče nad Bašljem razglasila za kulturni spomenik državnega pomena, kar odpira nove možnosti pri kandidiranju za sredstva na državnih in evropskih projektnih razpisih.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Konec novembra je z objavo v Uradnem listu RS aktualna vlada izdala odlok o razglasitvi Arheološkega najdišča Gradišče nad Bašljem za kulturni spomenik državnega pomena, državno odvetništvo pa bo odlok o razglasitvi poslalo zemljiškopravnemu sodišču. Ministrstvo za kulturo je odlok sprejelo z upoštevanjem strokovnega predloga kranjske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

»Z zavoda smo predlog za razglasitev arheološkega najdišča Gradišče za nepremični kulturni spomenik državnega pomena na ministrstvo za kulturo poslali februarja 2016. V njegovo podkrepitev smo navedli tako pomen najdišča v širšem prostoru kot številne in hkrati zelo kvalitetne arheološke najdbe, ki smo jim bili priča na območju Gradišča. Zato nisem imela dvomov, da bo do te razglasitve prišlo, hkrati pa me veseli, da so pomen najdišča prepoznali tudi domačini v občini Preddvor, kjer se Gradišče nahaja,« poudarja odgovorna konservatorica kranjske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine arheologinja Judita Lux, ki je pred skoraj štirimi leti predlog tudi pripravila.

Višinska naselbina Gradišče nad Bašljem je strokovno raziskano in ovrednoteno poznoantično pribežališče ter zgodnjelovanska postojanka. Območje je že leta 1939 prvi raziskoval arheolog in umetnostni zgodovinar dr. Rajko Ložar, njegovo

Med izkopavanji na Gradišču pred dvajsetimi leti / Foto: Heritage-route.eu (Narodni muzej Slovenije)

delo pa so v letih 1997 in 1998 nadaljevali raziskovalci Narodnega muzeja Slovenije pod vodstvom dr. Timoteja Knifca. Gre za območje sredi gozda, plato v terasah, ki obsega sto krat petdeset metrov, kjer je bilo med drugim odkopanih tudi nekaj zidov nekdanjih stavb.

Izstopajoče najdbe

Raziskovalci so potrdili obstoj naselja v petem in šestem stoletju, potem ko je bila naselbina nasilno uničena, življenje pa se je v Gradišče ponovno vrnilo med osmim in enajstim stoletjem v tako imenovani slovanski dobi. »Številne drobne najdbe kažejo na velik pomen tega prostora. Tu mislim predvsem na najdbe orodja in orožja, ki izstopajo tako po številu kot kvaliteti izdelave in kažejo na visok status prebivalcev naselbine. Med množico železnih,

pogosto pokositrenih predmetov, je tudi nekaj bronzastih in pozlačenih izdelkov, ki so nedvomno pripadali vladajočemu sloju v zgodnjem srednjemveškem Karniolu oziroma Kranjski. S sočasnimi najdišči v Sloveniji so ti predmeti izjemni,« o pomenu najdišča razlaga Luxova; da so najdbe primerljive s sočasnimi najdbami iz tako imenovanih knežjih grobov na Hrvaškem, Spodnji Panoniji ter današnji Češki in Slovaški, kjer se je raztezala Velikomoravska. »Po mnenju kolegov arheologov najdišče zagotovo sodi med pet najboljših pri nas.«

Priložnost za občino

Zemljišče je v zasebni lasti, zato se bo Občina Preddvor v želji drugačne ureditve najdišča dogovarjala z lastniki. »Kar se tiče varstvenega režima, se ne bo kaj dosti spremenilo. Novogradnje na tem

področju na primer že zdaj niso dovoljene. Dejstvo, da gre za kulturni spomenik državnega pomena, pa odpira več možnosti za pridobivanje finančnih sredstev na projektnih razpisih tako v Sloveniji kot v Evropi,« poudarja sogovornica; da se v tej smeri zagotovo odpirajo nove priložnosti za Občino Preddvor, ob tem pa podarja, da bi ob morebitnih novih izkopavanjih potrebovali izdelan načrt in točno določen cilj.

»Nova izkopavanja zgolj iz radovednosti najbrž ne bi imela smisla, nasprotno pa bi lahko najdišče ponovno razkrili in pokazali ostanke nekdanje naselbine javnosti. V tujini so številni primeri predstavitve tovrstne kulturne dediščine v naravi, ne zgolj v muzejskih prostorih,« je še povedala Judita Lux, ki se bo ob novonastali situaciji v kratkem oglasila tudi na preddvorski občini.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 14. 12.

12.15, 18.00 JUMANJI: NASLEDNJA STOPNJA

20.15 LAST CHRISTMAS

22.10 NOŽ V HRBET

10.15, 16.00 LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

14.30 KOŠARKAR NAJ BO 2

13.30, 15.30 PLAYMOBIL FILM, sinhro.

18.40, 20.45 LAST CHRISTMAS

13.40, 15.50, 17.40

LEDENO KRALJESTVO 2, sinhro.

14.40, 16.50 LEDENO KRALJESTVO 2, 3D, sinhro.

15.45 IZZIVALCA

14.00 PRI ADDAMSOVIH, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 13. 12.

20.00 MEDTEM KO VAS NI BILO

Sobota, 14. 12.

18.00 PLAYMOBIL FILM, sinhro.

20.00 JAZ SEM FRENK

Nedelja, 15. 12.

17.00 PLAYMOBIL FILM, sinhro.

19.00 MEDTEM KO VAS NI BILO

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 14. 12.

14.30, 17.00, 19.30, 22.00 JUMANJI: NASLEDNJA STOPNJA

18.00, 20.30 JUMANJI: NASLEDNJA STOPNJA, 3D

19.00, 21.00 ČRNI BOŽIČ

20.00, 22.30 NOŽ V HRBET

Organizatorji filmskih predstav si pridružijo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 13. decembra

19.30 Neda R. Bric: DR. PREŠEREN (v dvorani PGK)

Sobota, 14. decembra

10.00 Piki teater: KRAVLJICA (matineja, v dvorani PGK)

19.30 Neda R. Bric: DR. PREŠEREN (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 16. decembra

18.00 Neda R. Bric: DR. PREŠEREN (v dvorani PGK)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 13. decembra

19.30 Brgant, Dudič, Robič: FETIŠ NA PUTER (komična drama)

Sobota, 14. decembra

19.00 Praznični tango koncert: Ivan Andres Arnšek in Piazzollesky Quintet

Ponedeljek, 16. decembra

17.00 Vrtec Jesenice: Novoletna prireditev

Koncert zbora De profundis

Komorni zbor De profundis se bo predstavil s koncertnim večerom Laetentur coeli et exultet terra.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Latinski naslov v slovenski prevodu z Veselje naj se nebesa in zemlja naj se raduje. S Komornim zborom De profundis se bodo poslušalci veselili v nedeljo, 15. decembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi Marijinega vnebovetja na Primskovem. Kot nam je povedala zborovodkinja Branka Potočnik Krajnik, bomo lahko v predpraznično obarvanem sporedu koncerta sakralne glasbe prisluhnili adventnim motetom

Jacobusa Gallusa, ki v slogu visoko razvite renesančne polifonije in večzborov s svojo izvorno glasbeno

govorico povzdigne hrepenenje po luči in novem začetku iz svetopisemskih besedil Stare zaveze ter sre-

dnjeveškim marijanskim antifonam v uglasbitvah sodobnih skladateljev, med katerimi bo tudi novo nastalo delo slovenskega skladatelja Andreja Makorja. Ob obeh omenjenih bodo v programu še skladbe skladateljev, kot so Giovanni Pierluigi, da Palestrina, Trond Kverno, György Orbán, Javier Busto, Vytautas Mišknis, Urmas Sisask in Arvo Pärt. Zbor bo koncert izvedel še v sredo, 18. decembra, ob 19.30 v okviru Sakralnega abonmaja v uršulinski cerkvi sv. Trojice v Ljubljani.

De profundis je pred tremi leti gostoval na Siciliji.

Priznanja gorskim tekačem

Sezono v gorskih tekih so tudi letos zaznamovali Gorenjci. Priznanji za najboljša med člani sta prejela Timotej Bečan iz Medvod in Mojca Koligar iz Kranja, najbolj uspešen klub je kamniški Klub gorskih tekačev Papež, najbolj obetavna mlada gorska tekačica pa Nuša Mali iz Znojil v občini Kamnik.

JASNA PALADIN

Kamnik – Že 28. letni zbor združenja za gorske teke pri Atletski zvezi Slovenije so v torek znova gostili v Kamniku, kjer so tekači od vsepovsod napolnili Dom kulture Kamnik. Minula leta so ta osrednji slavnostni dogodek za gorske tekače organizirali nekoliko prej, ker pa je bil letošnji vrhunec sezone svetovno prvenstvo v Argentini, so z zaključno podelitvijo morali počakati skorajda do sredine decembra.

Oceno letošnje sezone in nekaj smernic za naprej je podal predsednik Združenja za gorske teke Dušan Papež, ki je poudaril, da so letos na vseh tekmah slovenskega pokala našli več tekačev, še posebej razveseljivo pa je, da je več predvsem žensk, veteranov in mlajših tekačev. Poudaril je, da so veliko pozornosti letos namenili reprezentanci; za reprezentante so organizirali štiri priprave, ki pa se jih – kot je razočarano ugotovil – niso udeležili vsi. Kljub vsemu so bili slovenski tekači znova zelo uspešni tudi na tekmah v tujini.

Slovenski pokal je letos sestavljalo enajst tekem; precej podoben bo koledar tudi v letu 2020, se pa (vsaj pod okriljem KGT Papež) poslavlja sloviti gorski tek na

Najboljša gorska tekača letošnjega leta sta Mojca Koligar in Timotej Bečan. / Foto: Primož Pičulin

Grintovec. Dosežki na tekmah v slovenskem pokalu so bili tudi letos točkovani in najboljši trije v posameznih kategorijah so dobili posebna priznanja. Največ točk sta zbrala Barbara Trunkelj in Timotej Bečan. Priznanja so podelili tudi organizatorjem vseh enajstih tekem slovenskega pokala ter Tini Kozjek in Mateji Kosovelj za jubilejno število reprezentančnih nastopov, vrhunec prireditve pa je bila razglasitev najboljših.

Naj gorska tekačica leta 2019 je postala Kranjčanka Mojca Koligar, članica KGT

Papež. Za njo je zelo uspešno leto, saj je na balkanskem prvenstvu pritekla zlato kolajno ter ekipno srebrno, na evropskem prvenstvu je osvojila 20. mesto, na svetovnem pa 24. Ubrnila je tudi naslov državne prvakinje na Ratitovcu, kjer je izboljšala rekord proge.

Tudi naj gorski tekač letošnjega leta prihaja iz KGT Papež – ta naziv so podelili Timoteju Bečanu iz Medvod, ki je prav tako z novim najboljšim časom ubranil naslov državnega prvaka na Ratitovcu, s tretjim časom v zgodovini pa je zmagal tudi

na Šmarni gori. Na evropskem prvenstvu je priteknel do 29. mesta, na svetovnem pa kar do petnajstega mesta. V skupnem točkovanju za svetovni pokal je končal na odličnem šestem mestu.

Naj mlada tekačica leta 2019 je postala članica AK Domžale Nuša Mali, doma iz Znojil. Letos je postala državna prvakinja v teku navkreber in v disciplini gordol, uspeh kariere pa je dosegla na svetovnem prvenstvu v Argentini, kjer je bila šesta. Naj mladi gorski tekač leta je postal Klemen Španring iz Slovenske Bistrice.

Triglav in Kamnik na pragu finala

Kranj – Vaterpolisti AVK Triglav, VD Koper Primorska, VD Kamnik in VK Ljubljana Slovan bodo jutri odigrali povratni tekmi polfinala pokala Slovenije v članski konkurenci. Kranjčani in Kamničani imajo že pred igranjem druge tekme veliko prednost, saj so vaterpolisti AVK Triglav v prvi tekmi s 24 : 10 premagali VD Koper Primorska, VK Kamnik pa VK Ljubljana Slovan z 19 : 7. Triglavani bodo povratno tekmo odigrali v gosteh, tekma v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju med VD Kamnik in VK Ljubljana Slovan pa se bo začela ob 19. uri.

V nedeljo ciklokros v Ljubnem

Kranj – Pretekli konec tedna je bil v Šenčurju Cycling United ciklokros, ki ga je v članski konkurenci dobil Luka Mezgec (Michelson Scott). Karavana v ciklokrosu se sedaj seli še na drugo prizorišče na Gorenjskem v letošnji sezoni pokala Slovenije. V nedeljo, 15. decembra, bo Božični ciklokros – Ljubno 2019. Trasa bo potekala v Športnem parku Ljubno. Start mladink, dečkov in deklic bo ob 12. uri, žensk, starejših mladincev ter kategorij masters – 50 let in več ob 12.45, članov, starejših mladincev, amaterjev in masters pa ob 13.45.

Remi loških rokometašev, jutri s Celjani

Škofja Loka – V sredo sta se na zaostalem obračunu 11. kroga rokometne Lige NLB v Dvorani Tabor pomerila domači Maribor Branik ter Urbanscape Loka. Tekma se je končala z neodločenim izidom 23 : 23 in delitvijo točk. Škofjeločani so na lestvici na devetem mestu. »Za zmago je znova zmanjkalo nekaj osredotočenosti. To nas tepe že celotno sezono. Na koncu smo imeli res lepo priložnost za zmago, a smo zgrešili nekaj čistih strel. Imamo mlado ekipo. Verjamem, da bodo naslednjič izkoristili priložnost,« je po tekmi povedal Robert Beguš, trener RD Urbanscape Loka. Ločane že jutri čaka nova tekma. Njihov nasprotnik bo RK Celje Pivovarna Laško.

Odbojkarji Calcita Volleya boljši od Sportinga

Kamnik – Odbojkarji Calcita Volleya so v prvi tekmi prvega kroga pokala Challenge doma premagali Sporting iz Lizbone s 3 : 1 (18, 15, -23, 20). To je bila tudi zadnja tekma Kamničanov v svoji dvorani v letošnjem letu. Povratna tekma s Portugalci bo v torek, 17. decembra, v Lizboni.

Šenčurjani in Domžalčani igrajo doma

Kranj – Košarkarji igrajo tekme 11. kola v prvi SKL. Gorenjska gradbena družba Šenčur bo jutri ob 19. uri začela tekmo v domači dvorani proti Zlatorogu Laško, Helios Suns pa bo v Domžalah ob isti uri gostil Šentjur. V prvi SKL za ženske bodo tekme 13. kola. Triglavanke jutri čaka tekma v gosteh pri Mariborčankah, Domžalčanke bodo gostile Ježico (ob 18. uri v OŠ Vencija Perka), ekipa Jasmin sport Ledita pa bo gostovala v Slovenskih Konjicah pri košarkaricah Pro-Bit Konjice.

Skakalec z glasbenim prvencem

Smučarski skakalec Žiga Jelar je znan tudi po glasbenem talentu. V ponedeljek je predstavil svoj glasbeni prvenec: skladbo z naslovom Prijatelji. Dvainsvetletnik iz Spodnje Besnice ob tem poudarja, da na prvem mestu še vedno ostaja šport.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Ponedeljek je bil za smučarskega skakalca Žigo Jelarja poseben dan. Širši javnosti je predstavil svoj glasbeni prvenec: avtorsko skladbo Prijatelji, ki jo je pospremil z videospotom.

»Ponosen sem nanjo, še posebno zato, ker sem jo napisal sam. Besedilo in glasba sta plod mojega navdiha in dela. Zelo sem vesel pomoči Nejca Ušlaka in Naceta Jordana, ki sta me lepo usmerjala pri meni še nekaterih neznanih detajlih, hkrati pa nista posegala v tekst in mojo domišljijo,« je povedal simpatični Besničan in dodal nekaj besed o besedilu: »Govori predvsem o

Žiga Jelar (v sredini) je že večkrat pokazal svoj glasbeni talent: tokrat s prvo avtorsko skladbo. Kot pravi, govori predvsem o prijateljih in radostih, ki jih doživlja ob druženju v teh prazničnih dneh. / Foto: Žiga Eržen

prijateljih in radostih, ki jih doživlja ob druženju v teh prazničnih dneh. Idejo sem dobil v prvi vrsti zaradi lepih trenutkov, ki smo jih in jih tudi še bomo doživeli skupaj.« Žiga tokrat poje in igra kitaro, v praznično obarvanem videospotu pa so se mu pridružili številni prijatelji, tudi iz skakalnih krogov. Tako je opaziti Anžeta Semeniča in Tilna Bartola. »Videospot smo snemali na dveh lokacijah. Prva je bila na Krvavcu v hotelu Rozka, kjer smo želeli pričarati gorsko praznično vzdušje. Druga lokacija pa je bilo moje rodno mesto Kranj. Morali smo počakati na prižig prazničnih luči, da je zaživel v svojem polnem sijaju. Vesel

sem, da sta se k sodelovanju pri tem projektu tako pozitivno odzvala tudi Anže in Tilen. Ne nazadnje sta moja dobra prijatelja, zato sem si ju želel poleg sebe,« je smučarski skakalec odgovarjal včeraj zgodaj zjutraj, ko je bil na poti v Ruko na Finsko, kjer bo ta konec tedna nastopal na tekmah celinskega pokala. Šport ostaja na prvem mestu, zato skladbe Prijatelji pred širšo javnostjo v živo še ni predstavil, na ogled pa je na voljo na spletnem kanalu YouTube in je deležna številnih pozitivnih odzivov. Hitro gre v uho. »Smo v sezoni smučarskih skokov in prostega časa nimam skoraj nič. Če pa bo kakšen prost termin, bom pesem

z veseljem predstavil tudi v živo,« še pove na to temo.

Žiga Jelar se je v preteklosti že izkazal tudi na tekmah svetovnega pokala, na katerih pa v letošnji sezoni še ni nastopal. Ustavila ga je poškodba. »V oktobru sem si poškodoval koleno in imel težave s hrustancem. Izgubil sem skoraj mesec tehničnih priprav na skakalnici in to je pustilo nekaj posledic. Trdo delam in razmišljam, da bom spet prišel do svojih najboljših skokov,« je še povedal skakalec SK Triglav Kranj, član slovenske mlade A-representance. Leta 2017 je z mladinskega svetovnega prvenstva v Park Cityju prinesel dve zlati medalji z ekipne in mešane ekipne tekme.

Podaljšanje za eno leto ali celo dve

Kmetije, ki so vključene v ukrepa kmetijsko-okoljska in podnebna plačila in ekološko kmetovanje, bodo petletne obveznosti lahko podaljšale še za eno leto, v ta dva ukrepa pa se bodo lahko vključile tudi nove kmetije.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V okviru programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 so se kmetije leta 2015 lahko vključile tudi v ukrepa kmetijsko-okoljska in podnebna plačila (KOPOP) in ekološko kmetovanje, s tem pa so sprejele tudi petletne obveznosti, ki se bodo končale ob koncu letošnjega leta. Z ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so pred kratkim sporočili, da bodo kmetije petletne obveznosti lahko podaljšale naprej za leto 2020 in potlej predvidoma še za eno leto, torej tudi za leto 2021. Pogoje in način podaljšanja petletnih obveznosti bo ministrstvo določilo z uredbo za subvencijsko kampanjo za leto 2020, ki jo bo vlada predvidoma sprejela najpozneje januarja prihodnje leto.

Prihodnje leto pa se bodo lahko v ta dva ukrepa vključile tudi nove kmetije. V okviru kmetijsko-okoljskih in podnebnih plačil se bodo lahko vključile v ukrepe posebni

traviščni habitati, traviščni habitati metuljev, habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov, steljniki, vodni viri, ohranjanje habitatov strmih travnikov, grbinasti travniki, reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri, planinska paša, visokodebelni travniški sadovnjaki, ohranjanje mejic, reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje, in ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija. Novi vstopi v ukrep ekološkega kmetovanja pa bodo mogoči za preusmeritev ter za ohranitev prakse in metode ekološkega kmetovanja.

Ministrstvo ob tem opozarja ekološke pridelovalce oziroma predelovalce, da se morajo pri eni izmed pooblaščenih organizacij za kontrolo in certificiranje kmetijskih pridelkov ali živil prijaviti oziroma obnoviti prijavo v kontrolo ekološkega kmetovanja najpozneje do 31. decembra, če želijo tudi za leto 2020 pridobiti finančno podporo za ukrep ekološkega kmetovanja.

Še drugi del plačil za hribovska območja

Kranj – Kmetijska gospodarstva bodo letos plačila za območja z omejenimi naravnimi možnostmi za kmetijsko dejavnost prejela v dveh delih. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je oktobra in novembra izdala 41.787 odločb, na podlagi katerih jim je izplačala predplačilo oziroma 75 odstotkov predvidenega plačila v skupnem znesku 29,6 milijona evrov. Petega decembra je začela še izdajati rednih odločb. Najprej so jih prejeli upravičenci, ki oktobra in novembra niso dobili predplačila, potlej pa še vsi tisti, ki so upravičeni do preostalih 25 odstotkov plačila. Decembra jim bo izplačala skupno 8,6 milijona evrov.

Predstavitve razpisa za majhne kmetije

Kranj, Cerklje – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj pripravlja prihodnji teden dve predstavitvi razpisa za razvoj majhnih kmetij. Prva predstavitve bo v torek, 17. decembra, ob 10. uri v sejni sobi KGZ Sloga Kranj na Primskovem, druga pa dan kasneje, v sredo, ob 10. uri v sejni sobi KZ Cerklje v Cerkljah. Razpis je namenjen majhnim kmetijam na območju omejenih možnosti za kmetijsko dejavnost (OMD), pogoj je, da imajo od 1,5 do 6 hektarjev primerljivih kmetijskih površin, redijo od 1,5 do 15 glav velike živine (GVŽ) in dosejajo obtežbo vsaj 0,5 GVŽ travojedih živali na hektar trajnega travinja.

Predavanje o homeopatskem zdravljenju živali

Škofja Loka – Govedorejsko društvo Škofja Loka pripravlja jutri, v soboto, ob desetih dopoldne v gasilskem domu na Trati pri Škofji Loki strokovno predavanje z naslovom Homeopatsko zdravljenje živali. Predavala bo strokovnjakinja in učiteljica homeopatskega zdravljenja Elizabeth Stöger iz Avstrije, ki bo udeležence predavanja seznanila z uporabo homeopatije na domačiji, o tem, kaj je homeopatija in katere so njene glavne osnove, o mejah v homeopatiji in o tem, kdaj se v zdravljenje vključi živinozdravnik. Predstavila bo tudi nekaj primerov iz prakse.

Pridelek manjši od porabe

V Sloveniji je manj kot polovična samooskrba s krompirjem. Letos je bil pridelek poznega krompirja še za desetino manjši kot lani.

CVETO ZAPLOTNIK

Naklo – Podjetje RWA Slovenija je pred nedavnim pripravilo pri Marinšku v Naklem tradicionalni, že trinajsti dan krompirja, tokrat v sodelovanju s podjetjem Picount, Kmetijskim inštitutom Slovenije in nemškimi partnerjem Europlant.

Kot je v uvodnem nagovoru dejal Jože Mohar iz RWA Slovenija, je letos v Sloveniji pridelava poznega krompirja potekala na približno enakih površinah kot lani, pridelek pa je bil za desetino manjši od lanskega, kar ob manj kot polovični samooskrbi s krompirjem ni najbolj spodbudno za krizne čase. Letos so bili pogoji za pridelovanje krompirja dokaj spremenljivi in so jih zaznamovali močna pozeba zgodnjih sort na Gorenjskem, hladen in moker maj, prvi vročinski val v juniju, ki je prizadel plitve korenine krompirja zgodnjih sort, julija neurje s točo, zlasti na Štajerskem, in lepo jesensko vreme, ki je

Jože Mohar

omogočilo nemoten izkop. V podjetju so letos pripravili dva poskusa s krompirjem, eden od teh je bil na Polici pri Naklem, kjer so preskušali pet sort krompirja, pri katerih je bilo povprečje 16 gomoljev na rastlino in povprečni pridelek 52,6 tone na hektar. V ponudbi semenskega krompirja za prihodnjo pridelovalno sezono se vse bolj osredotočajo na rumenomesnate sorte, še pred leti so potrošniki želeli predvsem belomesnate.

Jože Mohar je v imenu Europlanta predstavil tudi cene

in trende na nemškem in evropskem trgu krompirja. Kot je dejal, se v Evropski uniji, kjer so glavne pridelovalke Nizozemska, Francija, Belgija, Nemčija in Velika Britanija, površine, posajene s krompirjem, povečujejo, vendar predvsem na račun pridelave za potrebe predelovalne industrije (čips, pomfrit), tudi njihov skupni pridelek jedilnega krompirja je bil letos za 2,5 milijona ton večji kot leto prej. Medtem ko je na primer Nemčija lani posadila s krompirjem za desetino več površin kot predlani, pa Poljska, ki je tudi velika pridelovalka, iz leta v leto zmanjšuje pridelavo. Kar zadeva ceno krompirja, je na nemškem trgu trenutno za kmeta 19,42 evra za sto kilogramov, v primerjavi z lani je nižja, pričakujejo pa počasno naraščanje. In kakšna je napoved za naprej? Mediteranske države bodo zaradi dobrih letošnjih cen zgodnjega krompirja povečale pridelavo. V jugovzhodni Evropi se bo zaradi izboljševanja življenjskega

standarda zmanjšala pridelava na domačih vrtovih, enako se bo zgodilo tudi v srednji in vzhodni Evropi, kjer se bodo poklicni pridelovalci še bolj opremili za boljše in še večjo pridelavo, v severozahodni Evropi pa pri pridelavi jedilnega krompirja ne pričakujejo sprememb.

Dr. Peter Dolničar je v strokovnem delu srečanja predstavil fiziološke napake krompirja in ukrepe za njihovo zmanjšanje ter nove rešitve za sušenje (desikacija) krompirjeve cime. Kot

Na nemškem trgu je trenutna cena za kmeta 19,42 evra za sto kilogramov, pričakujejo pa počasno naraščanje.

je dejal, je pri vsaki napaki, ki se pojavi, treba ugotoviti, ali je ta posledica vremena, tehnologije ali občutljivosti sorte. Napake so različne. Na površini gomoljev se lahko kažejo kot zelen gomolj, lenticela na gomolju, sprememba oblika gomolja ali kot pokanje gomolja. Med napake sodi tudi ponovna rast delov gomolja, izraščanje stolonov in stebel, tvorba novih gomoljev in gomoljkasta kalitev (spomladi po saditvi), med rastjo se napake v mesu gomoljev kažejo kot votlo srce, rjava pegavost, steklavost gomoljev, črno srce, žilni obroč, sive nje gomoljev, napake pa so lahko tudi posledica mehanskih poškodb, zmrzali, napačne uporabe herbicidov ...

Podjetje Picount je pridelovalcem predstavilo škropilni program za prihodnje leto in poskus s pripravkom proti kaljenju krompirja Fazor.

Na srečanju pridelovalcev krompirja v Naklem

Brez podaljšanja roka za gnojenje

Ministrstvo je dvakrat zavrnilo pobudo zbornice za podaljšanje roka za razvoj gnojivke.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po veljavni uredbi je gnojenje s tekočimi organskimi gnojili treba končati do 15. novembra. Ker je novembrsko deževje močno razmočilo tla, kar je onemogočilo razvoj gnojivke, je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije zaprosila ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za podaljšanje roka. Ministrstvo

je pobudo zavrnilo, zbornica se je potlej še enkrat obrnila nanj, a tudi drugič ni bila uspešna. Na ministrstvu so ob tem pojasnili, da je obdobje za razvoj gnojivke možno podaljšati le zaradi izrednih vremenskih razmer, ki jih uredba opredeljuje s pojavom poplavl. Letos poplav v obdobju dvajset dni pred začetkom prepovedi gnojenja ni bilo, količine padavin med 10. oktobrom

in 10. novembrom so zaradi suhega vremena v oktobru zelo malo odstopale od dolgoletnega povprečja oziroma, izrazito odstopanje je bilo po podatkih agencije za okolje šele v zadnjih dvajsetih dneh pred začetkom prepovedi gnojenja, to je med 26. oktobrom in 13. novembrom, ko je količina padavin odstopala od povprečja najmanj za eno tretjino, večina pa za faktor dva ali

več. Razvoj gnojivke je bil torej zaradi prevlade suhega vremena in majhnih količin padavin mogoče pretežno del oktobra vse do prvih dni novembra, pojasnjujejo na ministrstvu, kjer opozarjajo kmete, da je jesenski razvoj gnojivke treba začeti takoj, ko vremenske razmere in druga opravila na kmetiji to dopuščajo, pri tem pa ne smejo računati na podaljšanje roka.

Hotel Razor gre na licitacijo

Za najstarejši kranjskogorski hotel, Hotel Razor iz leta 1902, bo 17. decembra potekala elektronska dražba na način zniževanja izhodiščne cene 1,55 milijona evrov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – »Za nepremičnino je bila izdelana projektna dokumentacija za rekonstrukcijo in pridobljeno gradbeno dovoljenje, ki je pravomočno, začeta so bila dela, ki pa so bila prekinjena. Nepremičnina se prodaja v zatečenem stanju, objekt kot tak brez celovite rekonstrukcije ni možno uporabljati,« je povedal nepremičninski posrednik Boštjan Blatnik iz ABC nepremičnine, ki od letošnjega aprila za lastnika izvaja storitev posredovanja pri prodaji stavbe nekdanjega Hotela Razor. Za objekt bo 17. decembra elektronska dražba na način zniževanja izhodiščne cene 1,55 milijona evrov. Kot je pojasnil Blatnik, trženje izvajajo tako na domačem kot na tujem trgu, nepremičnino so predstavili tudi na nepremičninskem sejmu v Šanghaju na Kitajskem. Ena licitacija je že bila junija letos, vendar se tedaj nihče ni odzval na izhodiščno ponudbeno ceno 1,8 milijona evrov.

Že začeta rekonstrukcija je bila ustavljena

Pred leti je lastnik Razorja postal Srb Željko Marsenič. Obljubljal je moderno preobleko ob ohranitvi zaščitenega pročelja. Pridobil je gradbeno dovoljenje in začel obnovitvena dela. A so se ta ustavila. Marseniću je zmanjkalo denarja, banke pa novih posojil niso več dale.

Bodo Hotelu Razor sredi Kranjske Gore še kdaj vrnilo nekdanji blišč? / Foto: Gorazd Kavčič

Zemljišče obsega 1580 kvadratnih metrov, gradbeno dovoljenje, izdano leta 2012, dovoljuje rekonstrukcijo in sodobno stilsko prenovno. Projekt vključuje 24 sob s šestdesetimi posteljami, recepcijo, restavracijo, vinsko klet, velnes in zunanje parkirišče.

V gradbenem dovoljenju iz leta 2012 sicer piše, da »... dovoljenje preneha veljati, če se gradnja ne začne v roku dveh let po pravomočnosti gradbenega dovoljenja. Pristojni upravni organ za gradbene zadeve lahko v času veljavnosti gradbenega dovoljenja na zahtevo investitorja podaljša veljavnost dovoljenja, vendar največ dvakrat in to skupaj največ za dve leti.« Nepremičninski posrednik Boštjan Blatnik je na to dejal, da je bila po informacijah,

prejetih od lastnika, rekonstrukcija skladno z gradbenim dovoljenjem začeta s pripravljalnimi deli, nato pa ustavljena.

S kavarno je bil osrednji družbeni prostor v kraju

Objekt je vpisan v registru nepremičnin kulturne dediščine. Matevž Remškar, mag. um. zgo., iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) je povzel: »V osemdesetih letih 19. stoletja sta glede na zapis v Laibacher Wochenblattu v Kranjski Gori delovali dve gostilni, ena od njih je nudila tudi prenočišča. Z rastjo števila gostov so se izboljšale tudi možnosti prenočevanja – prva sta zakonca Černe ob glavni cesti nasproti sodišča preuredila gostilno in odprla hotel, ki

sta ga poimenovala Razor. S svojo kavarno je postal osrednji družbeni prostor v kraju; v njem so se srečevali lokalni veljaki, leta 1904 je bilo tu na primer ustanovljeno Letovišarsko društvo (današnje Turistično društvo) ... Temeljite arhitekturno- in umetnostnozgodovinske raziskave stavbe še niso bile opravljene, z gotovostjo pa lahko trdimo, da gre za kvalitetno premišljeno arhitekturo z močno kulturnozgodovinsko komponento.« Kot je še pojasnil Remškar, so bili kulturnovarstveni pogoji v preteklosti že večkrat izdani, nazadnje leta 2011, stranke so bile različne. Prav tako v arhivu kranjske območne enote ZVKDS hranijo gradbeno dovoljenje iz leta 2012; novih odločb za objekt pa ni bilo izdanih.

Predlog za novo dokapitalizacijo

V Hranilnici Lon predlagajo delničarjem spremembo statuta, ki bi jim omogočila izdajo največ sto tisoč novih delnic in povečanje osnovnega kapitala za največ 7,5 milijona evrov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Uprava Hranilnice Lon (predsednik Jaka Vadnjal in član Bojan Mandič) je za 24. januarja prihodnje leto sklicala skupščino hranilnice, na kateri bodo v osrednji točki dnevnega reda odločali o spremembi in dopolnitvi statuta. Delničarji naj bi na skupščini v okviru predlaganih sprememb statuta odločali o predlogu za povečanje osnovnega kapitala. Po tem predlogu naj bi skupščina pooblastila upravo, da s soglasjem nadzornega sveta v treh letih od dneva vpisa sprememb statuta v sodni register enkrat ali večkrat poveča osnovni kapital družbe za skupno največ sto tisoč novih delnic oziroma za največ 7,5 milijona evrov, tako da bi osnovni kapital družbe po povečanju znašal največ 16,2 milijona evrov. Uprava bi pri dokapitalizaciji, po predhodnem soglasju nadzornega sveta, lahko upoštevala prednostno pravico obstoječih

delničarjev do vpisa novih delnic ali pa bi jo delno izključila, tako da bi predkupno pravico imelo le petdeset največjih delničarjev.

Delničarji, ki imajo v lasti skupno 70,78 odstotka delnic Lona, so po odločbi agencije za trg vrednostnih papirjev in Banke Slovenije še vedno brez glasovalnih pravic.

Kot pojasnjuje uprava v sklicu za skupščino, so v Lonu zadnjo dokapitalizacijo izvedli v prvi polovici lanskega leta, ko so osnovni kapital povečali s 5,69 na 8,69 milijona evrov, z novo kapitalsko okrepitevijo pa bi »zadostili pričakovanim regulatornim kapitalnim zahtevam in lastnim strateškim ciljem«. Strateški cilji Lona izhajajo iz sprejetega poslovnega načrta in strategije za obdobje 2019–2022, ki predvideva povečanje obsega kreditiranja.

Gorenjska banka odprla nov poslovni center

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Gorenjska banka je prejšnji četrtek na Dunajski vertikali v Ljubljani odprla nov poslovni center, s katerim je proslavila tudi prehod iz regionalne v vseslovensko banko. V novem centru na enem mestu ponuja vse bančne storitve za fizične in pravne osebe. »V banki spodbujamo digitalno poslovanje, poslovalnice pa nadgrajujemo v svetovalna mesta, kjer stavimo na osebni stik s strankami in na individualno strokovno obravnavo. S strankami ostajamo v stiku tudi

po sklenitvi bančnega posla in jih spremljamo z nasveti, ki jih potrebujejo,« je ob odprtju novega centra dejal Mario Henjak, predsednik uprave Gorenjske banke, in za prihodnje leto napovedal tudi sodelovanje z Mastercardom, kar bo še izboljšalo uporabniško izkušnjo komitentov.

Odprtje novega poslovnega centra je bil tudi družabni dogodek. Program je povezovala Ula Furlan, s petjem je navdušila Nina Pušlar, prvi izmed dobrih mož, Miklavž, pa je zbrane obdaril z vrečkami čokoladnih zlatnikov.

Addiko Bank v novih prostorih

Ob selitvi domžalske poslovalnice na novo lokacijo je banka podarila donacijo Zdravstvenemu domu Domžale za nakup ultrazvočnega aparata.

JASNA PALADIN

Domžale – Domžalska poslovalnica Addiko Bank se je iz SPB-ja v središču Domžal v začetku decembra preselila v Mercator center. Kot so pojasnili ob slovesnem odprtju, so nove prostore uredili v »ekspresno« podobo, saj naj bi s tovrstnim konceptom poslovalnic svojim uporabnikom želeli še olajšati obisk pri njih.

Predsednik uprave Andrej Andoljšek in direktor poslovanja s prebivalstvom in mikro podjetji Timir Povše sta zbranim predstavila nekaj novosti in ugodnosti, ki jih

Nove prostore banke so uradno odprli v. d. direktorice Zdravstvenega doma Domžale mag. Renata Rajapakse, predsednik uprave Addiko Bank Andrej Andoljšek in domžalska podžupanja mag. Renata Kosec.

bodo stranke lahko deležne na novi lokaciji, nato pa sta podarila bon v vrednosti 1500 evrov Zdravstvenemu domu Domžale.

»Donacijo bomo s hvalenostjo uporabili za nakup zelo potrebnega novega ultrazvočnega aparata za preglede kolkov dojenčkov, trebušne votline in dojk in prišla nam bo zares prav,« pa je ob prevzemu donacije povedala v. d. direktorice Zdravstvenega doma Domžale mag. Renata Rajapakse.

Banki je na poslovni poti veliko uspehov zaželela tudi domžalska podžupanja mag. Renata Kosec.

Odobrili združitev bank

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za varstvo konkurence je Novi Kreditni banki Maribor (Novi KBM) dala dovoljenje za prevzem Abanke, banka pa mora za sklenitev posla pridobiti še druga soglasja pristojnih

ustanov. Kot je znano, je Nova KBM že junija letos s Slovenskim državnim holdingom (SDH) podpisala pogodbo za nakup delnic Abanke. Do formalnega zaključka združitve bosta banki poslovali kot samostojni pravni osebi.

Po požaru zaskrbljenost prebivalcev

◀ 1. stran

Ob njihovem prihodu je bil požar že popolnoma razvit. »Požar je bil v približno dveh urah pogašen, nato smo začeli razkopavati in iskati posamezna žarišča. Intervencijo smo v tem smislu končali okoli 23. ure, čez noč pa je tam ostala še požarna straža,« je razložil. Ob tem je poudaril, da so gasilci zaradi sistema avtomatskega javljanja požarov v Ekolu, ki je neposredno povezan z gasilsko službo, lahko intervenirali pravočasno, preden bi se požar lahko razširil na ostale prostore. K učinkovitejši intervenciji je pripomogla tudi regijska vaja, ki so jo v Ekolu izvedli maja letos, je dodal.

Po ugotovitvah policije so bili industrijski odpadki v zabojnik, kjer je zagorelo, preloženi v ponedeljek dopoldan. Kriminalisti so izključili možnost, da bi bil požar podtaknjen. Na kraju pa so zavarovali posamezne vzorce materiala, ki bodo predmet nadaljnjih preiskav.

Ekol: za varnost poskrbljeno

V podjetju Ekol, ki je normalno delovalo že naslednji dan, so pojasnili, da je v požaru nastalo za štirideset tisoč evrov škode. Zagorelo je pod nadstreškom v zabojniku z mešanimi industrijskimi odpadki, ki so bili pripravljene za nadaljnjo oddajo v končno obdelavo k pooblaščenim obdelovalcem odpadkov v tujino. V kovinskem zabojniku, v katerem so bile trdne frakcije, kot so odpadna plastična

embalaža, naoljene krpe, odpadno olje in zračni filtri ter drugi odpadki, je prišlo do samovžiga. Kot so poudarili, so pri gašenju uporabili vodo in bio razgradljivo peno, kranjski gasilci pa so namestili lovilne pregrade in pivnike za preprečitev morebitnega onesnaženja zaradi požarne vode.

Na objektu so že od leta 2017 nameščeni sistemi za avtomatsko javljanje požara, ki ob prvi zaznavi dima takoj alarmira gasilce, ki so v Laze prispeli v petih minutah. Požar je bil omejen na površino manj kot sto kvadratnih metrov in se zaradi hitre intervencije ni širil, so povedali. Ekolova zunanja sodelavka Tina Zupančič je poudarila, da se v Ekolu ne more zgoditi podobno, kot se je v Kemisu, saj gre za različna obrata z različnimi vrstami obdelav odpadkov, pri čemer Ekol le sortira odpadke za odvoz v sežigalnico v tujino in jih ne obdeluje kemično. Različne so tudi količine odpadkov. Za varnost je poskrbljeno maksimalno, saj je podjetje namestilo optične, dimne, plamenske in termične javljalnike z direktno povezavo na kranjsko poklicno gasilsko enoto, je dodala.

Pozivi k selitvi Ekola

Sosede Ekola in ostale prebivalce Stražišča še vedno skrbi morebitno onesnaženje okolja zaradi požara, zato čakajo na rezultate dodatnih meritev, je povedal Marko Špolad iz Civilne iniciative za zeleno Stražišče. »Vso to grozo, ki se je zgodila v ponedeljek zvečer, bi

lahko preprečili, če bi ljudi, ki živimo okoli, obravnavali drugače, ne pa kot neracionalen faktor, kot so nas v kranjski lokalni politiki imenovali v prejšnjih mandatih,« je dejal in opozoril, da se kljub okoljski škodi na območju cone postopki na inšpekcijah vlečejo predolgo. V civilni iniciativi se bojijo, da bo prišlo do ekološke katastrofe v Ekolu, ki ima dovoljenje za predelavo 70 ton nevarnih odpadkov dnevno, zato znova pozivajo k selitvi podjetja iz Laz na lokacijo, ki bo primerna za tako dejavnost. »Za to se bomo borili, dokler se bomo lahko,« je poudaril Špolad, ki stavi predvsem na pravno pot, pri čemer pa ne izključuje niti drugih korakov.

Ekolova lega na hribu je po Špoladovem mnenju povsem neprimerna, saj se vse gasilske odpadne vode stekajo v bližnji potok, ki se zlijeva v Žabnico, ta pa je ključna za podtalnico za oskrbovanje škofjeloškega in ljubljanskega območja. »Cona je nastala na območju, ki za to ni primerno. To je izvirni greh,« je poudaril. Opozoril je, da sta civilna iniciativa in okoljevarstvena organizacija Alpe Adria Green že dokazali okoljsko škodo in izginjanje avtohtonih živalskih vrst na tem območju. V civilni iniciativi so tudi kritični do rešitev, ki jih ponuja Mestna občina Kranj, ker da so le delne in kratkoptezne. »Nobena infrastruktura ni primerna za predelavo odpadkov ali denimo taljenje aluminija in v neposredni bližini za peko krofov,« je dejal Špolad in se zavzel za

Lega Ekola na hribu je po mnenju civilne iniciative neprimerna, saj se vse gasilske odplake stekajo v bližnji potok. / Foto: Gorazd Kavčič

celovito ureditev cestne in komunalne infrastrukture v coni, vključno z urejeno kanalizacijo od izvora do izliva.

Občina ima zvezane roke

»Sreča v nesreči je, da je bil požar, zahvaljujoč odzivnosti in usposobljenosti vseh intervencijskih služb civilne zaščite MO Kranj, hitro pogašen in ni posledic za okolje,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec. Iz občine so sicer sporočili, da je v zvezi z industrijsko cono Laze »sporen le iztok z vidika, da podjetje Ekol spušča strupene odplake in da se to kaže na potoku«, zato rešitev vidijo v gradnji ustrezne komunalne infrastrukture. »Ta bi bila že zgrajena, a ima kranjska občina ravno zaradi sproženega upravnega spora s strani organizacije Alpe Adria Green, ki v svoje

okrilje jemlje tudi Civilno iniciativo za zeleno Stražišče, zvezane roke,« so poudarili. Sredstva za gradnjo so bila zagotovljena tako v lanskem kot tudi letošnjem proračunu, prav tako so zagotovljena v proračunu 2020. Za začetek gradnje pa potrebujejo pravnomočno gradbeno dovoljenje, so navedli.

Na občini še poudarjajo, da so prisluhnili želji civilne iniciative, da bi pokrili stroške analize vzorcev iz vodotoka v bližini, vendar te možnosti predstavniki iniciative še niso uporabili. Prav tako so na več lokacijah, tudi v Lazah, začasno namestili merilnike temperature, vlažnosti, prašnih delcev in ostalih kemijskih elementov v ozračju. »Meritve so pokazale občasno manjše presejanje mejnih vrednosti posameznih merjenih parametrov, kar je bilo ocenjeno

kot posledica prometa in kurilnih naprav. Rezultati niso pokazali povezave s proizvodno dejavnostjo poslovnih subjektov v coni,« poudarjajo. Cona Laze je tudi pod stalnim inšpekcijskim nadzorom, so dodali.

Na okoljskem ministrstvu so pojasnili, da so v sklopu celovitega pregleda okoljevarstvenih dovoljenj 15. januarja izvedli inšpekcijski pregled tudi v Ekolu. Ugotovili so nepravilnosti in podjetju izdali odločbo, da mora začeti voditi obratovalni dnevnik in dopolniti izdelani poslovnik. Ekol je ukrep izvedel v roku. Inšpektorji so Ekolu izdali tudi odločbo o prekršku, ker za leto 2017 ni izdelal poročila o obratovalnem monitoringu odpadnih vod in ga v roku posredoval na agencijo za okolje. Drugih nepravilnosti v Lazah niso ugotovili.

V tednu dni tri puščanja plina

◀ 1. stran

V sredo je bil saniran še plinovod in ponovno vzpostavljena distribucija plina, je še razložil Turk.

Tržiški župan Borut Sajovic je bil vesel, da so uhajanje plina zaznali še pravočasno in ni prišlo do eksplozije kot v Britofu. Od Petrola pričakuje, da bo poleg sanacije plinovoda pokrili tudi s tem nastale stroške. Predstavniki Petrola Andrej Karlin pa je pojasnil, da je njihova mobilna enota območje Za jezom nazadnje pregledala aprila letos, ko puščanja plina niso zaznali. Stanovalci naj bi sicer že prej večkrat zavohali plin, vendar pa Petrola o tem niso obvestili do minulega ponedeljka, je dejal.

V Orehovljah so zaradi uhajanja plina, ki ga je povzročila poškodba

plinovoda z delovnim strojem pri gradnji komunalne infrastrukture, v

torek popoldan evakuirali deset krajanov, preventivno so v bližnji Osnovni šoli

V Orehovljah je plinovod poškodoval delovni stroj pri gradnji komunalne infrastrukture, k čemur so prispevali tudi neusklajeni načrti podzemnih napeljav. / Foto: Tina Dokl

Predoslje zadržali tudi učence, prebivalcem pa naročili, naj zapirajo okna in omejijo zadrževanje na prostem.

»Gre za strožje preventivne ukrepe, s katerimi želimo zagotoviti varnost prebivalstva, četudi vsebnost plina v zraku ni visoka,« je razložil kranjski župan Matjaž Rakovec. Po nekaj urah nevarnosti ni bilo več, zato so se evakuirani krajanje in učenci lahko vrnili na svoje domove. Odredili so odkop zemljine v neposredni bližini izhajanja plina ter sanacijo poškodbe, ki so jo izvedlo še isti dan. Poveljnik štaba Civilne zaščite Mestne občine Kranj Sašo Govekar je ob tem opozoril na problem neusklajenosti načrtov podzemnih napeljav posameznih izvajalcev in upravljavcev sistemov. Izkazalo se je namreč, da delavci pred seboj nimajo pravega načrta, zato lahko hitro pride do poškodb napeljav.

»Potrebne so uskladitve, da do tega ne bo več prihajalo,« je poudaril.

Britof: zasuli cesto

Vrednosti plina v zemljini so se v Britofu, kjer intervencija poteka že od 3. decembra, po izkopu nove ceste na površini približno petsto kvadratnih metrov ta teden vendarle znižale na minimalne, zato so cesto v sredo zasuli. Včeraj so opravili nove meritve. »Če bodo odstopanja od zakonskih normativov glede koncentracije plinov ničelna, bomo morda že v petek (danes, op. p.) položili drenažni asfalt, ki bo čez zimo omogočal določene propuste. Spomladi pa bomo opravili končno sanacijo s finim slojem asfalta,« je napovedal Govekar. V Britofu sicer do preklica še velja prepoved uporabe odprtega ognja.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Nova knjiga o Melanii Trump

Pred kratkim je izšla knjiga z naslovom Prva dama Melania Trump – Kot je bila, podnaslovljena Razkritje neznanih zgodb in mladostnih fotografij. Avtorja sta Nino Mihalek in Igor Omerza. Idejo zanjo je dal Mihalek, fotograf z Golega Brda, ki je leta 1991 fotografiral takrat še Melanijo Knavs.

MAJA BERTONCELJ

O prvi dami Združenih držav Amerike Slovenki Melanii Trump je izšlo že kar nekaj knjig. Ena izmed njih je Prva dama Melania Trump – Kot je bila, v kateri je na osemdesetih straneh poudarek na njenih mladostnih fotografijah, ki jih je leta 1991 posnel Nino Mihalek z vzdevkom Muha, v prvi vrsti znan po letalski fotografiji, in na lepotah Slovenije.

Deset minut, štirinajst fotografij

Mihalek zadnja leta živi na Golem Brdu v medvoški občini. Rojen je bil v Ljubljani, odraščal pa je v Trstu. O svojem dosedanem delu bi lahko govoril dolge ure. Njegovo življenje je bilo pestro, polno različnih, lepih in manj lepih zgodb. V knjigi je o njem zapisano, da je bil izvršni producent, mednarodni skavt, organizator in kasting di-

fograf. Njegove fotografije s tega področja so bile objavljene v slovenski obrambni reviji in v tujini. Danes se ukvarja z izbiranjem iz svojih obsežnih fotoarhivov z namenom sodelovanja na različnih razstavah. Pred kratkim je imel samostojno razstavo s področja letalske fotografije v Cankarjevem domu.

Pod knjigo Prva dama Melania Trump – Kot je bila je podpisan skupaj z Igorjem Omrezo, ki ga je povabil k sodelovanju. Razdeljena je na pet delov: Fotograf Nino in 21-letna študentka Melanija, Mlada Melanija – Lepota po slovensko, Snemalnik Aleks in 22-letna tekmovalka Melanija, Mlada Melanija – Look of the Year in Raziskava o zakoncih Trump. »Potem ko je Melania postala prva dama Združenih držav Amerike, so o njej začele izhajati knjige. Ko je bila stara 21 let, sem jo fotografiral, posnetke imam se-

Takrat še Melanijo Knavs je fotografiral povsem po naključju. »V Milanu sem se naučil posla okrog fotografiranja obrazov. To znanje sem prinesel v filmski svet v takratni Jugoslaviji. Organizirano sem iskal oblike po naročilu, po želji režiserja za reklame. Za seboj imam več kot sto reklamnih filmov,« pravi Mihalek in nadaljuje z obujanjem spominov na fotografiranje avgusta leta 1991: »Bilo je v Ljubljani. Hitel sem v filmski studio, kjer sem sodeloval pri snemanju reklamnega spota za promocijo sladoleda za največjega slovenskega proizvajalca mlečnih izdelkov. Čeprav je bilo snemanje še v teku, sem nenehno oprezal za karakternimi liki deklet, ki bi lahko igrala v tem spotu. Režiserju je primanjkovalo predvsem primernih igralk za prizor v savni. Nenadoma sem na Poljanski cesti zagledal Melanijo. Pristopil sem k njej, se ji predstavil, pojasnil, kaj delam, in ji povedal, da bi bila primerna za igranje v reklamnem spotu za sladoled. Odgovorila je, da jo stvar zanima in da je pripravljena sodelovati. Zmenila sva se za testno fotografiranje, ki je bilo istega dne popoldan. Prišla je na dogovorjeno mesto na vrt bližjega dijaškega doma. Postavil sem jo v senco in fotografiral. V desetih minutah sem naredil 14 fotografskih posnetkov in večina, 13, je premierno predstavljena v tej knjigi. Kontaktne kopije

Nino Mihalek je takrat še Melanijo Knavs fotografiral leta 1991 in fotografije so prvič objavljene v novi knjigi o prvi dami Združenih držav Amerike. / Foto: Peter Košenina

sem pokazal režiserju, ki je dejal, da je Melanija videti zelo v redu, da pa ni primerena za sceno v savni, za potrebe reklamiranja mlečnega izdelka.«

Glavna nit knjige: lepa Melania in lepa Slovenija

Mihalek je bil z Melanio nato še v stiku: »Sporočil sem ji odločitev režiserja, in kot sva govorila že ob fotografiranju, sem ji dejal, da bom dve fotografiji poslal prijatelju Italijanu Riccardu Gayu v Milano, da ji lahko pomagam, če bo hotela tam delati kot

manekenka ali model. Zaradi izbora in nato predaje fotografij sva se po snemanju dobila še trikrat, nato pa sva se znova po naključju srečala po dveh letih, ko je bila že uspešna v svetu mode, česar sem bil zelo vesel, prav tako kot tega, da sem ji pomagal. Zahvalila pa se mi ni nikdar. Takrat sem jo zadnjič videl v živo.« V knjigi so srečanja tudi podrobneje opisana. Za fotografije, ki jih je posnel v vsega desetih minutah, pravi, da so odlične: »Melania ima prav na vsaki fotografiji drug izraz obraza. Zelo se je potrudila. Izžarevala je

močno voljo in željo prodreti v centre modnega sveta. Tudi sedaj, ko so bile fotografije v knjigi prvič javno objavljene, jih hvalijo.«

Na knjigo je zelo ponosen. »Njeno vodilo je: lepa Melanija in lepa Slovenija. Del knjige so namreč tudi fotografije krajev v Sloveniji, povezanih z Melanio in nje-no družino. Deset fotografij je iz zraka. Melanija je hitro izvedela za to knjigo. Nimam se česa bati. Njene fotografije so lepe, posnete so bile zato, da se vidijo, ne da se skrivajo,« je še zaključil Nino Mihalek.

»Z Melanijo sva se dogovorila za testno fotografiranje. Prišla je na dogovorjeno mesto na vrt bližjega dijaškega doma. Postavil sem jo v senco in fotografiral. V desetih minutah sem naredil štirinajst fotografskih posnetkov in večina, trinajst, je premierno predstavljena v tej knjigi.«

rektor za komercialno filmsko in televizijsko produkcijo. Bil je tudi pobudnik številnih lepotnih tekmovanj. Po propadu Jugoslavije je postal fotograf popotovanj, narave in pokrajine. Delal je tudi kot mornariško-letalski

veda shranjene, in sem si rekel, zakaj pa ne bi k temu še jaz kaj pridal. Prišel sem na idejo o izdaji knjige in povabil Omerzo,« je povod za izdajo še ene knjige o Melanii Trump pojasnil Nino Mihalek.

Zgodbe

V knjigi življenjske zgodbe enajstih moških na prestajanju kazni zapora ... **Stran 20**

Pogovor

Pogovor z režiserko Nedo R. Bric pred premiero predstave Dr. Prešeren ... **Stran 21**

Zanimivosti

Rožle Reven je prekolesaril več kot deset tisoč kilometrov skozi štirinajst držav. **Stran 22**

Od petka do petka

Argumentacija generalnega pravobranilca Sodišča EU je pravno šibka, počakajmo na dokončno odločitev sodišča, pravi zunanji minister Miro Cerar. / Foto: Gorazd Kavčič

Angelika Mlinar je tudi uradno postala kandidatka za kohezijsko ministrico, čeprav še ni pridobila slovenskega državljanstva. / Foto: Facebook

Komisija za preprečevanje korupcije ni brez zoba tigar, je ta teden ocenil njen predsednik Boris Štefanec, ki se mu marca izteka mandat. / Foto: Gorazd Kavčič

Generalni pravobranilec ne podpira tožbe Slovenije

SIMON ŠUBIC

Evropska zaušnica Sloveniji

V sredo smo izvedeli, da je generalni pravobranilec Sodišča EU Priit Pikamäe pri preučitvi slovenske tožbe proti Hrvaški glede arbitraže o meji s Hrvaško presodil, da Sodišče EU ni pristojno za odločanje o mednarodnem mejnem sporu, ki ne sodi v pravo Unije. Očitane kršitve so »akcesorne v razmerju do vprašanja določitve meje med državama, ki spada pod mednarodno javno pravno«, je zapisal. Vrh slovenske politike kljub temu še vedno verjame, da je tožba dopustna, zato se z mnenjem generalnega pravobranilca ne strinja. Njegova argumentacija je šibka, počakajmo na dokončno odločitev Sodišča EU, za katerega mnenje generalnega pravobranilca ni zavezujoče, je tako dejal zunanji minister Miro Cerar. Predstavniki zunanjega ministrstva Marko Vreč pa je opozoril, da »Slovenija ni tožila na Sodišču EU zaradi nejasnega poteka meje, temveč ker ugotavlja, da ne more dosledno spoštovati evropske zakonodaje, ker jo pri tem ovira Hrvaška.« Tudi slovenski državni vrh poudarja, da odločanje Sodišča EU o tožbi ne vpliva na veljavnost

arbitražne razsodbe. Na hrvaški strani so seveda drugačnega mnenja. Hrvaška predsednica Kolinda Grabar - Kitarović je tako dejala, da je arbitražna mrtva. Ponovila je tudi stališče Hrvaške, da je edina trajna rešitev za spor o meji dialog in dvostranska pogajanja. Slovenski premier Marjan Šarec je odgovoril, da bo Slovenija pri implementaciji arbitražne razsodbe neomajna, zato dvostranski pogovori ali »vrnitev na točko nič« ne pridejo v poštev.

Knovs: Sova ima sistemski problem

Komisija državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (Knovs) se je v zvezi z nadzorom o zakonitosti zaposlovanja na Sovi (komisijo zanimata predvsem zaposlitvi znanke premierja Marjana Šarca in sorodnice evropske poslanke Ljudmile Novak) v tork pogovorila z glavno inšpektorico za javni sektor Lidijo Apohal Vučković, županom Škofljice Ivanom Jordanom in direktorjem Sove Rajkom Kozmeljem. Predsednik komisije Matej Tonin po seji ni dajal izjav, v kasnejšem sporočilu za javnost pa je zapisal, da Knovs zaznava sistemski problem pri zaposlovanju na Sovi, saj zaposluje posameznike, preden

ti izpolnjujejo formalne pogoje. Ugotavljajo namreč, da Šarčeva znanica ob zaposlitvi 4. marca letos ni izpolnjevala vseh pogojev za delovno mesto, ki ga je zasedla. Delovno mesto v Sovi pa je obdržala, ker je bila z njo 3. septembra sklenjena nova pogodba in kasneje še aneks k pogodbi z dne 30. septembra, s katerima je bila prerazporejena na delovno mesto, za katero je izpolnjevala pogoje. Glavna inšpektorica za javni sektor Apohal Vučkovičeva je sicer že novembra pojasnila, da se tovrstne kršitve tudi pri drugih organih pojavljajo precej pogosto. Knovs in Sova imata tudi še vedno nasprotni mnenji glede pristojnosti nadzora Knovsa nad kadrovanjem na Sovi. Tudi zato je komisija na naslednjo sejo povabila še predsednika vlade Marjana Šarca in državnega sekretarja Damirja Črnčeca.

Mlinarjeva tudi uradno kandidatka za ministrico

Izvršni odbor SAB se je v ponedeljek odločil, da koroško Slovenko in njihovo kandidatko na zadnjih evropskih volitvah Angeliko Mlinar tudi uradno predlaga za novo ministrico za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Mlinarjeva, ki je avstrijska državljanka, je tudi že

vložila vlogo za slovensko državljanstvo, čeprav od Avstrije dovoljenja za to še ni dobila, upa pa, da ji bo Avstrija dovoljenje izdala, sicer ji mora aktivno odvzeti avstrijsko državljanstvo. Slednje se Mlinarjevi zdi skoraj nemogoče, saj bi bilo to v nasprotju z zakonodajo EU. Premier Marjan Šarec je dejal, da glede kandidatke za kohezijsko ministrico zaupe presoji predsednice SAB Alenke Bratušek. Ob tem je izrazil upanje, da se bo problem z državljanstvom Mlinarjeve rešil.

Štefanec znova kandidira

Ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji je predsednik Komisije za preprečevanje korupcije (KPK) Boris Štefanec, ki se mu mandat izteče marca, razkril, da ponovno kandidira za ta položaj. Prepričan je, da je zaradi šestletnih izkušenj »bistveno boljši kandidat« kot ob prvem imenovanju. Štefanec je ob tej priložnosti ocenil, da je Slovenija kot država še »relativno zelo obremenjena s korupcijo« in da zlasti izvršilna oblast ne prisluhne dovolj KPK. Med drugim je opozoril na politične vplive v postopkih kadrovanja v družbah v državni lasti. Po njegovi oceni niso na mestu očitki, da je KPK brez zoba tigar.

Slovinci v zamejstvu (724)

Mladost in podjetnost

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Konec novembra je bil v Cankarjevem domu v Ljubljani sklenjen dveletni čezmejni projekt M. A. J. – Mladi Alpe Jadran, ki ga je vodila Slovenska gospodarska zbornica iz Celovca. Okrog 110 mladih, starih od 17 do 30 let, iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Madžarske je na delavnicah, ena je bila tudi na Gorenjskem, spoznavalo zakonitosti podjetništva in podjetniške prakse v posameznih državah, predvsem pa utrjevalo znanstva, ki jim bodo lahko prišla prav v morebitnem kasnejšem podjetniškem sodelovanju.

Sklepne prireditve v Cankarjevem domu se je udeležil tudi predsednik slovenske vlade Marjan Šarec, ki je dejal, da taka srečanja podirajo meje v razmišljanju in

odpirajo idejam prosto pot. Slovenija je s svojimi manjšinami vselej ravnala spoštljivo ob zavedanju svojih obveznosti, zato dobro ve, kaj je potrebno za dobro sosedsko sodelovanje. Čeprav nas

V farni cerkvi in v farni dvorani v Šmihelu pri Pliberku / St. Michaelu bosta konec tega tedna dve prireditvi. Drevo ob 19. uri bo premiera igre Prekletstvo zelenih štumfov, ki jo pod vodstvom režiserke Alenke Hain uprizarjajo člani gledališke skupine Nenavadni. Ponovitev bo jutri ob isti uri. V nedeljo ob 14. uri pa bo v cerkvi Adventno petje.

ni 50 milijonov, nismo nič manj vredni, je povedal premier. Zbrane so nagovorili tudi trije mladi iz zamejstva: Simon Pasterk iz Železne Kaple, Tereza Stavar iz Trsta in Tomaž Kovacz iz

Monoštra na Madžarskem. Opozarjali so, da bi morali imeti v Sloveniji drugačen odnos do rojakov iz tujine. Boli jih, da jih ima marsikdo v Sloveniji za tujce. V Cankarjev dom so prišli tudi

ravnatelj trih srednjih šol iz zamejstva: Zalka Kuchling, ravnateljica Slovenske gimnazije iz Celovca, Hanzi Pogelscheck, ravnatelj Dvojezične trgovske akademije iz Celovca, in Maja Lapornik,

Predsednik vlade Marjan Šarec s predstavniki Slovenske gospodarske zbornice iz Celovca / Foto: Gorazd Kavčič

ravnateljica državnega tehničnega zavoda Žiga Zois iz Trsta, v katerem deluje glasbena in pevska skupina Zois band, ki je nastopila tudi v Ljubljani.

Kmečka izobraževalna skupnost KIS, ki skrbi za izobraževanje kmetov na južnem Koroškem, bo tudi letos, že 13. zapored, izdala Kmečki koledar, v katerem bo z besedo in sliko predstavljenih 12 slovenskih

oziroma dvojezičnih kmetij na Koroškem. Predstavitelj bo danes, 13. decembra ob 19.30 v Domu Sodalitas v Tinjah / Tainachu. Kmečko izobraževalno skupnost sedaj vodi svetnica v deželni kmetijski zbornici Marinka Mader - Tschertov iz Slovenjgaj. Dosedanja predsednica Olga Voglauer je bila na listi Zelenih izvoljena za poslanko zveznega zbora na Dunaju.

Gorenjska Gremo gor.

Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati

Visoka kakovost bivanja za vse generacije

Tudi zaradi demografske slike, ki kaže na velik porast deleža starejših prebivalcev, je ustvarjanje ustreznih pogojev za kakovostno življenje in delo mladih v regiji ključno.

Franja Gabrovšek Schmidt

Gorenjska regija je po površini šesta največja razvojna regija v Sloveniji, po številu prebivalstva pa četrta med dvanajstimi slovenskimi regijami. Po podatkih iz julija letošnjega leta je na 2.137 kvadratnih kilometrih živelo 204.670 Gorenjcev, od tega 12.150 tujih državljanov. Za razliko od Slovenije je na Gorenjskem naravni prirast še vedno pozitiven, vendar se znižuje. Že od leta 2005 je v naši regiji več starega kot mladega prebivalstva. Pričakovana življenjska doba prebivalcev Gorenjske je daljša od slovenskega povprečja, še zlasti pri moških, ki je v letu 2017 znašala dobrih 79 let, pri ženskah pa še dobe štiri leta več. Tudi zaradi demografske slike, ki kaže na velik porast deleža starejših prebivalcev, je ustvarjanje ustreznih pogojev za kakovostno življenje in delo mladih v regiji ključno. V strateški del Regionalnega razvojnega programa Gorenjske, ki ga pripravljamo za obdobje do leta 2027, smo zapisali, da so prebi-

valci Gorenjske naš najpomembnejši razvojni potencial, srečno in zadovoljno življenje pa naša ciljna naravnost. Z namenom doseganja tega smo si zadali vizijo razvoja naše

regije, ki je: visoka kakovost bivanja za vse generacije v povezani, energetske varčni in čisti alpski regiji. Začrtano vizijo želimo doseči z vlaganjem v in za ljudi, v okoljsko, prometno in

podjetniško infrastrukturo, za nizkoogljično družbo in v nove tehnologije. S strokovnjaki iz različnih področij (gospodarstva, razvoja človeških virov, okolja prostora in infrastrukture, razvoja turizma in podeželja) smo oblikovali šest razvojnih ciljev, ki smo jih vezali na cilje evropske kohezijske politike. Cilji, ki jim želimo slediti, so: celosten razvoj in upravljanje, pametna Gorenjska, Gorenjska za ljudi, zelena, nizkoogljična Gorenjska, povezana Gorenjska in Gorenjska, odprta v svet. V strateški del smo zapisali tudi razvojne smernice in določili kazalnike, s katerimi bomo spremljali začrtani razvoj. V prvi polovici prihodnjega leta nas čaka delo pri pripravi ukrepov in projektov, ki jih bomo umestili v programski del in za katere bo treba poiskati tudi vire za uresničitev. Regionalni razvojni program Gorenjske 2021–2027 nastaja v partnerskem sodelovanju predstavnikov ključnih regijskih institucij, podjetij in lokalnih skupnosti pod vodstvom Regionalne razvojne agencije Gorenjske – BSC Kranj.

Ali bo Gorenjska po letu 2020 ostala brez razvojnih sredstev?!

Velika vrednota je, da imamo o neki zadevi različno mnenje. Prav tako so različna mnenja o članstvu v Evropski uniji oziroma o vprašanju smiselnosti biti del te velike družine.

Vrednote, kot so solidarnost, enakopravnost, svoboda, zaščita manjšin, vladavina prava in mir, spadajo med temeljne vrednote Evropske unije, ki je nastala leta 1957, mi pa smo se ji pridružili leta 2004, so nam vsekar blizu. Velikokrat se nam vse te vrednote, ki jih ne nazadnje tudi vsi uživamo, zdijo samoumevne in iščemo predvsem negativne zgodbe. Ob tem pa praviloma ne iščemo napak pri sebi, kar je vrednota uspešnih ljudi, ampak so za morebitni naš neuspeh krivi drugi.

Evropska skupnost nam je v zadnjih 15 letih prinesla milijarde razvojnega denarja, ki smo ga tudi na Gorenjskem dobro izkoristili. Pogledajmo samo npr. skakalni center v Planici, biatlonski na Pokljuki, številne obnove mestnih in vaških jeter, izgradnjo tematskih poti in otroških igrišč, ureditev muzejev, obnovo kulturne dediščine, da o komunalni infrastrukturi, vodovodih, cestah, energetskih sanacijah niti ne govorimo. Preprosto rečeno: brez sredstev EU danes tega ne bi bilo.

Zato je po mojem mnenju nujno, da se enotna politika razvoja celotne Slovenije nadaljuje in ne pristanemo na ločevanje na nerazviti vzhod države in bogati zahod, katerega del je tudi Gorenjska. Z izolacijo zahoda in vzhoda nikoli ne bomo dosegli skladnega regionalnega razvoja, čeprav bi ves evropski razvojni denar usmerili na vzhod države, saj moramo skrbeti za uravnotežen družbeno-gospodarski razvoj celotne države. Nekateri se takšne politike s severnim delom Jugoslavije z razvito Slovenijo in stalno nerazvitim jugom še spominjamo – tudi tega, da je prinesla samo še večje razvojne razlike in vse večje razvojno capljanje celotne države za razvitim svetom. Pogoji za razvoj regij je zagotavljanje stabilnega in zadostnega financiranja.

V zadnjem desetletju je razvoj slovenskih regij večinoma ali skoraj izključno slonel na razpoložljivih sredstvih evropske kohezijske politike. V novem programskem obdobju 2021–2027 se za Kohezijsko regijo Zahodna Slovenija, katere del je tudi Gorenjska, napoveduje drastično znižanje sredstev, kar pa ni škodljivo le za regijo, temveč za celotno državo. Zahodna Slovenija se bo soočala z bistvenim pomanjkanjem razvojnih sredstev, ki jih bo treba nadomestiti z zagotavljanjem zadostnega in stabilnega financiranja tudi iz nacionalnih sredstev. Čas je, da prekinemo delitev na bolj ali manj razvite regije, saj nam bo prilagoditev hitrosti razvoja na najšibkejšo prinesla le splošno nerazvitost države.

Delitev je neustrezna zaradi različno razvitih občin po vsej Sloveniji in neprimernosti izbranih kazalnikov kot orodja za določanje razvitosti regije, ki so močno zavajajoči. Uveljavljena delitev pomeni resno oviro pri uresničevanju pomembnih razvojnih ciljev in izzivov, ki jih prinašajo razvojne potrebe in prednostne naloge posameznih občin, regij in države.

Zato se moramo na Gorenjskem zavzeti, da zahodna polovica države ne ostane brez razvojnih sredstev, in:

- se zavzeti za prehod iz razvojne politike, ki sloni le na evropskih sredstvih, v enotno razvojno politiko, ki se odraža tudi v državnem proračunu;

- v državnem proračunu zagotoviti razvojna sredstva, ki bodo v obdobju 2021–2027 zagotavljala razvojno politiko tudi v zahodnem delu države in s tem celotne Slovenije;

- zagotoviti dolgoročno zakonsko, kadrovsko in finančno stabilnost na področju uresničevanja strategije razvoja Slovenije. Čas je, da presežemo vaške, mestne, občinske in regijske plotove in se zavemo, da gre sedaj za razvoj Slovenije in da nas drobnjakarstvo, ki ga imamo v Sloveniji tako radi, lahko le šibi, tako da bomo vedno obsojeni le na sledilce in nikoli ne bomo vplivneži in pomembno gonilo razvoja.

Rok Šimenc

Izobraževanje za prihodnost

Andraž Šiler

Kako naj v osnovni šoli vem, kaj želim početi vse življenje? Kako se izobraziti za poklice oziroma delo, ki danes sploh še ne obstaja? Nas bodo v prihodnosti zamenjali roboti?

To so verjetno le nekatera od vprašanj, ki rojijo po glavi marsikateremu nčencu ali diaku oziroma njihovim staršem. Ampak strah je odveč. Izkušnje kažejo, da je v zgodovini še vsaka industrijska revolucija prinesla več delovnih mest, kot jih je odnesla. Delovna mesta so se preobrazila, nadgradila in postala dostojnejša. Marsikatera umazana delovna mesta preteklosti so prevzeli stroji, pojavila pa so se nova delovna mesta, povezana s proizvo-

dno, vzdrževanjem in razvojem teh strojev. In če sedaj živimo v obdobju četrte industrijske revolucije, si ne moremo niti predstavljati, kakšna bodo delovna mesta prihodnosti, z veliko gotovostjo pa lahko predvidevamo, da bodo povezana s kompetencami in veščinami, ki jih lahko usvojimo že danes.

In prav to smo prepoznali projektni partnerji konzorcija Karierni plac – Karierni center za mlade, Javni zavod Cene Štupar Ljubljana, Ljudska univerza Koper, Ljudska univerza Nova Gorica in Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC Kranj. Skupaj smo pripravili projekt, ki

mlade in njihove starše izobražuje, ozavešča, informira in jim svetuje ter opolnomočuje na področju kariere in kariernega razvoja. Mladim smo pripravili širok nabor možnosti, ki vključuje delavnice, izobraževanja, obiske podjetij, simulacije ter individualna karierna svetovanja. V kratkem bo v okviru projekta zaživel tudi interaktivni spletni portal, ki bo na enem mestu združil vse relevantne informacije in vsebine za razvoj in načrtovanje kariere, tako za učence in dijake kot tudi za starše in strokovne delavce. Posebnost portala bo tudi simulacija poklicev v tehniki »Vir-

tual Reality«, ki bo mladim omogočila poseben vpogled v izbrane poklice s pomočjo najnovejših tehnologij. Več informacij o projektu si lahko ogledate na naši spletni strani ali našem profilu na omrežju Facebook, lahko pa se tudi osebno oglasite v našem Kariernem placu, ki je v Kranju v prostorih sodelovnega centra Kovačnica na Župančičevi ulici 22 v Kranju. In brez skrbi in kar pogumno. Vse projektne aktivnosti so za udeležence brezplačne, saj njihovo izvajanje financirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Rok Šimenc, direktor BSC Kranj
– Regionalne razvojne agencije Gorenjske

Za lažji prenos lastništva podjetja

Nives Justin

V Sloveniji je več kot 83 odstotkov vseh podjetij družinsko vodenih. Večina jih je danes starejših od dvajset let in jih vodijo predstavniki prve generacije lastnikov, ki so v povprečju starejši od 55 let. Sedaj je skrajni čas, da podjetniki začnejo razmišljati o prenosu lastništva na naslednjo generacijo. Prenos lastništva je kompleksen in časovno zahteven postopek, podjetniki pa z začetkom največkrat odlašajo zato, ker ne vedo, kako se ga lotiti. Vprašanj je ogromno, enostavnih odgovorov malo.

Skrb vzbujajoča je statistika zahodnih držav, ki pravi, da prenos lastništva na naslednjo generacijo uspešno preživi le ena tretjina podjetij, najpogosteje pa je razlog za neuspeh prav dejstvo, da se podjetja postopka prenosa niso lotila pravočasno.

BSC Kranj sodeluje v projektu STOB regions, kjer s partnerji izmenjujemo dobre prakse in iščemo učinkovite rešitve ter oblike pomoči za podjetja, ki se soočajo s problemom prenosa lastništva. Organizirali smo že dva sklopa zapore-

dnih delavnic, ki so bile namenjene družinskim podjetjem in so se jih udeleževali tako predstavniki generacije lastnikov kot tudi naslednikov. Cilj delavnic je bil spodbuditi začetek načrtovanja prenosa lastništva, spodbuditi komunikacijo med člani družine in ključnimi zaposlenimi v podjetju, terminalska priprava prenosa ter udeležence informirati o pravnem, davčnem in drugih vidikih prenosa.

V okviru projekta pa pripravljamo še priročnik za krizni menedžment podjetij ter zgibanko z osnovnimi informacijami o procesu prenosa lastništva, ki bosta brezplačno dosegljiva na spletni strani BSC Kranj.

Ker so družinska podjetja stebri našega gospodarstva, si bomo še naprej prizadevali pomagati, informirati in podjetnikom pomagati, da prenos lastništva podjetja ne bo več problem.

Prvi s trajnostnim energetskega načrta

Vseh osemnajst gorenjskih občin se je zavezalo, da želijo zmanjšati emisije ogljikovega dioksida na območju Gorenjske za štirideset odstotkov do leta 2030.

Lidija Zeme

Zavedanje o nujnosti trajnostnega oz. zelenega razvoja se v Sloveniji krepi. Podnebne spremembe so dejstvo in pred nami in celim svetom je na tem področju velik izziv. Ključno vprašanje, kako zavezati emisije toplogrednih plinov in kako do leta 2050 doseči ničelne izpuste, je eno izmed najbolj aktualnih. V Sloveniji smo že v Strategiji razvoja Slovenije 2030 med 12 razvojnih cilji opredelili prehod v nizkoogljično gospodarstvo.

Namera gorenjskih občin, ki so pred tremi leti na predlog BSC Kranj združene podprle izdelavo Trajnostnega energetskega-podnebnega načrta Gorenjske regije v okviru Konvencije županov, je doživela pomembno prelomnico v letu 2019, saj je dokument doživel uspešno predstavitev celostnega pristopa prilagajanja na podnebne spremembe. Hkrati se je celotna regija in vseh 18 gorenjskih občin zavezalo, da želijo

Javna predstavitev Trajnostnega energetskega-podnebnega načrta Gorenjske

zmanjšati emisije ogljikovega dioksida na območju Gorenjske za štirideset odstotkov do leta 2030 glede na izhodiščno leto 2005.

Prednostna področja ukrepanja zajemajo: občinske zgradbe, opremo/zmogljivosti, stanovanjske zgradbe, občinsko javno razsvetljavo in promet. Trajnostni energetskega-podnebnega načrta v drugem delu obravnava področja tveganj in

ranljivosti, kjer so opredeljeni ukrepi na področju prilagajanja podnebnim spremembam za promet, turizem in gozdarstvo. Zaradi celostnih ukrepov, ki so predvideni znotraj samega dokumenta, so predvideni ukrepi blažitveni in prilagoditveni. Nekateri izmed blažitvenih ukrepov, npr. energetska sanacija občinskih zgradb in javne razsvetljave, že potekajo in se tudi ustrezno načrtujejo

za naprej, za večino pa je treba najti ustrezen vir financiranja. V regiji si v prihodnosti želimo ustanoviti skupino oz. organ, ki bo strokovno in organizacijsko skrbel za izvajanje ukrepov, in hkrati postati sedež nacionalnega centra obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, ki bo dolgoročno prispeval k uspešnemu pristopu reševanja energetske-podnebnega problematike.

Po svežino v tujino

Nastija Podobnik

BSC Kranj je edina posredniška organizacija na Gorenjskem, ki izvaja program Erasmus za mlade podjetnike. Program izmenjave za potencialne in obstoječe podjetnike je s sofinanciranjem stroškov bivanja v tujini ponudil priložnost že mnogim, da so pridobili nova, praktična znanja pri iz-

okrilje pripravljeni sprejeti mladega oz. potencialnega podjetnika. Vsekakor pa vabimo, da se prijavijo tudi tisti, ki so jim blizu podjetniški izzivi in jih geografske meje ne zadržujejo pri nabiranju znanja in izkušenj. S pomočjo programa si namreč mladi (ne po starosti, temveč po trajanju podjetniškega staža) oz. potencialni podjetniki olajšajo dostop do novih tr-

kušenih podjetnikov v drugih sodelujočih državah. Izmenjave potekajo od enega do šestih mesecev ter omogočajo prenos znanja med mladimi in izkušenimi podjetniki. K prijavi v program vabimo vse, ki so pripravljene na drugačno izkušnjo, imajo mentorsko žilico in so pod svoje

gov in iskanja poslovnih partnerjev, izkušeni podjetniki pa s tem, ko gostijo mladega podjetnika, razvijajo nove povezave in spoznavajo priložnosti, ki jih ponujajo države Evropske unije.

Erasmus for Young Entrepreneurs

Gorenjske ribe

Slovenci pojemo le 11,2 kilograma rib in morskih sadežev na prebivalca, kar je več kot polovico manj od evropskega povprečja.

Taja Nograšek

LAS Gorenjska košarica opozarja: Uživate ribe vsaj dvakrat tedensko in jih za praznike postrezite namesto rdečega mesa! Ribe umeščamo v vrh prehranske piramide, naklonjeni so jim tudi trendi v kulinariki, kljub temu pa v Sloveniji pojemo zelo malo rib in morskih sadežev, le slabo polovico (11,2 kilograma na prebivalca) povprečja v Evropski uniji (24,9 kilograma na prebivalca).

Jeseni smo z namenom povečanja vrednosti lokalnih rib in ribjih izdelkov pri potrošniku v sodelovanju s projektnimi partnerji (LAS Posavje in LAS Dolina Soče) organizirali prvo Ocenjevanje ribjih izdelkov v Sloveniji. Ribogojce smo seznanili s senzoričnim ocenjevanjem po objektivnih merilih, v sklopu projekta pa smo razvili tudi znak kakovosti, s katerim potrošnik prejme zagotovilo, da je domačo, kakovostno, »neplastično«, zdravo ribo. Če vas je naslov na začetku zmedel, naj vas pomirimo in preidemo k bistvu ... Nismo

Ocenjevanje ribjih izdelkov na dogodku Podeželje v mestu

odkrili nove vrste rib, temveč smo v oktobru v okviru projekta LAS Gorenjska košarica prejeli dve pozitivni odločbi o potrditvi projektov za Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR). Poleg v naslovu omenjene Gorenjske ribe je bila potrjena tudi operacija Ribja kulturna dediščina. Spomladi leta 2020 je predviden tretji javni poziv za izbor

operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja LAS Gorenjska košarica, ko bodo razpisana razpoložljiva sredstva za vse tri sklade (razvoj podeželja, regionalni razvoj, razvoj ribištva) v višini skoraj dva milijona evrov. Na tem mestu vas ekipa LAS Gorenjska košarica pod okriljem BSC Kranj spodbuja in vabi k prijavi projek-

tnih idej in črpanju sredstev CLLD 2014–2020! (Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo. Organ upravljanja, določen za izvajanje Operativnega programa za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.)

Pametna specializacija

Regije v Evropi že zelo uspešno stopajo po poti optimizacije vseh družbenih, infrastrukturnih, okoljskih in drugih procesov ter zagotavljajo inkluzijo digitalnih orodij in znanj v vsakodnevne aktivnosti.

Jelena Vidović

Ključni akterji v gorenjski regiji sledimo obstoječim trendom in se aktivno vključujemo v projekte in iniciative Evropske komisije, da bi živeli v čistejših ter ljudem in okolju prijaznejših mestih in vaseh, ter temu prilagajamo svoje strateške načrte.

Pametna specializacija je koncept inovacijske politike, katere cilj je prispevati k rasti in blaginji na način, da pomaga in regijam omogoča, da se osredotočijo na svoje prednosti.

Koncept pametne specializacije je imel ogromen vpliv v Evropi in širše po odločitvi Sveta Evrope, da sprejme pametno specializacijo kot bistveno načelo evropskih regionalnih politik. Čeprav so splošna načela v Evropi že dobro znana, dejanski postopki izvajanja in spremljanja strategij pametne specializacije na uporabnih področjih ostajajo precej redki. Kohezija med ponudniki inovacijskih rešitev mora naraščati, da bi okrepili razvoj novih okolij, kar pa nam v naslednjem programskem obdobju med letoma 2021 in 2027 omogoča več kot šestdeset odstotkov vseh razpoložljivih evropskih sredstev.

Za uvedbo novih, pametnih rešitev v naslednjem programskem obdobju je obvezno povezovanje končnega uporabnika s podjetji, politiki in akademijo z namenom zagotavljanja uporabnosti obstoječih rešitev. To je zelo po-

membno, saj smo bili v zadnjih letih priča številnim zelo dobrim rešitvam, ki pa niso bile sprejete s strani uporabnikov, zato je veliko sredstev ne-

Pametna specializacija je koncept inovacijske politike, katere cilj je prispevati k rasti in blaginji na način, da pomaga in regijam omogoča, da se osredotočijo na svoje prednosti. Za uvedbo novih, pametnih rešitev v naslednjem programskem obdobju je obvezno povezovanje končnega uporabnika s podjetji, politiki in akademijo z namenom zagotavljanja uporabnosti obstoječih rešitev.

učinkovito porabljenih. S tem se zelo intenzivno soočajo bolj razvite države, ki v okviru prenosa dobrih in slabih praks

poudarjajo pomembnost vključevanja končnega uporabnika v soustvarjalni proces razvoja digitalnih ali drugih pametnih rešitev.

Digitalizacija po eni strani odpira nove priložnosti za organizacijo poslovnih procesov, zdravstvenih in social-

nih storitev, izobraževanja in še mnoge druge. Poleg tega zagotavlja nove platforme za skupnost in oblikovanje identitete in lahko pomaga pri blaženju škodljivih človeških učinkov na okolje. Po drugi strani pa prinaša nove grožnje, povezane s kibernetno kriminaliteto, zaščito zasebnosti ter pomanjkljivimi e-spretnostmi, na kar pri vpeljevanju novih rešitev nikakor ne smemo pozabiti.

V naslednjih letih bomo gradili pametno Gorenjsko, v razvoj novih rešitev vključevali čim več deležnikov, predvsem končnih uporabnikov, ter poskrbeli za varnost podatkov, za te aktivnosti si bomo prizadevali črpati čim več nepovratnih sredstev.

Tudi za socialne in okoljske koristi

Franja Gabrovšek Schmidt

Cilj investiranja z družbenim učinkom (angleško: impact investment) je ustvarjanje finančnih donosov hkrati z ustvarjanjem merljivih socialnih in okoljskih koristi. Razvoj novih inovativnih pristopov financiranja družbenih inovacij je bilo najprej opaziti v Veliki Britaniji, druge članice evropske skupnosti pa temu sledijo. Podpora razvoju novih pristopov financiranja se kaže tudi s sofinanciranjem evropskih projektov, ki naslavlajo omenjeno tematiko. Na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske – BSC Kranj bomo do leta 2021 v okviru mednarodnega partnerstva projekta, imenovanega Finance4SocialChange

del tega procesa. Pod vodstvom Centra za socialne inovacije Univerze v Heidelbergu pripravljamo izobraževalni program, ki bo v okviru šestih modulov in podpornih regijskih delavnic namenjen želnim več znanja s področja družbeno odgovornega podjetništva, financiranja družbenih inovacij, merjenja družbenih učinkov. V okviru projekta pripravljamo tudi mednarodni natečaj oziroma tekmovanje za socialna podjetja in družbeno odgovorna podjetja, kjer bodo najboljši poslovni načrti tudi nagrajeni. Vabljeni, da se nam pridružite!

Svetovanje za vaš posel

Sanja Šendula

BSC Kranj je projektni partner projekta SPOT svetovanje Gorenjska in skupaj s konzorcijskimi partnerji GZS Kranj, Razvojno agencijo Sora in agencijo RAGOR Jesenice

podjetja, zapreti podjetje ... Podjetnike obveščamo o aktualnih finančnih spodbudah, kot so trenutno najbolj aktualni vavčerji, na podlagi katerih lahko podjetja iz posameznega odobrenega vavčerja pridobijo sofinanci-

Točka SPOT svetovanje Gorenjska v Kovačnici

skrbi za kakovostno izvajanje celovitih podpornih storitev za potencialne in obstoječe podjetnike.

Svetovalke SPOT vam nudijo brezplačno strokovno pomoč na različnih področjih in obliki informiranja, svetovanja, organizacije delavnic in usposabljanj za potencialne in obstoječe podjetnike, izmenjave dobrih praks in odpiranja poslovnih priložnosti, regionalnega povezovanja in sooblikovanja podpornega okolja za poslovne subjekte. Na točki SPOT svetovanje Gorenjska se zavedamo, s katerimi izzivi se srečujejo podjetniki, in jim pomagamo tudi pri raznih administrativnih postopkih, npr. kako za poslati novega sodelavca, pridobiti identifikacijske številke za DDV, določiti prokurista

ranje v višini šestdeset odstotkov.

SPOT svetovanje Gorenjska se lahko pohvali z oceno 4,7 od najvišje možne 5, ki so jo pridobili na podlagi anket zadovoljstva svetovanj, ki jo je izvajala Javna agencija SPIRIT med vsemi svetovanci. Ponošni smo, da s svojim znanjem uspešno pomagamo potencialnim in obstoječim podjetnikom na njihovi poslovni poti.

Majhni koraki do velikih sprememb

Blanka Odlazek

Majhne spremembe pri uvajanju mobilnosti na alternativne vire goriv bodo pripeljale do trenutka, ko bodo uporabniki začutili, da se je zgodil velik preobrat. Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC Kranj zadnja tri leta v različnih transnacionalnih projektih naslavlja mobilnost. S politikami in konkretnimi pilotnimi aktivnostmi prispevamo k majhnim spremembam na poti do vsaj 90-odstotne uporabe mobilnosti na alternativne vire goriv in spremljajoče infrastrukture na Gorenjskem in v

Sloveniji. Sodelujemo z Gorenjskimi elektrarnami, skupino Gorenjskih elektrarn, Elektrom Ljubljana, Petrolom, občinami gorenjske regije, Javnim zavodom TNP in nacionalnimi deležniki, ministrstvom za infrastrukturo ter okolje in prostor in drugimi sodelujočimi partnerji. Znotraj evropskega sodelovanja partnerjev projekta e-MOPOLI, program Interreg Europe, naslavlja izboljšanje politik gospodarstva z nizkimi emisijami ogljika. Regionalna analiza stanja na področju uvajanja vozil na alternativne vire goriv in spremljajoče infrastrukture je v sodelovanju z ministr-

stvom za infrastrukturo pripravila do priprave Akcijskega načrta za izboljšanje ukrepov Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Vsebinska akcijskega načrta, ukrepi bodo predvidoma vključeni v Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027. Skupaj z drugimi politikami na nacionalni in lokalni ravni bodo v tem obdobju prispevali h korenitim spremembam na področju mobilnosti na alternativne vire goriv. Znotraj sodelovanja devetih partnerjev iz evropskih držav je bila pripravljena knjiga

dobrih praks z izborom 42 politik za uvajanje nove mobilnosti.

S štirimi mednarodnimi projekti (e-MOTICON, LENA, e-MOPOLI in e-SMART) je bilo za razvoj in podporo mobilnosti na alternativne vire goriv s strani BSC Kranj pridobljenih pol milijona evrov z v povprečju 82,5-odstotnim sofinanciranjem iz evropskih sredstev.

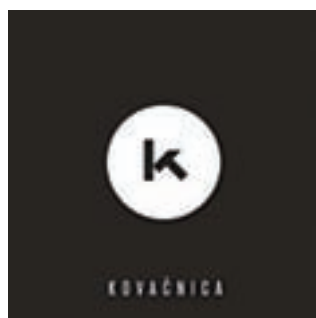

Štiri leta kovanja dobrih idej

Sodelavna skupnost Kovačnica je letos praznovala štiri leta delovanja.

Nives Justin

Štiri leta že ustvarjamo prostor s pozitivnim vzdušjem, v katerem se srečujejo, povezujejo, sodelujejo in delujejo potencialni in obstoječi podjetniki iz Gorenjske, Slovenije in tujine. Tako nam je v kratkem času delovanja uspelo Kovačnico postaviti na svetovni zemljevid, saj nas vse večkrat obiščejo tudi tujci. Poleg možnosti najema ugodnih sodelavnih prostorov pa v Kovačnici organiziramo številne informativne in izobraževalne dogodke v najširšem podjetniškem smislu. Teh dogodkov se je v štirih letih zvrstilo že več kot 260. Organiziramo strokovne ekskurzije in ogledne dobre praks v Sloveniji in tujini, ponujamo brezplačno podjetniško svetovanje in mentoriranje ter nudimo informacije o primernih razpisih. Še najbolj ponosni pa smo, da je v štirih letih pri nas krajše ali daljše časovno obdobje delovalo več kot petdeset podjetnikov, ki so skupaj z nami spodbujali podjetništvo regije in države. Radi rečemo, da Kovačnica ni sta le stol in miza, ki ju lahko najamete, temveč družina, ki

vam pomaga na podjetniški poti. Naša družina bi imela še več članov, vendar smo omejeni s prostorom, zato imamo vzpostavljeno čakalno listo za sodelavne prostore. S tem problemom se soočamo že nekaj časa, zato sta mama in oče Kovačnice – BSC Kranj in Mestna občina Kranj – zavihala rokave, da skupaj poiščemo večje prostore za nadaljnjo rast in razvoj Kovačnice. Leto 2019 je bilo zanimivo, pestro in zabavno, mi pa se veselimo že leta 2020, saj nam idej, izzivov in energije za njihovo uredničenje še ni zmanjkalo. Vabimo vas, da tudi vi spremljate Kovačnico na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, LinkedIn), obiščete kakšen naš dogodek ali pa se oglasite pri nas, da vam pomagamo razvijati vašo poslovno idejo.

Vabljeni v Karavanke

Turnokolesarska pot Trans Karavanke na 132 kilometrih, razdeljenih v pet etap, premaga 5500 višinskih metrov.

Barbara Špehar

Projekt Alpe Adria regija doživetij, sofinanciran iz programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija, je na območje Karavank tudi v minulem letu prinesel mnoge novosti za kolesarje in pohodnike.

Glavna pridobitev je turnokolesarska pot Trans Karavanke, ki na 132 kilometrih, razdeljenih v pet etap, premaga 5500 višinskih metrov. Smerne table in markacije kolesarje vodijo z Jezerskega prek planin pod Košuto v Trzič, od tam čez Zelenico v dolino Završnice, po planinah pod Stolom v Javorniški Rovt in na Planino pod Golico, po Zgornjesavski dolini do Rateč in od tam na Peč in Korensko sedlo. Pot poteka v obe smeri, pelje mimo številnih turističnih zanimivosti in priljubljenih planinskih koč, kjer je poskrbljeno za prenočitev in pogostitev kolesarjev ter oskrbo koles. Največja nagrada za kolesarje so lepi razgledi in uživanje v neokrnjeni

Turnokolesarska pot Trans Karavanke večinoma poteka po gozdnih cestah ter prisojnih pobočjih Karavank. / FOTO: ANDREJ REMŠKAR

naravi, za ljubitelje zbiranja žigov pa tudi 13 kontrolnih točk in dnevnik poti. V neposredni bližini turnokolesarske poti, v Javorniškem Rovtu, je bil septembra odprt gorskokolesarski učni center Pristava. Tu si bo od pomladi

do jeseni možno izposoditi kolesa z vso kolesarsko opremo, se udeležiti različnih delavnic in tečajev ter se učiti tehnike vožnje na kolesarskem poligonu. V centru je možno tudi prenočiti.

Ljubitelje pohodništva k doživetjem vabi daljinska panoramska pot po Karavankah (nemško: Panoramaweg Südalpen). V letošnjem letu so bile obstoječi 240-kilometrski trasi dodane štiri nove etape v dolžini več kot štirideset kilometrov, od Podkloštra prek Tromeje, Korenskega sedla in Kepe do Golice. Zdaj skupaj 21 etap in več kot 280 kilometrov označenih poti pohodnika vodi po vrhovih in dolinah avstrijske Koroške in Slovenije. Od Golice se daljinska pot nadaljuje na Stol, pod grebenom Košute, v Železno Kaplo, na Olševo in Peco ter vse do Labotniških Alp.

Novosti bodo popestrile tudi zimsko sezono. Na Zelenici snežni park z vlečnico za najmlajše, na Jezerskem zimski učni center, kjer si je možno izposoditi opremo za tek na smučeh, krpljanje in ledno plezanje, na Ljubelju, v Završnici in Javorniškem Rovtu pa informativne table z navodili za varno turno smuko.

V projektu Alpe Adria regija doživetij pod vodstvom BSC Kranj sodeluje dvanajst partnerjev: gorenjske občine ob meji z Avstrijo, Planinska zveza Slovenije, združenje Pohodništvo in kolesarjenje GIZ ter občine in turistične organizacije iz avstrijske Koroške. V naslednjem letu, ko se projekt tudi zaključi, bodo aktivnosti usmerjene predvsem v promocijo turistične ponudbe Karavank v tujini ter snovanje načrtov za nadaljnji razvoj in povezovanje Gorenjske z avstrijsko Koroško.

Kolesarje vodijo smerne table in markacije. / FOTO: MATJAŽ ŠERKEZI

Drugi o nas:

Matjaž Rakovec,
župan Mestne občine Kranj:

Kranj potrebuje ustanove, ki dajejo pospešek podjetništvu in znajo pridobiti sredstva za dobre projekte. Od BSC Kranj, ki ga MOK tudi sofinancira, pričakujemo konkretne učinke. Želim si, da bi podporni center podjetništva tudi v prihodnje strokovno napredoval in prispeval h gospodarskemu in splošnemu razvoju Kranja ter vse Gorenjske.

Aleš Žitnik,
ravnatelj Osnovne šole
Franceta Prešerna Kranj:

Na šoli že dolgo razmišljamo o podjetnosti kot eni izmed najpomembnejših spretnosti za učence in tudi učitelje. Zato smo se obrnili na BSC Kranj, s katerim že dolgo uspešno sodelujemo. Z njihovo ekipo iz podjetniškega oddelka v Kovačnici smo hitro našli sinergije in pripravili zanimive dodatne aktivnosti za učence.

Rok Roblek,
župan Občine Preddvor:

BSC Kranj predstavlja osnovno okolje za rast in razvoj. Rezultat je viden v pridobivanju nepovratnih sredstev za investicije, ki jih z njihovo pomočjo izvajamo v lokalnih okoljih, s tem pa zagotavljamo kakovost in razvoj podeželja za vse generacije.

Eva Štravs Podlogar,
državna sekretarka na
MGRT:

Razvojne agencije so pomembno gonilo gospodarskega razvoja regij. Z gotovostjo lahko trdim, da enako velja tudi za BSC Kranj. S sodelovanjem in vodenjem številnih projektov pripomorejo h kakovostnemu razvoju regije ter pomembno spodbujajo ozaveščanje in usposobljenost deležnikov na številnih področjih delovanja.

Nina Arnuš,
Zavod Tri:

Kot stičišče za nevladne organizacije – Grozd NVO Gorenjske že dalj časa dobro sodelujemo z zaposlenimi na BSC Kranj. Krepi se zavedanje o tem, koliko društva, zavodi in drugi NVO-ji lahko v skupnosti premaknemo na bolje, kar je super! To pa lahko storimo le z dobrim sodelovanjem.

Tomaž Stritar,
podjetniški mentor:

Dobro zastavljeni in kakovostno izvedeni projekti BSC Kranj dokazujejo, da je njihova vloga nepogrešljiva za naš razvoj. BSC Kranj uspešno povezuje regijo, jo predstavlja na nivoju države in jo povezuje s celotno Evropsko unijo. Navdušen sem nad njihovo Kovačnico. Ravno tam sem po selitvi v Kranj spoznal prve izjemno sposobne "lokalce" in stkal prva prijateljstva.

Po svetu

Je Nato še pri močeh?

Francoski predsednik Emmanuel Macron je nedavno izjavil, da je Nato »možgansko mrtev«. Voditelji vseh 29 članic zveze, ki so se 4. decembra srečali v Londonu, pa so si vneto zatrjevali, da so enotni kot še nikoli ...

MIHA NAGLIČ

Natovih sedemdeset let

Nato je letos dopolnil 70 let. Poglejmo si najprej njegovo zgodovino. »Leta po drugi svetovni vojni so prinesla hitro stopnjevanje trenja med deželami vzhodnega političnega bloka (komunističnimi sistemi) in deželami Zahoda (demokraciji sistemi zahodne Evrope in severne Amerike). Tako vzhodna kot zahodna stran sta bili mnenja, da nasprotna sila resno ogroža njun obstoj in blaginjo. Kot posledica sta bili v obeh blokkih ustanovljeni obrambni zvezi potencialno ogroženih držav: leta 1949 zveza Nato na Zahodu in šest let kasneje Varšavski pakt na Vzhodu. Ustanovitev zveze Nato, sicer varnostno zagotovilo pred grozečo ofenzivo komunističnih sil, je dobila neposreden povod z blokado Berlina s strani Sovjetov. Na ustanovnem zasedanju zveze Nato so bile udeležene države ustanoviteljice: Belgija, Danska, Francija, Islandija, Italija, Kanada, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Združeno kraljestvo in ZDA. V prvem letu delovanja je Nato na prvem mestu – v očeh evropskih držav – pomenil zagotovilo ameriške pomoči ob morebitnem spopadu. Junija 1950, dobro leto

po ustanovitvi pakta, se je v Koreji razplamtel prvi izmed 'obrobnih' spopadov obeh veslesil. Močan udarec severnokorejske vojske z izdatno podporo Kitajske in ZSSR je trčil ob južnokorejske, z Američani ojačane sile. Krvava vojna se je končala tako rekoč brez zmagovalca, prinesla pa je nove politične in geografske razsežnosti zveze Nato. Ta je začela pospešene priprave na širitev, do katere je prišlo leta 1952: v organizacijo sta bili zaradi strateške lege vključeni Grčija in Turčija, državi, ki sta se zajedali globoko v južne obronke vzhodnega bloka. Tri leta kasneje je bila kot odgovor na blokado Berlina v pakt pod posebnimi pogoji vključena tudi Zahodna Nemčija. Skozi obdobje hladne vojne se je pomen zveze Nato predvsem v smislu varnosti vseskozi večal. Prihajalo je do vse večjih in pogostejših zaostrovanj med zahodnim in vzhodnim blokom, slednji pa je sčasoma razvil lastno jedrsko orožje, s čimer se je izenačila vojaška moč obeh zvez. Posledično se je med evropskimi deželami pojavil strah, ki je izviral iz dejstva, da v primeru sovjetske invazije ZDA zaradi lastne varnosti utegnejo odkloniti pomoč – prišlo je do prvih manjših sporov in razhajanj med Evropo in ZDA. Tako je leta 1966 svoje članstvo zamrznila de

Gaullova Francija. Oboroževalna tekma je bila v polnem zagonu, krize pa so se vrstile: vietnamska vojna, kubanska kriza in druga nekoliko manjša trenja so le še povečevala nesoglasja med Zahodom in Vzhodom. S stalnim razvojem novega in mogočnejšega orožja se je vseskozi držal strah med obema veslesilama, s tem pa tudi nekakšno ravnotežje, ki je tako Sovjete kot Američane sililo k neuporabi svojih medcelinskih raket z jedrskimi konicami. V letu 1982 je po ukinitvi španskega fašizma prišlo do krepitev Nato pakta z novo članico. Zaostreno stanje med veslesilama je počasi začelo topliti v poznih osemdesetih letih 20. stoletja. Prišlo je do podpisa Sporazuma o balističnih raketah dolgega dosega, ki je narekoval uničenje vseh raket z dosegom nad 500 km, ter končno do razpada Varšavskega pakta leta 1989. Sledilo je posthladnovojno obdobje zveze Nato in pridružitve nekdanjih komunističnih držav Vzhodne Evrope, po razpadu Varšavskega pakta in komunističnih sistemov v njih ...« (Vir: Wikipedija)

Nato zdaj

Zveza NATO (angleško North Atlantic Treaty Organisation) je bila torej ustanovljena 4. aprila 1949 z

Washingtonsko pogodbo. In kako je z njo 70 let pozneje? »Srečanje /v Londonu/ je znova pokazalo, da je Nato edini prostor, kjer Evropa in Severna Amerika vsak dan razpravljata, odločata in delujeta,« je po koncu srečanja poudaril generalni sekretar Nata Jens Stoltenberg. Britanski premier Boris Johnson pa je zatrdil: »Dejstvo, da danes živimo v miru, je posledica preprostega načela, ki je v središču tega zavezništva – dokler stojimo skupaj, nihče ne more upati na to, da bi nas premagal. Zato tudi nihče ne bo začel vojne proti nam. To načelo je utelešeno v 5. členu Severnoatlantske pogodbe, da če je kdorkoli od nas napaden, ga bomo prišli braniti vsi. Eden za vse in vsi za enega. Tudi zato Britanci in več sto milijonov naših prijateljev živimo danes v miru. Vse, kar nam je drago, od naše svobode in demokracije do služb, domov, šol in bolnišnic, ne bi bilo varno in ne bi moglo uspevati brez miru, ki ga zagotavlja Nato ...« No, zdaj veste.

En bilijon

Brez komentarja pa še tale podatek: seštevek proračunov za obrambo vseh 29 članic Nata znaša en bilijon (angleško: »one trillion«) ameriških dolarjev!

Gasilska fotografija (»family photo«) voditeljev 29 članic Nata na 30. srečanju v Londonu, 4. 12. 2019. / Foto: Wikipedija

Ustanovna seja zveze Nato, Washington, 4. 4. 1949

Nato v akciji: tovarna orožja in avtomobilov Crvena zastava v Kragujevcu po bombardiranju zračnih sil Nata, 22. 4. 1999 / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (51)

Temne sence mednarodnih uspehov

IVKA SODNIK

Prejšnji teden sta Pedagoški inštitut in šolsko ministrstvo objavila poročilo o dosežkih slovenskih učencev in dijakov v mednarodni raziskavi znanja Pisa 2018. Pisa je mednarodna raziskava o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti, ki poteka v 79 državah sveta in zajema okoli šeststo tisoč 15-letnikov, med katerimi je bilo tudi 6400 slovenskih učencev osnovne ali dijakov srednje šole.

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) raziskavo Pisa izvaja že od leta 2000, Slovenija pa se je vanjo vključila leta 2006. Namen raziskave ni preverjati poznavanja šolskih programov, pač pa ugotovljati kompetentnost, ki jo učenci potrebujejo za svoje

poklicno in zasebno življenje in je pomembna tako za posameznika kot celotno družbo.

Slovenski 15-letniki so se dobro odrezali in so dosegli nadpovprečne rezultate, tako kot pri zadnjem merjenju leta 2015. Prva mesta med evropskimi državami dosegajo 15-letniki iz Estonije, Finske, Irske, Poljske, Švedske, Danske in Velike Britanije, v globalnem merilu pa so najboljši učenci iz Kitajske in Singapurja. Kljub dobremu rezultatu slovenskih šolarjev pa je bilo v zadnji raziskavi na vseh treh področjih zaznati manjši upad – pri bralni pismenosti za deset točk, pri naravoslovni pismenosti za šest in pri matematični za eno točko. Nekoliko nižji

uspeh bo zagotovo predmet analiz in novih strategij za ponovno izboljšanje rezultatov, kar se je že zgodilo po letu 2009, ko je šolski sistem s posebnim projektom za krepitev bralne pismenosti to v nekaj letih dvignil nad mednarodno povprečje.

Vedno znova pa se v raziskavah pokaže, v Sloveniji bolj kot v drugih državah, da so deklice uspešnejše od fantov. Ker se to dogaja tudi pri šolskih ocenah, se bomo enkrat morali resno lotiti problema, zakaj imajo fantje kljub velikim sposobnostim v naši šoli večinoma slabši uspeh od deklet. Bralna pismenost, kjer je najbolj opazen padec, ponovno usmeriti navzgor, ne bo enostavno iz več razlogov. Podatki kažejo, da pri

učencih, predvsem fantih, vztrajno upada veselje do branja. Uporaba digitalnih medijev, je pokazala raziskava, se je pri učencih v primerjavi z letom 2015 povečala z dveh na tri ure dnevno. Zasedli smo tudi podatek, da kar osemdeset odstotkov gimnazijcev bere samo še literaturo v angleškem jeziku. Skratka, slovenščini se slabo piše. Tudi zato, ker je po nekaterih raziskavah najmanj priljubljen predmet v osnovni šoli.

Raziskava Pisa je pokazala še eno neprijetno plat naše šole: 15-letniki so povedali, da dobijo pri pouku slovenščine premalo podpore učiteljev, dali so jim povprečno oceno. Učenci so ocenjevali tudi »navdušenje učiteljev pri poučevanju

maternega jezika in jih ocenili tako slabo, da je Slovenija pristala na zadnjem mestu od 79 sodelujočih držav. Za takšno oceno ne morejo biti odgovorni samo učitelji, treba se bo vprašati tudi o vsebini učnega načrta za slovenski jezik, motivaciji, izobraževanju in nagrajevanju učiteljev in tudi o bralni kulturi v šoli in družinah. V raziskavi Pisa izstopa tudi podatek, da je kar 35 odstotkov učencev pogosto ali vedno žalostnih in dobra polovica pogosto ali vedno zaskrbljenih. Šolski minister pravi, da je takšno čustveno stanje 15-letnikov alarmantno, zato upajmo, da se bo takoj lotil resnih analiz in bo na osnovi ugotovitev narejen strateški načrt odpravljanja naštetih problemov.

Zgodbe

Ko pride ta čas, se bom preprosto vklopil nazaj

V knjigi z naslovom »Vidiš, tukaj boš pa zdaj doma« enajst moških na prestajanju kazni zapora na Dobu in v Mariboru pripoveduje svoje življenjske zgodbe.

URŠA PETERNEL

Albertus Magnus, Aleš, Bine, Boris, Igor, Ivanko, Mare, Marko, Robert, Sašo in Uroš. Enajst (izmišljenih) imen, enajst moških na prestajanju zaporne kazni, enajst življenjskih zgodb. Vseh enajst je vključenih v najnovejšo knjigo z naslovom Vidiš, tukaj boš pa zdaj doma, ki je nastala pod okriljem Javne agencije za knjigo. Knjigo je napisalo pet raziskovalk: prof. dr. Milica Antić Gaber, dr. Deja Crnović (obe sta Gorenjki, izvirata z Jesenic), dr. Nina Perger, dr. Darja Tadič in dr. Jasna Podreka, ki so se pogovarjale z moškimi zaporniki na Dobu in v Mariboru in zapisale njihove življenjske zgodbe. Zgodbe o tem, kako so se znašli v zaporu, kamor »nihče ne gre čisto po lastni krivdi«, kot je dejal eden od njih ...

Pripovedi, polne ran in brazgotin

Kot je dejala Renata Zamida, direktorica Javne agencije za knjigo, je na temo zaporne kazni v Sloveniji malo strokovne literature, študij in raziskav. Pred dvema letoma je izšla knjiga istih avtoric z zgodbami zapornic z naslovom Začasno

»In zdaj želim dokazati, da je ta kazen pravična in jo želim tudi častno odslužiti. To je nauk moje zgodbe. In nauk je, da ne želim nikoli več zagrešiti kaznivega dejanja, in nauk je, nikoli ne delaj kaznivih dejanj. To želim povedati s svojo zgodbo.« (Albertus Magnus)

»Na dan aretacije sem nekaj čez 10. uro dobil klic – kje sem, kje se nahajam – ker so me iskali doma, pa me ni bilo. Pa sem rekel, da sem trenutno v službi, 'do kolkih?', 'do dvanajstih'. Policaj me vpraša, če vem, zakaj kliče, pa sem rekel, da vem, saj sam dobro veš, kaj je bilo storjeno. Pa vpraša, če pridem sam ali pridejo pome. Pa sem rekel, da bom šel sam na policijo. Potem pa je sledil transport s policijske postaje v pripor. Prosiš uslužbenca policije, če je možno, da si nabaviš to, kar je dovoljeno – dva zavoja zaprtih cigaret pa do 100 evrov gotovine. Policaj se me je usmilil ...« (Aleš)

bivališče: Na grad 25, Ig. V njej so opisane življenjske zgodbe desetih žensk na prestajanju kazni zapora na Igu, knjiga pa je bila izjemno dobro sprejeta. Tokrat so v projekt vključili enajst moških zgodb, ki omogočajo večplasten vpogled v življenje v zaporu. Kot je dejala Renata Zamida, se zgodbe globoko vtisnejo v misli in dušo, pripovedi so polne ran in brazgotin, kljub temu pa knjiga z izjemno močjo ubeseduje predvsem vrednost življenja.

Niso spraševale, zakaj ...

A kje in kako je knjiga sploh nastajala? Zgodbe so nastale v pogovorih z moškimi, ki so prestajali ali še prestajajo kazen v zaporih na Dobu in v Mariboru.

Vodstvi obeh zaporov sta avtorice lepo sprejeli in jih podprli pri njihovem delu, razkazali so jim zaporske prostore in omogočili fotografiranje. Tudi odziv zapornikov je bil hiter in pozitiven, javilo se je trinajst moških, dva sta po premisleku odstopila od sodelovanja, tako da je v knjigi zbranih enajst pripovedi. Po besedah urednice knjige prof. dr. Milice Antić Gaber so se zapisovalke s sogovorniki sestale večkrat: na prvem srečanju so prisluhnile njihovi zgodbi, drugi pogovor je bil namenjen izpopolnjevanju lukenj v pripovedi, tretje srečanje pa je bilo namenjeno avtorizaciji zapišanega. Kot je dejala Antić Gabrova, sogovornikov niso prekinjale, v pripoved so posegale le občasno, če so bile potrebne spodbude ali dodatna vprašanja. Predvsem pa niso spraševale, kakšno kaznivo dejanje so storili in zakaj; a večina sogovornikov je to kasneje povedala sama. V zaporih so zaradi

Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjki, ki sta sodelovali pri pripravi knjige: dr. Deja Crnović in prof. dr. Milica Antić Gaber

umora, velikih goljufij, velikih in malih tatvin in nasilja. Njihova kriminalna dejanja so povezana predvsem z mamili.

Sogovornikom so zagotovile anonimnost; imena, osebe, kraje, ki bi jih lahko razkrili, so v knjigi umaknile. Knjiga je opremljena tudi s fotografijami iz obeh zaporov, avtorica je Jasmina Vidmar.

Kot so povedale avtorice, so imele kar nekaj treme, kako jih bodo sogovorniki sprejeli, ali se jim bodo pripravljene izpovedati, povedati svoje zgodbe. A kot so zatrdile, so bile sprejete zelo lepo. Moški na začetku niso želeli govoriti o osebnem življenju izven zapora, več so razkrili šele, ko so jim zastavile dodatna vprašanja. Kot so dejale, so zaznale predvsem stisko, ki jo doživi človek, ko izgubi svobodo. In še, da zapor celo bolj prizadene bližnje, torej tiste, ki ostanejo zunaj ...

Piš svobode

»S projektom smo pridobili vsi; tako tisti, ki so se znašli v zaporu, ker so

»Moja žena je dobila idejo, da bi se poročila v zaporu, jaz pa sem hotel, da je to 25. maja. Ta datum mi je ful pri srcu še iz otroštva. Moral sem zrihtat vso papirologijo. Bil je tudi logističen problem, kje me bojo poročili, če imam tako varnostno oceno, da me nočejo peljati ven. Kak bo to zdaj zgledalo, ne morejo me vklejenega pripeljati pred matičarja ...« (Ivanko)

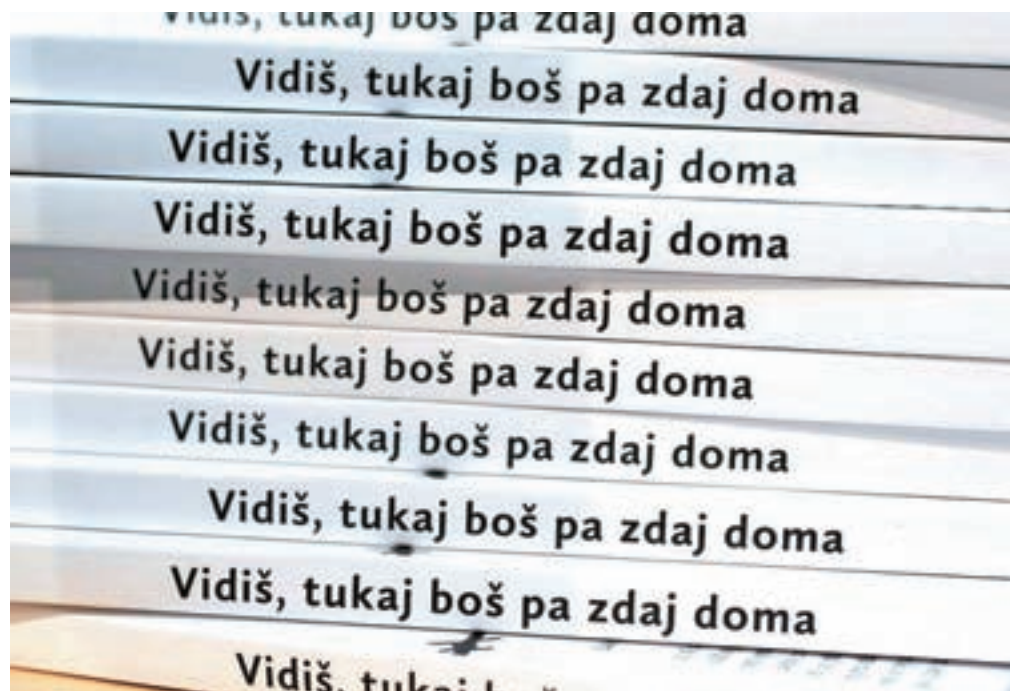
prekinili monotono rutino dneva, kot so nam dejali naši sogovorniki, me, ki smo imele izjemno možnost pogovora z njimi, in ne nazadnje tudi javnost, ki je s knjigo dobila možnost vpogleda v to, kakšno je življenje v zaporu skozi oči zapornikov,« je poudarila Antić Gabrova.

Spremno besedo za knjigo je napisal Tone Partljič, ki je bil v okviru projekta Vključujemo in aktiviramo! dve leti mentor v zaporu v Mariboru. »Sam v okviru omenjenega projekta že drugi mandat delujem v mariborskih zaporih po dve uri na teden. Z nekaj fanti se ukvarjamo s knjigami in pisanjem. Na naša tedenska srečanja sem jim smel pripeljati že več

kot trideset gostov, pesnikov, igralcev in glasbenikov. Lahko rečem, da ob teh srečanjih med nami 'zunaj' in njimi 'znotraj', kljub rožljanju ključev vedno začutim piš svobode. Tudi to, da se je najprej deset zapornic in potem še enajst zapornikov odločilo izpovedati svo-

»In ko sem jo ustrelil, ko sem se tam zraven nje usedel na sosednji stol, sem imel že zloženo, kaj me čaka. Za vse bo zelo težko, zdaj me dolgo ne bo, zdaj bom drugje ...« (Robert)

je usode in jih dovolilo natisniti, četudi so boleče, je piš svobode. V njihovih bolečih krikih med izpovedmi je toliko resnih vprašanj, da vodstva zaporov, delavci v njih, državne institucije in odgovorni pravosodni strokovnjaki delajo strahotno napačno, če jih ne prebirajo in ne prisluhnejo, kaj jim sporočajo ljudje, ki jih 'prevzga-jajo' ...« je zapisal Partljič.

Knjiga »Vidiš, tukaj boš pa zdaj doma« je nastala v okviru projekta »Vključujemo in aktiviramo!«.

»Realno gledano bom čez dvanajst let zunaj in bom na novo zaživel življenje. Ko bom prestopil kapijo, se ne bom več obrnil, kot da sploh nisem bil tu. To imam jaz v glavi, to je zaradi preživetja. /.../ Ko pride ta čas, se bom preprosto vklopil nazaj. Luč, ki sem jo ugasnil, bom spet prižgal. Upam, da se bom spomnil, kje je stikalo.« (Boris)

Pogovor

Prešeren, človek iz mesa in krvi

Neda
R. Bric

Igralka, dramatičarka in režiserka Neda R. Bric je v svojih dramskih besedilih raziskovala več osebnosti, pomembnih za zgodovino slovenske kulture. Njen pogled nanje je drugačen. Tudi tokrat, ko besedilo Dr. Prešeren v gledališču pesnikovega imena tudi režira.

IGOR KAVČIČ

Predvidevam, da prešernost prednovoletnega vzdušja nekaj dni pred premiero ni prenosljiva tudi na vaje za aktualno predstavo?

(Smeh) Bolj kot prešernost, celotno ekipo v približevanju h končni podobi predstave v zadnjih dneh prežema delavno vzdušje. Gre za zelo kompleksen projekt, ki sem ga začela z raziskovanjem, nadaljevala s pisanjem in ga zdaj zaključujem z režijo.

Umetniška vodja Prešernovega gledališča Marinka Poštrak je pobudo za besedilo o Prešernu dala že pred leti, a za to ni bilo prave priložnosti, saj sem vmes še precej igrala, režirala in pisala. Dve leti sem bila tudi direktorica SNG Nova Gorica, ne nazadnje pa sem se odločila, da se vrnem h gledališču kot umetnosti. Tako je bila ena izmed obvez iz preteklosti tudi predstava o Francetu Prešernu. To, da letos beležimo 170 let od smrti, drugo leto pa bo 220 let od njegovega rojstva, sta bila le še dodatna razloga za to, da se lotim pisanja. Samo besedilo v fizičnem smislu je svojo končno podobo dobilo šele, ko sem vedela, kateri igralci bodo zasedli posamezne vloge. Kadar gre za naročilo gledališča, vedno pišem besedilo za realne ljudi, točno določene igralce.

Letos oktobra ste se pridružili ugledni družbi dobitnic nagrade ženskega PEN Mira. Nagrajeni ste bili za literarni prispevek v raziskovanju za slovensko kulturo pomembnih osebnosti iz zgodovine, ki ste jih v gledališču ali na filmu znova in na nekoliko drugačen način obudili v življenje. Kaj vas usmerja v iskanje narodove preteklosti?

Pravzaprav se je začelo pred 15 leti z aleksandrinkami in mojim prvim avtorskim gledališkim projektom Trieste – Alessandria Embarked (Štorja od Lešandrink), ki sem ga zasnovala in režirala, besedilo zanj pa je med procesom napisala kolegica Draga Potočnjak. Imela sem pisma svoje none – in razen dveh knjig Dorice Makuc in Marjana Tomšiča se o aleksandrinkah takrat ni dosti vedelo. Imela sem neko potrebo, da spregovorim o teh ženskah, ki so bile prezrte, seveda pa je šlo tudi za mojo družinsko zgodbo.

V dneh pred premiero Neda R. Bric v Prešernovi hiši

Potem sem prišla nekoliko, kot se reče, naokus, in se v predstavi Eda lotila zgodbe bratov Rusjan, ki je bila tudi moja magistrska naloga, kasneje Simona Gregorčiča, Nore Gregor ... Pri mojem delu me nikoli ne zanima izključno zgodovina, ampak raziskujem, zakaj danes živimo tako, kot živimo, in kako smo prišli do okoliščin, ki krojijo današnji čas? Po zgodovini iščem zato, da si razložim sedanost. Sedanjost si hočem razložiti zato, da vem, kam bi lahko šli v prihodnosti in pri tem vedno znova ne ponavljali zgodovine. Običajno zato v fokus vzamem neko osebo iz naše zgodovine.

Ko gre za dr. Franceta Prešerna, imamo občutek, da je o njem napisano in povedano tako rekoč vse. Z nekaj hudomušnosti bi rekli, da je o njem danes znanega več, kot je pesnik vedel sam o sebi.

Tudi sama sem najprej pomislila, kaj za vruga sploh še lahko povem o tem človeku. Ko sem začela brati, sem ugotovila, da je zapisanega toliko, da vsega v desetih letih ne bi niti prebrala, kaj šele, da bi se v snov poglobila. Moje naslednje opažanje je bilo, da si različna mnenja o njem med seboj močno nasprotujejo. Seveda je vsako izmed njih legitimno, kar je bilo tudi moje vodilo pri pisanju besedila in tudi zdaj pri režiji. V enem prvih prizorov vsi začnejo govoriti, kakšen da je Prešeren bil, a vsak govori nekaj povsem drugega. Zanimivo pri tem pa je, da nihče natančno ne ve, kakšen je zares bil. Iz tega tudi sama

izhajam, hkrati pa poudarjam to nasprotje mnenj.

Po tisočih straneh literarnih strokovnjakov pa je tu droben zapis pesnikove hčere Ernestine, ki je napisala Spomine na Prešerna. Sicer je imela komaj šest let, ko je oče umrl, a je o njem dovolj zgodaj vprašala mamo in je spomine zapisala po njej. Kljub vsemu je to ob pričevanjih sestre Lenke najbrž najbolj verodostojen zapis o Prešernu kot človeku.

Kot drobn tisk, ki pa je običajno bistvenega pomena za tisto, kar je napisano z velikimi črkami ...

To ni znanstveno besedilo, je pa v njem zapisano tisto, kar se mi zdi najpomembnejše. Znotraj velikih osebnosti namreč vedno iščem ljudi iz mesa in krvi, ki imajo tako slabosti in napačne kot dobre lastnosti. Na ta način jih vzamem s piedestala njihove pomembnosti in jih hkrati postavim na človeški piedestal, da lahko razumemo, zakaj je bil nekdo tak, kot je bil.

Je danes sploh mogoče Prešerna vrniti »na zemljo«?

Nikamor ga ne želim vrniti. Prešeren ostaja tam, kjer je, on je genij za vse čase, pa naj se sliši še tako obrabljeno. Je eden izmed tistih posebnih ljudi, ki jih okoličnica ne razume in jih v istem času povzdiguje in hkrati pljuva po njih. Poglejte, kako današnje pop zvezde mediji vzdignejo do neba in s kakšno strastjo jih potem sklatijo, ko ti naredijo prvo napako ali pa se jim nekaj nepredvidenega zgodi. To je očitno v človeški naravi. V Prešernovem času in

nikoli prej ne kasneje ne bo nič drugače. Zato sama težko slišim površno oznako: »Prešeren je pijanec«. Še to je bil dejansko samo povsem na koncu, ko se mu je zgodilo kup slabega, umrla sta najboljša prijatelja Matija Čop in Andrej Smoleter mati in prvi otrok, Julijo so poročili z drugim, ni dobil dovoljenja za samostojno odvetniško pisarno, prav tako mu ni uspelo urediti odnosa z Ano Jelovšek.

Pesnikovo zgodbo v drami predstavljate skozi različne poglede štirih žensk, ki jih srečamo v njegovem življenju: Ane in Ernestine Jelovšek, njegove sestre Katre in seveda Julije Primic. Posebej njo Slovenci vidimo kot pesnikovo muzo, hkrati pa kot prevzetno bogato dekle, ki ji za pesnika ni bilo mar. Kako vi vidite pesnikove ženske?

Ernestina o svojem očetu govori skoraj kot o bogu, brez vsake distance, sestra Katra, ki je bratu tako rekoč posvetila svoje življenje, o njem govori naklonjeno, vendar vseeno drugače, predvsem pa ne mara Ane Jelovšek. Kje je tu Julija? Se kdaj vprašamo, kaj se je zgodilo deklici pri 16 letih, ki ji pol starejši moški javno piše ljubezenske pesmi. Julija tako ali tako ni imela nobene možnosti, bila je iz najbogatejše ljubljanske družine in si ni mogla izbirati moškega, najbrž pa je imela tudi vso pravico, da ji Prešeren ni bil všeč. Je kdo pomislil, kaj je pomenilo za mlado dekle, da ji nekdo črno na belem v časopisu objavi svojo ljubezensko izjavo – akrostih Primicovi Julji. To jo je zaznamovalo za vse življenje. Mislim, da je Julija avtorsko še najbolj moja, saj ni zapustila nobenega pisnega vira. Govorijo le njegove pesmi in nekaj malega, kar je zapisal Janez Trdina.

V dramaturškem smislu je torej predstava nekje med dokumentarnim in fikcijskim?

Vse je interpretacija. Tudi direktni stavki Ernestine ali Lenke v besedilu so rezultat moje interpretacije. Julija je pri Prešernu pesništvo, tisto, kar je metafizično, Ana je seks in ljubezen, torej zemeljsko in materialno, in tudi sestra Katra je pesnikovo resnično življenje.

Ker sem tudi igralka, pri pisanju vedno razmišljam

tudi kot igralka. Namenjena mi je določena vloga, pred seboj imam besedilo, zgodovinska dejstva in iz tega moram narediti človeka iz mesa in krvi. Jutri bom stala na odru in lik, ki ga igram, mora živeti, govoriti stvari, kot jih govori človek. Podobno s svojimi liki delam tudi, ko pišem besedilo. Poskušam najti čim več informacij o vsem, kar se povezuje z likom, da o njem ustvarim neko sliko in jo »cepim« nase. Tudi jaz sem živo bitje in lik poskušam čim bolj razumeti. Verjamem v zakon vzroka in posledice, zato iščem vzrok, zakaj človek nekaj počne.

Govoriva o empatiji, zmognosti »stopiti« v možgane drugega človeka in ga poskušati razumeti?

Ne samo v možgane, tudi v srce in dušo. Velikokrat se zgodi, da možgani mislijo eno, srce in duša pa nekaj povsem drugega. Sama sem zelo empatična oseba in to želim tudi od igralcev. Če hočeš igrati množičnega morilca, moraš biti sposoben vstopiti v njegove čevlje. Tako je treba razumeti tudi Prešerna z vsemi njegovimi izgubami, ki so ga prizadele, še preden je prišel v Kranj.

Zadnji, peti del govori prav o Kranju, mar ne?

... in o tem, kakšne okoliščine so ga pripeljale v Kranj, predvsem pa, da so ga Kranjčani zelo lepo sprejeli in ga vzeli za svojega. Kako je prevzemal le primere, za katere je vedel, da se jim godi krivica, da je velikokrat ljudi, ki niso imeli denarja, zastopal zastoj, da je prej vzel sebi in dal drugim ...

Menda ste v preteklih dneh obiskali tudi grob Ernestine Jelovšek v Prešernovem gaju?

To »domačo nalogo« sem opravila že pred časom. To vedno naredim, tudi Simon Gregorčič je kar nekaj svečk dobil, ko sem pisala o njem. Vedno se počutim v stiku z osebami, o katerih pišem, in imam občutek, da se jim moram opravičiti, ker se ukvarjam z njihovimi življenji. Ko sem 3. decembra jutraj spet šla v Gaj, je bil ob Prešernovem spomeniku venec in nekaj svečk, medtem ko je pomnik Ernestine Jelovšek do mojega prihoda sameval. Kar milo se mi je storilo – še vedno je tako, kot je bilo za časa njenega življenja.

»Znotraj velikih osebnosti namreč vedno iščem ljudi iz mesa in krvi, ki imajo tako slabosti in napake kot dobre lastnosti. Na ta način jih vzamem s piedestala njihove pomembnosti in jih hkrati postavim na človeški piedestal, da lahko razumemo, zakaj je bil nekdo tak, kot je bil.«

Zanimivosti

Na kolesu doživiš vsak kilometer

Rožle Reven iz Gorenje vasi se je lani marca usedel na kolo in se odpeljal proti Kitajski. Na kolesu je presedel 590 ur in prekolesaril več kot deset tisoč kilometrov skozi štirinajst držav ter ob tem premagal tudi osemdeset tisoč višinskih metrov vzponov.

MATEJA RANT

Svojo pot s kolesom je začel marca lani v Gorenji vasi in v 150 dneh po deset tisoč prevoženih kilometrih prikolesaril v Almaty v Kazahstanu, od koder se je domov vrnil z letalom. Na kolesu je presedel 590 ur in poleg Slovenije prevozil še Hrvaško, Srbijo, Bolgarijo, Grčijo, Turčijo, Gruzijo, Armenijo, Iran, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadžikistan, Kirgizijo in Kazahstan. Čeprav je bilo naporno in je moral po poti premagati tudi kakšno osebno krizo, ko bi najraje odnehal, pa mu je ta pot tudi spremenila pogled na življenje in odnos do ljudi. »Začneš ceniti majhne stvari, ki se ti doma mogoče zdijo samoumevne, recimo pitno vodo, ki priteče iz pipe, kar je v večini držav, po katerih sem kolesaril, nepredstavljivo. V Kirgiziji in Tadžikistanu sem bil prisiljen piti celo iz potokov,« je razložil Rožle Reven, ki se je na poti znebil tudi predsodkov do tujcev. Priznal je namreč, da je bil včasih precej zadržan pri stikih z ljudmi, ki jih ni poznal, na poti pa je srečeval posameznike, ki so mu bili vedno pripravljeni ponuditi pomoč. Večkrat je tako dobil zastoj obrok ali prenočišče, ne da bi prosil za karkoli.

Po študiju prevajalstva se je Rožle Reven odločil, da bo absolventsko leto izkoristil za daljše potovanje. Zato si je za pol leta najprej poiskal službo, da si je zagotovil potrebna sredstva, vmes pa že začel razmišljati o svojih popotniških ciljih. »Na pot sem

Na pot se je odpravil marca lani. / Foto: osebni arhiv

nameraval z avtostopom ali vlakom, ena od možnosti je bila tudi, da bi si našel priložnostno delo v Združenih državah Amerike ali Avstraliji,« je razložil in dodal, da je pri tem svojem iskanju in tehtanju različnih možnosti naletel tudi na spletne strani o potovanjih s kolesom. »Tako smo se že septembra 2017 zbrali štirje kolegi in se s kolesi odpravili na nogometno tekmo na Slovaško. In takrat sem ugotovil, kako zanimivo je lahko tako potovanje.« Ta izkušnja petdnevnega kolesarjenja ga je opogumila, da je začel vse resneje razmišljati, da bi se na pot podal kar s kolesom. »Za začetek večina kolesarjev iz Evrope izbere svilno pot, saj države v osrednji Aziji veljajo za pravo meko za motoriste in kolesarje.« Za božično darilo je od staršev dobil potovalno kolo, ki je trpežnejše

in udobnejše od običajnih koles. »Izbral sem dokaj preprosto kolo, vredno okrog sedemsto evrov, čeprav cenovni razpon sega tudi do tri tisoč evrov.« Priznal je, da starši sprva niso bili preveč navdušeni nad njegovo idejo, da bi kolesaril do Kitajske, sploh ko sta ugotovila, da ga bo pot vodila tudi skozi puščavo in prek štiri tisoč metrov visokih gorskih prelazov. »Še posebno mamno je zelo skrbelo, želela bi, da bi imel vse vnaprej organizirano, a pri kolesarjenju je to nemogoče,« je razložil Reven. A čeprav je sam vsaj približno vedel, v kaj se podaja, se je vseeno malce zamislil, ko so se po več kot polovici prevožene poti ljudje še vedno čudili, kako dolgo pot namerava opraviti, ko jim je razlagal, da gre do Kitajske.

Poseben izziv je pri potovanju s kolesom tudi izbrati,

kaj vzeti s sabo. »Vzameš šotor in spalno vrečo ter podlogo za spanje in ti ne ostane več veliko prostora,« se posmeje. Med njegovo opremo se je tako poleg pripomočkov za popravilo kolesa in telefona znašlo le še nekaj kosov oblačil, pri čemer je bil glavni seveda kolesarski dres. Ker se je na pot odpravil, ko je bila pri nas še zima, je imel s sabo tudi zimsko bundo. Kolesaril je približno dve tretjini časa, kolikor si ga je določil za pot, preostanek časa pa je namenil počitku in ogledovanju znamenitosti. Prenočišča si je na začetku poti iskal predvsem prek »kavčanja« oz. Couchsurfinga, to je spletne platforme, namenjene prav kolesarjem, kasneje pa v hostlih in v skrajni sili v šotoru. »Pogosto mi ni bilo treba plačati ne za prenočišče ne za hrano. Ljudje so bili povsod zelo prijazni in so me pogosto povabili tudi k sebi domov,« se s hvaležnostjo spominja velikodušnosti ljudi, ki jih je spoznal na poti. »Posebno v Iranu so bili ljudje zelo prijazni in vljudni, včasih že kar preveč,« je pojasnil. Narava pa ga je najbolj očarala v Tadžikistanu in Kirgiziji. »S kolesom je hitrost potovanja izredno nizka, zato lahko resnično doživiš vsak kilometer in se posvetiš vsaki podrobnosti ob poti ter doživiš deželo in ljudi v vsej njihovi pristnosti. Ljudje namreč niso gledali name kot na običajnega turista, zato smo se veliko bolj zblížali.« V Iranu je tako pristal celo na neki poroki. »Bilo je konec tedna in so me ljudje, pri katerih sem bival, povabili s sabo. Šele kasneje sem prek spletnega prevajalnika ugotovil, da je šlo za poroko.«

Njegov proračun za celotno potovanje je znašal okrog pet tisoč evrov, pri čemer je največji strošek, poleg kolesa seveda, znašalo zavarovanje, za katero je odštél 350 evrov, še dodatnih dvesto evrov pa za razna cepljenja. »Po poti sem imel tako na voljo približno deset evrov na dan, a je povsem zadoščalo, saj nisem imel praktično kje zapravljati, v teh deželah nimaš česa kupiti.« Presenetilo ga je, da je bila hrana večinoma zelo podobna naši, sploh v nekdanjih sovjetskih republikah. »Sredi puščave so recimo jedli mlečni riž ali zdrob,« je razložil in pojasnil, da so mu najbolj nenavadno jed

Najtežavnejši del poti v Tadžikistanu / Foto: osebni arhiv

Najvišja točka na njegovi poti, prelaz Ak-Baital na 4655 metrih nadmorske višine / Foto: osebni arhiv

Pred makovimi polji v Iranu / Foto: osebni arhiv

postregli v Iranu – ovčjo glavo. »Izbiral sem lahko med možgani, jezikom, ličnicami ...« se še danes rahlo nakremži, ko pomisli na to »specialiteto«. Sicer pa je zagotovil, da po poti razen naporov na kolesu ni imel slabih izkušenj. »Še najbolj neprijetno je bilo, ko je v Gruziji name skočil pes in mi raztrgal torbo in zlomil prtlačnik, s katerim sem imel potem kar nekaj dela, preden so mi ga popravili.« Večino časa je kolesaril sam, čeprav si je vsake toliko časa našel družbo, da je pot hitreje minila. »Sploh na najtežjem delu poti v Tadžikistanu mi

je ustrezala družba Angleža, s katerim sva tri dni kolesarila skupaj, da sva bila drug drugemu v spodbudo.« Je pa potem veliko več prilaganja, je poudaril. »Zato je lažje, če si sam. Včasih sem se namreč kolesarjenja naveličal po pol ure, včasih pa sem kolesaril po osem ur skupaj.«

Domov se je vrnil bogatejši za številne izkušnje. »Naučiš se ceniti že to, da po večdnevem deževju posije sonce. Doma ti je za to čisto vseeno, ko si cele dneve izpostavljen vremenu, pa to postane zelo pomembno,« se posmeje Reven.

Z družino ob prihodu domov / Foto: osebni arhiv

Na robu

Iskreno o neki mladosti

Nezaželen otrok

MILENA MIKLAČIČ

usode

Karin je ena tistih mladih žensk, ki na videz žari od energije. Tudi lepega videza je, privlačna – in marsikateri moški vrže oči za njo. Ima lastno stanovanje, ki si ga je kupila sama. Če bi bila danes še osnovnošolka, bi jo »zdravili« zaradi hiperaktivnosti, reče v smehu. Prav ta ji je pomagala, da je garaža »na tri šihte«, vzela nekaj malega kredita, da je lahko na svojem.

»Moja mladost je bila pošastna,« pripoveduje. Njen obraz se sprosti, zdi se, kot da bo zdaj zdaj odložila masko in pokazala tudi srce in dušo.

»Spomnim se, stara sem bila dobrih šest let. Mami in

ati sta se skregala, mami mu je rekla "Jebi se!", pograbila torbico in zaloputnila z vrati. Ostala sem sama, z 39,2 °C vročine, kajti tudi ati je odhitel za njo, verjetno do prve gostilne. Brigalo ju je zame!

Bila sem tudi polna modric in bušk. Na to, da sta me tepla, sem bila že tako navajena, da sem takrat, ko je mama dvignila roko, avtomatično potegnila glavo na prsi, ker sem se bala, da me bosta poškodovala po obrazu. Spomnim se se, da me je potem mamina prijateljica Jasmina odpeljala k zdravniku. Pa me niti ne bi, če je moje kašljanje, ki se je slišalo čez hodnik, ne bi spravljalo ob živce. Zdravnici je rekla, da sem padla na dvorišču. Da sem zelo poreden otrok, ki dela sive lase vsem v bloku. To je bila čista laž! Zdravnica je ni poslušala, začela je tipati moj vrat, ki je bil otečen. Vprašala me je, kaj se mi je zgodilo. Povedala sem ji, da me je mama tepla, oči pa ji je dajal navodila, kje me mora. Napisala mi je napotnico za slikanje hrbtenice, a nisem nikoli šla. Kdo bi me pa peljal?! Danes nosim disk. Peto vretence je več kot pet milimetrov stisnjeno v hrbtenjačo.

Stara sem bila osem let, ko se je mama spet prikazala. Razveselila sem se je. Upla sem, da bo ata sedaj

udarce pravično razporedil med menoj in njo. Rekla je, da me bo ona vzgajala in da ji bo moral za to tudi plačevati. "Ta froc preveč požre," se je razburil oče. "Če ji ne bomo dajali jesti, bo v nekaj mesecih shirala in umrla. To bi bil štos!"

Mama je sporočila v šolo, da sem spet bolna. Zaprla sta me v spalnico in mi ukazala, naj bom tiho. Ker če ne bom, bosta prinesla lonec ledeno mrzle vode in me polila z njo, potem pa bi morala ležati na mokrih rjuhah. Mama je prijateljici Jasmini razlagala, da ni slaba mati, da sem le jaz "zajeban" otrok. Slišala sem, ko jo je ta vprašala, zakaj me ni splavila. "Zakaj bi jo?!" se je začudila mama, "če je ne bi bilo, bi težje prišla do stanovanja."

Bila sem že tretji dan brez grizljaja. Na obisk sta prišla očetova starša. S seboj sta prinesla "rakijo", vinjak in travarico. Proti večeru so se že začeli pretepati med seboj. Nekdo je poklical policijo in potem so vse odpeljali na streznitev. Ko je v stanovanju zavlada tišina, sem stopila k oknu in začela klicati na pomoč. Vsi so se delali gluhe, potem sem vsa omotična, ker sem bila tako zelo lačna, stopila na polico in začela vpiti, da bom skočila na dvorišče, če me ne rešijo. Slišali so me trije mulci,

prišli so in me začeli izsiljevati, naj jim pokažem luliko, sicer me ne bodo osvobodili. Kaj sem hotela? Ustregla sem jim. Ko sem bila svobodna, sem najprej šla v kuhinjo. Na mizi sem zagledala kruh in slanino. Začela sem požrešno jesti, a sem čez eno uro vse izbruhala.

V petem razredu osnovne šole je stara mati umrla, v drugem letniku srednje šole je umrl stari oče. Po pogrebu za staro mamo je oče normalno povabil prijatelje na večerni tarok. Kot da se ni nič zgodilo. O smrti se ni nihče pogovoril z mano, zato me je bilo grozno strah. Ker sem ponoči kričala, me je oče odvedel v klet, v drvarnico. Morala sem utihniti, ker bi me spet stradal, če ne bi.

Mama je ves čas, kar pomnim, prihajala in odhajala. Nekoč mi je prinesla zimsko kapo, a je bila za več številk premajhna. V šolo sem hodila zelo slabo oblečena, spodnjega perila nisem imela, toplih žab prav tako ne. Vsem se je zdelo normalno, da tako mora biti, ker sem bila pač doma iz "tistega" naselja.

Stari oče je imel srečo, da je imel veliko pokojnino, zato sta starša zanj zelo lepo skrbela. Mama mu je brez gnusa menjala plenice, brisala stene in tla, ko je pljuval

hrano okoli sebe. Nenehno me je bolela glava. Verjetno zaradi udarcev, ki so padali po meni. Nekoč me je ustavil neki možakar in me vprašal, če bi bila "za". Pojma nisem imela, kaj je imel v mislih. Odpeljal me je nekam, mi dvignil krilo in me z usti žgečkal "tam doli". "Kaj ti dam, da boš tiho in ne boš nikomur povedala?" je vprašal, ko je nehal. "Aspirine. Glava me ves čas boli," sem ga prosila. Bila sem presrečena, ko mi jih je prinesel. Ni me motilo, da me je še kdaj počakal in me spet odpeljal nekam.

Aspirini so mi pomagali, da sem v šoli lažje sledila pouku. Ugotovila sem, da mi je všeč matematika. Tudi zgodovina ni bila slaba. Snov mi je šla kar sama v glavo, ki ni več bolela. Čez noč sem namesto enic začela dobivati petice. Učiteljica je bila prepričana, da goljufam, zato je vsem sošolcem zagrozila, da jih bo kaznovala, če mi bodo pri spraševanju prišepetavali.

Spominjam se starega očeta. Staršem je kar naprej grozil, da jima ne bo dajal denarja, če bosta z njim grdo ravnala. Kadar sem bila doma, sem najraje čemela v kakšnem kotu v dnevni sobi, kjer je ležal na raztegljivem kavču. Ker sem bila neopazna in tiha, sem slišala vse. Največkrat je govoril sam s seboj, in sicer o svojem otroštvu. Ob nekaterih besedah so mi šli lasje pokonci. Danes, ko se oziram nazaj, se sprašujem, ali je bil moj ati takšen, kot je bil, zaradi njega? Ker je stari oče

prenašal nanj vse, kar je sam doživel? Kruto, zelo kruto.

Bila sem že v srednji šoli, ko sem doumela, kakšno srečo imam, da sem tako odprte glave. Nikoli nisem imela časa za učenje, a redkokdaj sem dobila slabšo oceno od štirice. Pozimi in poleti sem nosila kapo, da se na lasišču niso videle zaplate kože. Mama je imela to navado, da mi je, ko je bila najbolj besna, izruvala kar cel šop las. Zakaj niso zrasli novi, ne vem. Fantom sem se izogibala, saj sem jih delila na tiste, ki so takšni kot ata, in na tiste, ki so takšni kot možakar z aspirini. Sama sebi sem se zdela grda, saj sta mi manjkala dva zoba, ki sem ju izgubila, ko so po meni padali udarci. Kaj je to samozavest? Pojma nisem imela. Kar pomnim, so mi ukazovali, naj bom tiho, ker sem zabit. To so počeli tudi sošolci in učiteljica v osnovni šoli. Nedavno sem srečala učitelja matematike. V smehu mi je zaupal, kakšne težave je imel z razredničarko, ker mi je matematiko zaključil odlično.

Spominjam se dne, ko je soseda, mamina prijateljica Jasmina, izpadla kot največja svinja v bloku. Mama jo je obtožila, da je razdiralka njenega zakona. Blatili sta se sto na uro. Vrvice je pri zmerjanju in kričanju vlekli oče, ki je vse skupaj še podžigal. Pridrveli so policisti in obe z veliko muko in trdom odpeljali s seboj. Mama je potem dobila pogojno kazn, ker je enega od njih ugriznila ...«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jože(f) Jagodič s Šnekove kmetije

PETER COLNAR

Jože(f) Jagodič, ki se je rodil v številni in verni Šnekovi družini na Visokem pri Šenčurju 13. decembra leta 1899, je s papeževim imenovanjem po drugi svetovni vojni postal vrhovni dušni pastir jugoslovanskih katoliških beguncev v Avstriji. Ob koncu druge svetovne vojne se je umaknil na Koroško. V Avstriji je ostal v do svojih smrti leta 1974. V begunstvu je skrbel za povezavo med verniki tudi tako, da je izdajal Uradni list. Iz begunstva se je lahko večkrat vrnil v domovino, med drugim pa je praznoval tudi zlato mašo v farni cerkvi sv. Jurija v Šenčurju. Umril je 16. septembra 1974 v Lienzu v Avstriji, pokopan pa je v Lesachu na Vzhodnem Tirolskem.

Gimnazijo je obiskoval v Kranju in Ljubljani. V prvi

svetovni vojni ga je na fronti zelo prizadela usoda slovenskih fantov. Tedaj se je odločil, da bo postal duhovnik. Študiral je na Teološki fakulteti v Ljubljani. Posvečen je bil leta 1922, doktoriral pa je leta 1944.

Že kot dijak in bogoslovec se je zanimal za družabno in družbeno življenje. Bil je vsestransko nadarjen. Na odru je nastopal kot igralec in deklamator. Veselila sta ga petje in glasba. Privlačilo ga je literarno ustvarjanje. Pisal je sestavke za cerkvene namene in se ukvarjal z liturgičnim petjem.

Bil je škofijski kaplan in tajnik škofa Antona Bonaventure Jegliča. Bil je tudi urednik Cerkevne glasbenika in škofijskega lista. Od leta 1930 dalje je opravljal naloge škofijskega kanclerja. Bil je predsednik

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Lajšah pri Gorenji vasi v Poljanski dolini se je 9. 12. 1868 rodil slovenski biolog Ivan Regen. Bil je začetnik nove metode in smeri v eksperimentalni biologiji in član SAZU.
- Na Šmarjetni Gori nad Kranjem se je 9. 12. 1871 rodil filozof Ivan Bernik.
- Na Srednjem Vrhju nad Kranjsko Goro se je 11. 12. 1820 rodil duhovnik in misijonar Lovrenc Lavtižar. Leta 1854 je na povabilo škofa Barage odšel v severno Ameriko.
- V Lescah se je 11. 12. 1899 rodil književnik Mirko Kunčič. Maja 1945 je emigriral v tujino. Pri Slovencu je bil urednik mladinske priloge in otroške rubrike.
- V Kranjski Gori se je 12. 12. 1851 rodil zgodovinskec in glasbenik Josip Lavtižar.
- V Kranju se je 14. 12. 1839 rodil fotograf, popotnik in učitelj Kristijan Pajer. S svojimi fotografijami iz Svete dežele se uvršča v vrh zgodnje evropske popotniške fotografije.
- Železniško progo Ljubljana–Jesenice–Planica–Trbiž so odprli 14. 12. 1870. Proti Planici in Trbižu so jo zaprli 1. aprila 1966.

Cecilijinega društva in Cirilскеga društva bogoslovcev.

Cecilijansko društvo je skrbelo za cerkve dostojno glasbo v stolnici. Prvo Cecilijino društvo na Slovenskem je sicer zaživelo že leta 1877, ko so slovenski udeleženci po srečanju Splošnega Cecilijinega društva za nemške dežele v Gradcu s prisotnimi tristo prvimi privrženci začeli društveno delo.

V domačem, slovenskem okolju so hoteli pri bogoslužju uveljaviti cerkvena glasbena načela. Na prvo mesto so postavljali skladnost bogoslužja s predpisanim obrednikom. Jasna in enoznačna merila so postavljali tudi za presojo vrednosti cerkvenih skladb. Društvo je izdajalo glasbeni časopis Cerkevni glasbenik, ki je kot glasilo društva izhajal do leta 1945. Revija je bila začetek slovenskega pisanja o glasbi. Cecilijino društvo in njegova Orglarska šola sta delovala do konca druge svetovne vojne.

Stoštirideseti rojstni dan

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Jubilej, da se reče. Pa ne gre za nikakršno osebo. Pred stoštiridesetimi leti je v Berlinu vozila prva električna lokomotiva. Njen iznajditelj je Ernst Werner von Siemens, potomec Siemensov iz Gosslarja, katerih družina je v uradnih virih omenjena že 1384. Ernst Werner von Siemens, iznajditelj in industrialec, utemeljitelj moderne elektrotehnike, je bil rojen na Spodnjem Saškem 1816 kot četrty od štirinajstih otrok. Po osnovnem šolanju je bil tri leta v artilerijski šoli, kjer je blestel v matematiki, fiziki in kemiji. Leta 1838 je postal zelo cenjen artilerijski poročnik. Nato ga je doletela smola. Ker je v nekem dvoboju sodeloval kot sekundant, so ga

obsodili na pet let ječe v garnizonu. Vendar so mu dovolili, da si je celico uredil kot laboratorij. Odkril je postopek električne galvanizacije predvsem pri srebrenju in zlatenju. Leta 1842 so ga pomilostili in ga poslali v artilerijsko delavnico v Berlin. V letu 1848 je sodeloval v obrambi kielskega pristanišča, ki ga je oblegala danska vojna mornarica.

Siemens se je loteval praktičnih izumov, saj je želel tudi zaslužiti. Z J. G. Halskem je leta 1847 v Berlinu ustanovil Zavod za graditev telegrafov, ki je pozneje prerasel v velikanski Siemens AG. Njegovo podjetje se je širilo z nezadržno silo, saj je delo v Siemensovi tovarni pomenilo dobro življenje. V letu 1860 mu je berlinska univerza podelila častni doktorat.

Prvi električni generator je pognal leta 1866, bil je pionir na področju jakega toka. Leta 1870 je bila po triletnem delu vzpostavljena telegrafska zveza na liniji London, Teheran, Kalkuta. Leta 1872 je ustanovil pokojninski sklad, vdovski sklad in sklad za sirote. Vedno je trdil, da je le zadovoljen delavec tudi dober delavec. Leto pozneje je uvedel 54-urni tedenski delavnik, ki je skoraj vsepovsod znašal še 72 ur. Leta 1877 je predlagal, da bi sprejeli patentni zakon za ojačitev nemške industrije in uspel. V Nemčiji sta bila znana dva fosila praprtiča

arheopteriksa. Enega so že prodali v tujino, drugega pa je z nakupom rešil prav Siemens in ga dal v stalno izposojno univerzi, ki je v dveh letih zbrala toliko sredstev, da je praprtiča v dveh obrokih spet odkupila od Siemens. Prva električna lokomotiva je zapeljala skozi Berlin 1881.

Ernst Werner se je zavzemal za patentno pravo in ustanovitev Fizikalnotehničnega državnega zavoda. Začela so se vrstiti številna odlikovanja. Siemens, ki je bil dvakrat poročen in je imel dve hčerki in dva sinova, je podjetje prepustil sinu, sam pa je v letih 1889–1892 pisal spomine, ki so izšli tik pred njegovo smrtjo 6. decembra 1892. Leta 1888 je bil za svoje velike zasluge povišan v plemiški stan.

Saške ajdove palačinke

Za 4 osebe potrebujemo: 150 g fine ajdove moke, 50 g polnozrnatih moke, pol zavojčka suhega kvasa, 400 ml mleka, 1–2 jajci, sol.

Umesimo testo, ki naj počiva pol ure. Nato dodamo jajce in sol, dobro premešamo in spečemo tenke palačinke. Če so nam ljubše slane, jih spečemo na tankih rezinah mesnate slanine, če sladke, jih spečemo na mešanici olja in masla ter namažemo z brusnično marmelado.

Pa dober tek!

Vaš razgled

»Obvestilo! V letih 2020–2030 se bo nadaljevala obljubljena gradnja pločnika. Opravičujemo se vam, če zaradi časovne stiske do takrat dela ne bodo končana. MjoKranj.« Ne vemo, ali zapis neznanega avtorja pred mostom čez železniško progo v Struževem zgolj ugotavlja ali – bog ne daj – napoveduje. Čas teče in dolgost življenja našega je kratka, kot je nekoč napisal pesnik, in očitno enako velja tudi za dolžino pločnika. Kaj pa, ko bi za prevoz čez most organizirali Kranvaj? Ah, ta je pa že bossa, mar ne? I. K. / Foto: Tina Dokl

Kar vidite na sliki, je bela omela. Bele jagode omele namreč dozori prav v tem času, in sicer kot zajedavske rastline na drevesih. Zato jih še posebej sadjarji prav nič ne marajo. Ampak lepo okrašena s pisanim trakom in obešena nad vrati je lahko prav lep božični okrask. In ne samo to, v krščanskem izročilu velja za simbol miru in sprave. Menda tudi odganja zlobne duhove in preprečuje udar strele in požare ter odpira ključavnice do skritih zakladov. V Biotehniškem centru Naklo rastlino poznajo v obeh vlogah – tokrat so ji na razstavi namenili prijetnejšo. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (516)

Jezero

MIHA NAGLIČ

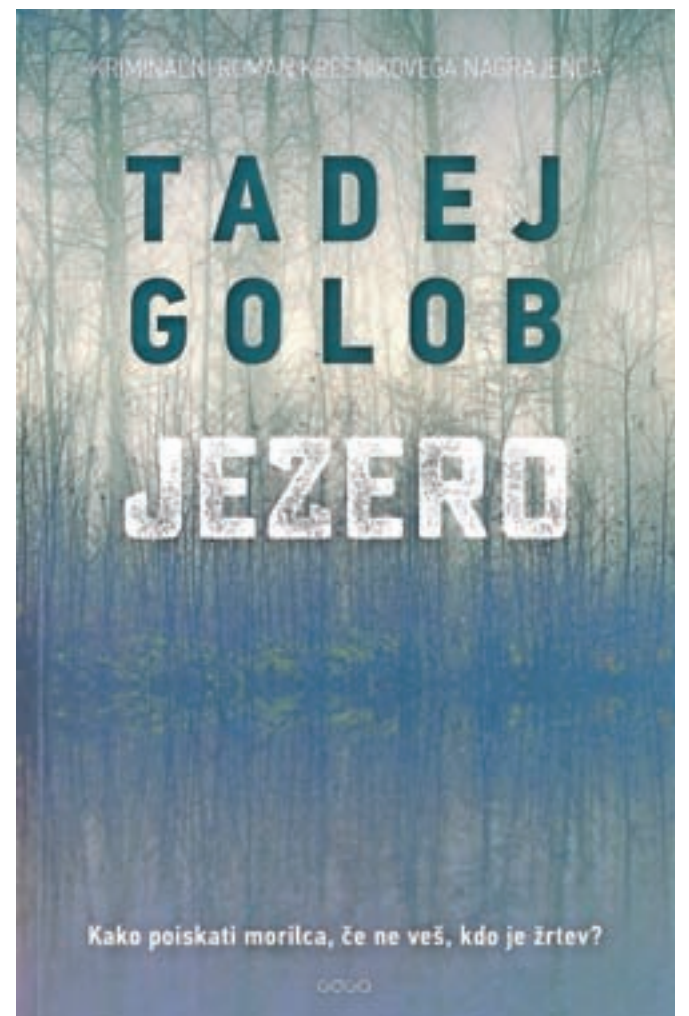
Prešeren: »Bohinjsko jezero stoji pokojno, / sledu ni več vnanjega viharja; / al somov vojska pod vodo ne mine, / in drugih roparjev v dnu globočine. // Al jezero, ki na njega pokrajni / stojiš, ni, Črtomir! podoba tvoja?«

Golob: »Dvignil se je na noge in se že hotel spustiti po klancu, še vedno z dlanmi na stegnih, pa se je s pogledom zataknil za srebrnkasto lesketajoče se jezero v daljavi. Je bila to luč na njegovi površini? Ustavil se je in pogledal natančneje. Lučka je migotala, se v ravni vrsti razdelila v več manjših ... Ne, ni bila luč, samo Lunin odsev na vodni gladini. Obstal je za nekaj časa, da se je razbijanje njegovega srca poleglo in je lahko

začutil tišino okrog sebe. Od tam, kjer je stal, je videl velik del jezera, pa nobene ga znaka človeške prisotnosti. Stara Fužina se je skrivala za enim klancem, hotel na tej, bližnji strani jezera je zakrival drug. Na njegovem zahodnem koncu, v Ukanju, se je zadrževala mlečna snov, megla, ki bo do jutra verjetno prekrila vse jezero, a se zdaj še ni premikala, čepela je nad počitniškimi hišami ljubljanskih zdravnikov. Nobene luči nikjer, razen tiste nad njim, nikjer nobenega avtomobila, še pasjega laježa ne. Medtem je popustil tudi komaj zaznavni vetrič in v brezvetrju popolna gladina je odsevala luno in zvezde, ki niso nič več migale, da se skoraj ni vedelo, kje se konča jezero in začne njegova obala. Če

bi zdaj izplavalo truplo na površje, če bi karkoli izplavalo z njegovega dna, bi to opazil, zagledal bi drobno valovanje, ki bi se širilo v koncentričnih krogih, sredi katerega bi ležala drobna pika. Žal mu je bilo, da si je tako pokvaril podobo. Od kod vse to, od kod vse te misli? Je zrasla toleranca? Ali odslej niti tek ne bo več zalegel? Je začel popuščati njegov zadnji antibiotik? Brez veze, si je rekel, daj mu mir, daj mir še sebi, daj mir Alenki. Karkoli se je že zgodilo ... brez veze. Pusti trupla, kjer so. Zazeblo ga je, pa se je spustil po klancu.« (str. 363–364)

Tadej Golob, *Jezero*, kriminalni roman, 1. ponatis, Goga, Novo mesto, 2017, 524 strani

RAZPOLOŽENI

GG

VEČERJA TREH DEŽEL

Za turistični produkt Večerja treh dežel je kranjskogorska HIT Alpinea prejela sejalca, najvišje priznanje za inovativne turistične produkte, ki ga podeljuje Slovenska turistična organizacija. Odzvali smo se vabilu in okušali, kaj ponuja območje na tromeji.

Alenka Brun

Sicer smo se Večerje treh dežel udeležili že pred dobrima dvema letoma, ko se je kranjskogorski hotelir podal čez mejo v poletnem času in združil okuse treh dežel. Že takrat so bili prepričani, da bo Večerja treh dežel tako zanimiva izkušnja za zvedave ljubitelje kulinarike kot popestritev daljšega bivanja gostov v njihovih hotelih.

Tokrat smo spoznali nje-no nadgrajeno različico. Za večerjo se lahko odločijo tudi posamezniki in zaključene skupine, ki preprosto pokličejo in se dogovorijo.

Zbrali smo se v Hotelu Kompas, nazdravili s pijačo dobrodošlice in se vsi skupaj z avtobusom v družbi Mojce in Pehte – Kekec je tokrat manjkal – odpravili v sosednjo Italijo, v Trbiž, italijansko Tarvisio, v Alte Hütte na toplo predjed in potem še v Avstrijo, v Podkloster oziroma Arnoldstein, na glavno

Trbiški tris

jed; zaključili smo v Kranjski Gori s sladico.

Na poti smo spoznali zgodovino območja, ki smo ga obiskali, posebnosti, običaje in slišali tudi kakšno anekdoto. Tako smo izvedeli, zakaj so Rateče najbolj mrzla vas v Zgornjesavski dolini, da je v Trbižu Slovencev slabih deset odstotkov, ugotavljali, kaj je barigl, spoznali, da kislina juha sploh ni kislina in da restavracijo Wallnerwirt vodi podjetna lastnica in strastna »jagerka«.

Po zunanjem videzu Alte Hütte spominja na kočje z avstrijskih smučičev, stoji pa ob stari poti na Svete Višarje oziroma po italijansko Monte Santo di Lussari. V leseni hiški, ki je zanimiva tudi zaradi tega, ker je sestavljena iz odpadnega lesa starih razpadajočih gorskih pastirskih objektov, ki so ga znosili v dolino, družinsko gostinsko zgodbo pišeta Roberto del Negro in njegova žena Korošica Paula Putze.

Na mizo smo dobili toplo predjed, imenovano trbiški tris, le da je bila tokrat

izjemno okusna omleta polnjena z radičem – se pač ravnajo sezonsko. Tako so en nadev tudi beluši, drugi gobe. Na krožniku omleti delajo družbo še zvitek z jajčevci, svežo rikoto in parmezanom ter domači krompirjevi njoki s stopljenim maslom in prekajeno rikoto.

Sledil je obisk Avstrije. Karin Wallner restavracijo Wallnerwirt vodi že več kot 35 let in od našega zadnjega obiska je ta postala praktično podaljšek novega hotela, gospa pa je podjetne narave, saj je v domačem kraju pokupila kar nekaj hiš oziroma zgradb, a kot kaže, bo še kakšno. Tu nas je čakala glavna jed, kjer smo lahko izbirali med mesnim in ribjim krožnikom. Na mesnem je bila glavna čebulna bržola, na ribjem zlatovčica.

Na sladico pa smo se čez Korensko sedlo odpeljali nazaj v Slovenijo, na izhodiščno točko: v Kompas na orehovo potičko v ohlajeni vaniljevi omaki – sladek in okusen zaključek zanimivega kulinaričnega popotovanja.

Orehova potička v ohlajeni vaniljevi omaki

Drugi hod, na avstrijski strani: ribji krožnik z zlatovčico

KRANSKA KUHNA Z DOBRODELNO NOTO

Alenka Brun

V Kranju v mesecu decembru poteka humanitarni projekt V Kranju dobro v srcu mislimo, pri katerem so skupaj stopili Mestna občina Kranj, Zavod za turizem in kulturo Kranj ter Društvo prijateljev mladine Kranj. Z zbranimi sredstvi bodo pomagali izbranim družinam in posameznikom, ki so se znašli v finančni stiski.

Minulo soboto se je tako dopoldne v okviru Kranske kuhne zgodilo prvo dobrodelno kuhanje, na katerem so za kuhalnice prišli kranjski župan Matjaž Rakovec, igralec Aljaž Tepina in stand up komik Sašo Stare. Mimoidočim so ponujali domači ričet iz lokalnih sestavin, bodo pa dobrodelno kuhali še jutri in

naslednjo soboto, le zasedba kuharjev bo drugačna, pa tudi jedi. Pri ričetu sta ekipi priskočila na pomoč Marko Arvaj in kuharski mojster Matjaž Sedej, priprave pa so se lotili že dan prej. V soboto krožnik ričeta ni imel določene cene, sprejemali so prostovoljne prispevke, pripravili pa so ga kar trideset litrov.

V petek, 27. decembra, na dan Županovega koncerta, ko bo v Kranju nastopil Jan Plestenjak, bodo tudi kuhali, a popoldne – od petih do sedmih zvečer – med samim koncertom pa potem sporočili, koliko denarja so zbrali.

Sami pa lahko donirate tudi na transakcijski račun Društva prijateljev mladine Kranj ali pa z SMS-donacijo na številko 1919 s ključnima besedama Kranj in Kranj; s poslanim sporočilom tako prispevate en evro oziroma pet evrov.

Razpoloženi Matjaž Rakovec, Sašo Stare in Aljaž Tepina

JAKA

DRAGI, PRAVKAR JE KULICAKA MOJA MAMA. DAMEŠ PRIDE NA OBISK!

NE PRAVIJO ZAMAN, DA JE PETEK TRIMAJSTI, NESPEČEN DAN...

22. december ob 19h
Sokolski dom Škofja Loka

LOKA V SNEGU

RADE ŠERBEDŽIJA
IN ZAPADNI KOLODVOR

Koncert

www.lokavsnegu.si

mojekarte.si ak VRTAČ Gorenjski Glas

ZIGARŠAR, S.P., PODLUBNIK 152, ŠKOFJA LOKA

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vsakodnevno prehajanje iz enega čustvenega stanja v drugo se bo umirilo v sredo, ko bo vaše razpoloženje strmo poskočilo navzgor. Ob obdarovanju s strani ljubljene osebe ne boste mogli skriti presenečenja.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Obremenjevali se boste zaradi finančnega stanja in naredili vse, da bi ga hitro izboljšali. Delovnim dnevem, v katerih boste težko našli čas zase, pa bo k sreči sledil konec tedna po vašem merilu. Za nekaj časa se boste odklopili, na svoj način.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ljubosumje, ki ga boste občutili na prijateljevi strani, vas ne bo spravilo v dobro voljo. Namesto da bi se veselili družjenja, boste tudi sami postali kritični do ljudi v svoji okolici. Izognili se boste prevelikemu odtoku denarja.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Svojo energijo boste vlagali v dobro opravljeno delo, čeprav zanj ne boste prejeli posebne pohvale. Z ljubezensko izpovedjo boste okrepili skrhane čustvene odnose. V ta namen si boste privoščili prost dan in pozabili na vse drugo.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Za trenutek boste obstali in si postavili vprašanje, ali ste namenjeni v pravo smer. Še enkrat boste premislili o svoji odločitvi in spremenili vrstni red svojih prioritete. Po premisleku si boste na jasnem, da čas še ni pravi. A kmalu bo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Poguma za soočenje z dejstvi bo v tem tednu več kot dovolj. Poudarili boste svoje mnenje in nihče vam tega ne bo zameril. Premislili pa si boste glede odločitve na srčni strani. Konec tedna boste preživeli v raziskovalnem duhu.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Motivacija vas bo zaradi časovnega zaporedja zapustila, a vas bo ujeta že v prvih treh dneh. Zaradi lepih rezultatov ne bo časa za slabo voljo. Padec odpornosti vas upočasni, a hitro boste pripravljeni na kovanje novih načrtov.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Srčna želja, ki si jo boste uresničili, bo poskrbela, da bo ta teden za vas še posebno lep. Vpeti boste na več koncev hkrati in na trenutke boste težko lovili ravnotežje med vsemi aktivnostmi. Novica vam bo postavila različna vprašanja.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Preizkus prijateljstva, ki ga boste doživeli na svoji koži, vam bo razkril marsikaj, česar niste vedeli. Poglobili se boste v učenje in tudi sami boste znanje predajali naprej. Najproduktivnejša dneva bosta četrtek in sobota. Zelo boste presenečeni.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Zabavali se boste ob misli, koliko prijetnih dogodkov je pred vami. Ker boste na enega izmed njih že težko čakali, se boste zamotili z urejanjem in pospravljanjem. Obdarovali se boste in si uresničili dolgoletno željo. Vse bo šlo po planu.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Pomoč, ki jo boste nesebično delili, bo okolica kimajoče odobraval. Pazite le, da ne greste prek svojih meja in zmožnosti. Le glejte, da v vsej naglici ne pozabite poskrbeti tudi zase. Neprijetnemu srečanju se boste z lahkoto izognili.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Namesto da bi se oklepali zarjavelih predstav o sreči, si boste svojo pričarali kar sami. V mirnem duhu boste vedrega razpoloženja poskrbeli, da se boste v svoji koži počutili kar najbolje. Razveseli vas prijetno in iskreno povabilo.

PLINIFIKACIJA...

TA JE DOBRA

Hitri taksist

Potnik v taksiju mora čim prej na letališče. Taksist prvi skozi križišče. V naslednjem križišču je enako. Ko se bližata tretjemu križišču, na semaforju gori zelena luč, taksist pa močno zavre in ustavi.

»Zakaj ste se pa ustavil pri zeleni luči?«
»Previdnost je mati modrosti. Lahko se pripelje moj kolega.«

Porušeni most

Slon na hrbtu čez most nese mravljico. Most nenadoma popusti in zgrmi v globino, z njim pa tudi slon in mravljica. Slon se smrtno ponesreči, mravljica je brez praske. Ko se pobira, zagodrnja: »Pa sem mu lepo rekla, da morava iti vsak zase čez most!«

Ukradli so mu kreditne kartice

Janez se pritožuje prijatelju Marjanu: »Ukradli so mi vse kreditne kartice!«

»In? Si krajo prijavil policiji?«
»Ah, nisem,« pomisli Janez. »Pa je tudi ne bom.«
»Kako pa to?« je presenečen Marjan.
»Ta, ki mi je ukradel kartice, zapravlja manj kot moja žena,« suvereno odvrne Janez.

Natočila bi

Blondinka se pripelje na bencinsko črpalko in prosi prodajalca, naj ji natoči bencin.

Prodajalec je ustrežljiv in jo vpraša: »95 ali 98?«
Blondinka pa: »A nimate nič novejšega?!«

Odhaja

Ferdo v gostilni precej okajen: »Primite šank, jaz odhajam!«

LAŽJI SUDOKU

1			4		8	3	
6	8		1		9	2	
		3	5	2	1		
			6	7	4	3	
8						9	
	7	2	9	8			
	9		5	3	6		
2		1		6		5	7
4	5			2			1

Rešitev:

1	6	8	2	3	9	9	7
4	5	9	6	7	1	8	2
7	2	9	1	5	8	6	4
5	9	1	6	2	4	3	8
6	2	5	1	7	9	8	3
8	3	7	9	2	6	1	5
9	1	4	2	5	8	6	7
2	7	6	4	1	5	9	8
8	5	6	7	9	4	2	1

TEŽJI SUDOKU

3	1		4			6		
9			3			4	5	
	4		7		8			
		8				1	9	7
1	7	2				6		
			5		9		7	
5		3			7			4
	6				4		5	

Rešitev:

6	5	2	7	2	8	1	9	7
7	1	9	4	2	9	6	6	5
9	2	6	1	5	7	2	7	9
8	7	9	6	6	7	1	1	3
2	8	5	9	7	1	6	6	9
4	6	1	6	7	2	8	5	9
1	6	8	5	4	9	7	7	2
5	2	7	1	9	6	4	8	6
8	9	2	6	7	9	4	2	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

DARILA ZA OTROKE IZ REJNIŠKIH DRUŽIN

Tradicionalni gorenjski novoletni Rotary ples je priložnost, ko se zberejo rotarijci iz vseh gorenjskih klubov in si v dobrodelnem duhu izmenjajo novoletna voščila ter želje.

Maša Likosar

Pet gorenjskih Rotary klubov – Bled, Kranj, Škofja Loka, Tržič Naklo in Zgornji Brnik, dva Rotaract kluba, Kranj in Tržič Naklo, ter dva Interact kluba, Carnium in Škofja Loka, so se v prazničnem duhu tokrat že šestič družili v Kongresnem centru na Brdu. Slavnostni večer je potekal v sproščnem, gurmanskem, prijateljskem, plesnem in dobrodelnem duhu. Namen letošnjega dobrodelnega srečanja je izbral Rotaract klub Kranj, in kot je pojasnila

Ana Zupan, bodo z zbranim denarjem nakupili darila in jih skupaj s plesno predstavo plesne skupine Katja Dance Company podarili otrokom iz rejniških družin iz območja CSD Radovljica. »Mesec december je čas veselja, smeha, majhnih in velikih pričakovanj, toplih objemov in druženj, zato sem vesela, da smo se ponovno zbrali na tradicionalnem plesu,« je dejala predsednica Rotaract kluba Kranj Tjaša Križnar in nam zaupala še, da so za božično pravljico zbrali okoli tisoč evrov. V imenu odsotne guvernerke distrikta 1912 Irene Kos je zbrane rotarijce pozdravil predsednik Rotary kluba Škofja Loka

Damjan Rotter. »Zahvaljujem se vam za vsa dobra dela in dobro ime, ki ga širite pod rotarijsko zastavo,« je v imenu Kosove dejal Rotter.

Okoli petinsedemdeset zbranih gostov je pred razvajanjem brbončic z glasbenim nastopom razgrel Denis Vrbanec, član Rotaract kluba Martjanci. Zapel je znani pesmi Dan ljubezni in Wind took me away. Na odru so pozdravili tudi mlado pevko Ljudmilo Freljih ob spremljavi Jaka Špeharja na klaviaturah. Slišali smo Nikoli ne boš moj, Have yourself a merry Little Christmas in Hallelujah, I love him so. Za osrednje glasbeno doživetje pa je

poskrbela skupina Jamm, ki jo sestavljajo Sara Jagrič, Metod in Janez Sečnik ter Aljaž Poljanec.

Večer so popestrili z Rotarijskim kvizom in omizje, ki si je prislužilo največ točk, je prejelo steklenice pijače Mikelj Spirits. Vsi tisti, ki pa so na srečelovu izžrebali prazno srečko, so se v končnem žrebu potegovali za pet glavnih nagrad – sliko Janeza Štroša, ki jo je podaril RC Kranj, izposoja električnega avtomobila ob koncu tedna RC Zgornji Brnik, sliko RC Tržič Naklo, pršut iz RC Škofja Loka in zlato viljamo vko, ki jo je podaril Rotaract klub Kranj.

Predsedniki: Damjan Rotter, Gaber Žula, Igor Žula, Tjaša Križnar, Andrej Kotar in Jožef Perne / Foto: Tina Dokl

Glasbeniki Metod Sečnik, Ljudmila Freljih, Denis Vrbanec in Jaka Špehar / Foto: Tina Dokl

Prednovoletno druženje Primoža Cuznarja, Ane Zupan in Bोजना Beleharja v Kongresnem centru na Brdu / Foto: Tina Dokl

Kranjski rotarijci Mojca Lozar, Beno Fekonja in Franjo Radikovič / Foto: Tina Dokl

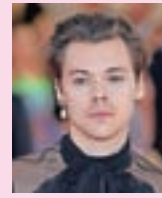
Člani Rotary kluba Škofja Loka / Foto: Tina Dokl

Lionistka Brigita B. Eling in rotarijec Iztok Kraševac / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Nov album obogaten s posebno podobo

Član nekdanje fantovske skupine One Direction **Harry Styles (25)** je izdal nov album z naslovom Fine Line. Britanski pevec je svoje oboževalke presenetil tudi z vinilno ploščo, na kateri je njegova gola podoba. Nad to potezo so bili nekateri navdušeni, drugi zaskrbljeni, saj so njegove oboževalke zelo mlada dekleta. Styles, ki se je lani razšel z supermanekenko Camille Rowe, je v novem albumu predstavil kar nekaj ljubezenskih pesmi, za katere nekateri trdijo, da je dobil navdih prav v propadli zvezi.

Kariera ni več na prvem mestu

Beyoncé Knowles-Carter (38) je spregovorila o prioritetah. »Ko mi je življenje dalo lekcijo, sem začela iskati globlji smisel. Na uspeh danes gledam povsem drugače. Vsaka bolečina in izguba je darilo. S splavi sem se naučila, da moram najprej sama dozoreti, preden bom lahko nekemu mamica,« je povedala pevka, ki pravi, da biti številka ena na sceni ni več njena prioriteta, temveč želi ustvarjati umetnost, ki bo živela še dolga leta po tem, ko nje več ne bo.

Umril je otroški igralec Jack Burns

Star komaj štirinajst let je umrl igralec **Jack Burns**, najbolj poznan po vlogi v televizijskem šovu Skrite priče. Vzrok smrti še ni znan, vendar so po poročanju tujih medijev sumljive okoliščine izključene. Deček je bil najden mrtev na svojem domu v Greenocku na Škotskem. Bil je baletni plesalec in član Elite Academy. Za njim žalujejo mama Karen, oče Robert in brat Rory.

Ločitev po osemnajstih letih

Tudi četrti zakon se za **Williamu Shatnerja (88)** končuje. Po osemnajstih letih bosta s soprogo **Elizabeth Shatner (61)** podpisala ločitvene papirje. Junak serije Zvezdne steze in soproga sta pred poroko podpisala predporočno pogodbo. Elizabeth, nekdanja trenerka konj, in igralec sta se poročila v Indiji leta 2001. Pred tem je bil poročen z Glorio Rand, Marcy Lafferty in Nerine Kidd.

Na Večerji treh dežel sta gostom delali družbo Mojca in Pehta – še v mlajših letih, kot se je pošalila animatorka Barbara Koselj iz Radovljice, ki za čas kulinaričnega projekta prevzame njeno vlogo. Kot Mojca pa se je predstavila Kranjčanka Eva Ajdnik. / Foto: A. B.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 10. 1.; BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI – AKCIJA: 27. 1.–2. 2. 2020, VESELI DECEMBER ADVENTNI ZAGREB: 14. 12., ČAZMA IN ZAGREB: 21. 12., BANOVI: 27.–28. 12., RADENCI: 27.–29. 12., OTOČEC, ŠMARJEŠKE, DOLENJSKE S ČAZMO: 27.–29. 12., NOVO LETO TUHELJ: 30. 12.–2. 1. 2020 MORJE – DUGI OTOK, LASTOVO, KORČULA, OREBIČ www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Spoznajmo Janeza Jalna

Drulovka – Župnija Drulovka - Breg vabi jutri, v soboto, 14. decembra, ob 18.45, po maši, v cerkev sv. Mihaela v Drulovki na literarno-glasbeni večer Spoznajmo Janeza Jalna. Marjeta Žebovec bo predstavila pisatelja in njegovo delo, župnik Ciril Plešec bo prebral odlomke iz njegovih del, MePZ KD Jakoba Aljaža pa bo zapel nekaj pesmi.

Medgeneracijske dejavnosti

Kranj, Preddvor, Cerklje, Šenčur – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj bodo naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 16. decembra: 9.00–11.00 Slovenija, moja nova država, 10.00–11.00 Orientalni plesi, 10.00–11.00 Vesele urice – Francoščina, 15.30–16.30 Metoda Feldenkrais – učenje skozi gib, 17.00–18.00 Vesele urice – Slovenščina, 18.00–19.30 Joga nidra, 17.30–19.30 Ustvarjalnica – Okraski za božično drevesce iz plutovinastih zamaškov, 18.00–20.00 Izkušveni ples za ženski razcvet; torek, 17. decembra: 9.00–10.30 Movement medicine – gibalna delavnica z Ano Perdan, 16.00–17.00 Jezik slovensko (otroci 5.–10. leta starosti), 17.00–18.00 Razumem, znam slovensko (otroci 10.–15. leta starosti), 18.00–19.30 Vpogledi v skrivno naravo človeka, 3. del; Preddvor: ponedeljek, 16. decembra, 16.00–19.00 Peka – drobno božično pecivo; Cerklje: ponedeljek, 16. decembra, 17.30–18.30 Vadba za gibljivost, torek, 17. decembra, 16.30–18.00 Astrologija – tečaj; Šenčur: ponedeljek, 16. decembra, 9.30–10.30 Umovadba za starejše, torek, 17. decembra, 8.30–9.30 Telovadba. Obvezna so prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Tradicionalni pohod na Vršič

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi v četrtek, 26. decembra, na tradicionalni decembrski pohod na Vršič. Pohodnike čakata dve uri vzpona in nekaj manj sestopa. Odhod s posebnim avtobusom izpred parkirišča pri Mercatorju na Primskovem bo ob 7.30. Prijave in vplačila sprejemajo v pisarni društva v Iskri Labore ob sredah med 17. in 18. uro ali z nakazilom na tekoči račun društva. Informacije dobite pri vodniku Milanu Čeliku, tel. 031 418 146.

PREDAVANJA

Potopisno predavanje Colorado trail

Žiri – Danes, v petek, 13. decembra, bo ob 18. uri v Krajevni knjižnici Žiri potopisno predavanje z naslovom Colorado trail. Marjan Moderc, popotnik in kolesar, bo v besedi in sliki predstavil pot z gorskimi kolesom čez Skalno gorovje v ZDA.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 14. decembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Grešno ljudstvo ob 9. uri ter predavanje Daniela Aleksina ob 10.30.

KONCERTI

Koncert Tanje Žagar

Bled – V četrtek, 19. decembra, se bo ob 19. uri v Festivalni dvorani Bled začel novoletni koncert Tanje Žagar z naslovom Tiho, tiho čas beži.

Stop pops 20

Radovljica – Kulturno društvo Bid Bang vabi na novoletni koncert Stop pops 20, ki bo jutri, v soboto, 14. decembra,

ob 20.20 v Linhartovi dvorani v Radovljici. Prislunhili boste lahko melodijam, ki so zvenele iz radijskih sprejemnikov ob ustanovitvi Bid Banga leta 1999. Gost bo Mitja Šinkovec.

Koncert Helene Blagne

Sveti Duh – Jutri, v soboto, 14. decembra, bo ob 19.30 v Kulturnem domu pri Sv. Duhu z uspešnicami iz svoje 30-letne glasbene kariere gostovala slovenska pevka Helena Blagne.

Božično-novoletni koncert

Radovljica – Mešani pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice vabi na božično-novoletni koncert, ki bo jutri, v soboto, 14. decembra, ob 18. uri v Baročni dvorani Radovljiške Graščine v Radovljici. Vstop bo prost.

Novoletni koncert

Kokrica – Turistično društvo Kokrica vabi v nedeljo, 15. decembra, ob 16. uri v Kulturni dom na Kokrici na božično-novoletni koncert. Igral bo Ansambel Franca Miheliča.

OBVESTILA

Literarna sekcija Društva upokojencev Šenčur vabi

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur je ustanovilo literarno sekcijo. Vabijo članice in člane z literarno žilico, da se jim pridružijo. Več informacij daje Franc Medle, tel.: 040 899 473.

PREDSTAVE

Premiera gledališke igre Dvigalo

Preddvor – KUD Matije Valjavca Preddvor vabi na premiero gledališke igre Dimitrija Kralja Dvigalo. Predstava bo danes, v petek, 13. decembra, ob 19.30 v Kulturnem domu Preddvor. Vstopnine ne bo, zaželeni pa so prostovoljni prispevki.

Vesela igra o žalostni princesinji

Slovenski Javornik – V petek, 20. decembra, se bo ob 17. uri v kulturnem domu na Slovenskem Javorniku začela otroška igra Frana Milčinskega Vesela igra o žalostni princesinji. Nastopili bodo učenci OŠ 16. decembra Mojstrana, OŠ Koroška Bela in OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas.

Dobrodelni adrenalinski spektakel za otroke

Ljubljana – Pri Žitu je december tradicionalno mesec dobrodelnosti. Pred dnevi so za več kot petsto otrok iz vse Slovenije v Ljubljani pripravili dobrodelni Praznični Šumi Dunking Devils spektakel. Poleg uživanja v zabavnem šovu so se otroci razveselili tudi prazničnih daril. Šumi vsako leto decembra tudi dobrodelnim društvom in organizacijam, ki se ukvarjajo z otroki iz socialno šibkejših okolij, podari tono bombonov. Na dogodku so simbolično predali donacijo Zvezi prijateljev mladine Moste - Polje, programu Botrstvo v Sloveniji in društvu Vesele nogice, bombone bodo v tem mesecu podarili še več kot tridesetim organizacijam.

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8 EUR

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Znova bosta krasila baziliko v Vatikanu

Kamnik – Dr. Sabina Šegula in Peter Ribič iz Biotehniškega centra Naklo bosta letos spet sodelovala pri praznični krasitvi bazilike sv. Petra v Vatikanu. Delček praznične božične dekoracije bosta predstavila v cerkvi Marijinega brezmadežnega spočetja v Kamniku v petek, 13. decembra, od 9. ure dalje.

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: Sand tale, Uliana Dorofeeva
HRESTAČ
Petek, 13. december 2019, ob 17.30 uri
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Piki teater iz Slovaške
KRAVLJICA
Sobota, 14. december 2019, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
Gorenjski Glas
triglav

GRAJSKI PREDDVOR

1. december, od 8.00 do 12.00, Dvorski trg
Adventni sejem

13. december ob 19.30, Kulturni dom Preddvor
KD Matija Valjavec: Gledališka igra Dvigalo

20. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Bort Ros

21. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Delavnica Kamišibaj za otroke

21. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Katja Križnar

22. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Folklorno društvo Preddvor
(prikaz kostumov in plesov, animacija)

23. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Gasilsko društvo Preddvor
(predstavitve društva z animacijami)

25. december, od 16.00 do 18.00, jezero Črnava
20. obletnica potopa božičnega drevesčka

26. december ob 14.30, jezero Črnava
Tek Božičkov

27. in 28. december, od 17.00 do 19.00, dvorišče gradu Dvor
Sonja Puzin: Pevska delavnica za otroke

27. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Janez Ogris

28. december, od 19.30 do 22.00, dvorišče gradu Dvor
Koncert: Adi Smolar

V primeru dežja popoldanske animacije odpadejo.

Občina Preddvor
PREDDVOR
Gorenjski Glas

PETER WOHLLEBEN
SKRIVNO ŽIVLJENJE ŽIVALI
Ljubezen, žalost, sočutje – razkrivanje osupljivega skritega sveta čustev

Strastni ljubitelj narave Peter Wohlleben na podlagi najnovejših znanstvenih spoznanj, ki jih podkrepi z opažanji in izkušnjami z živalmi iz prve roke, osvetli neznani svet: zapletene vedenjske vzorce živali v gozdu in na domačem dvorišču, njihovo čustveno življenje in zavest. In tako bralcu postane jasno, da so nam živali veliko bliže, kot smo bili prepričani. Čudovita, poučna in osupljiva knjiga!

194 strani; 200 x 125 mm; mehka vezava
Cena knjige je

15 EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek
neprekinjeno od 8. do 16. ure,
sreda od 8. do 17. ure,
petek od 8. do 15. ure,
sobote, nedelje in prazniki
zaprti.**

NEPREMIČNINE

POSESTI

PRODAM

NA Kokrici prodam travnik površine
9.329 m², tel.: 041/582-415

19003261

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 70
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO, 13 m², blizu zdravstvenega
doma - nasproti urgence, tel.:
031/549-008 19003238GARAŽO na Vrečkovi ulici - Planina,
tel.: 041/378-085 19003278Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.siV zadovoljstvo naših strank upravljamo
zanesljivo in varne storitve posredovanja v
prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

MOTORNIA VOZILA

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

KOMPLET gume za Ford C max, 205
x 55 x 16, cena 20 EUR, tel.: 04/51-
82-239 19003268KARAMBOLIRANA
VOZILA

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila,
vozila v okvari, slabše ohranjena in
nevozna, poceni avtovleka po celi
Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1,
Lesce, tel.: 040/629-675 19003185GRADBENI
MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019 19003180SUHA bukova drva, možnost dostave
po Gorenjski, tel.: 041/822-754 19003253SUHA hrastova drva, tel.: 031/846-
674 19003281STANOVANJSKA
OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

LEPO ohranjeno spalnico Alpes, tel.:
040/665-095 19003240GOSPODINJSKI
APARATI

PRODAM

RABLJEN, 45 cm, vgradni štedilnik,
ugodno, tel.: 04/53-10-211, 041/741-
851 19003260

GLASBILA

PRODAM

DIATONIČNO harmoniko CFB, odlično
ohranjeno, staro 5 let, in trobento
Thoman gr 400, tel.: 040/739-512 19003257KNJIGE,
PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige, popolnoma nove,
avtorske, ugodno. Za iskalce resnice,
tel.: 040/567-544 19003230

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE izjemne tehnične,
umetniške, sporočilne in energijske
vrednosti, tel.: 040/567-544 19003231

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike,
značke, srebrnino, luči, kipe in drugo,
tel.: 030/670-770 19003283STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kipe in drobnarije, tel.:
051/258-936 19003184

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

TRIDELNI voziček Peg perego gt.3,
zelene barve, lepo ohranjen, cena 350
EUR, tel.: 031/631-980 19003235VOZIČEK One tree hill urban jungle
za otroke od rojstva, črno-rosa, tel.:
040/436-138 19003270MEDICINSKI
PRIPOMOČKIBOLJŠA, DRAŽJA OČALA NA RE-
CEPTI Vrednost vašega zelenega
recepta podvojimo. Optika
Aleksandra, Qlandia, pogoji na
www.optika-aleksandra.si. Kličite
brezplačno 080 1331 19002207

PRODAM

ZDRAVILNO kristalno blazino
90/200, novo, za polovično ceno, tel.:
041/532-292 19003237

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CEVI za sušilno, fi 40, 15 m dolžine z
avtomatiko, tel.: 031/699-145 19003246PLUG za sneg, zadnji priklop, domača
izdelava, srednje velik, tel.: 031/309-
750 19003258SILOREZNICO - slamoreznico Epple
933, tel.: 031/699-145 19003249ŠPINDEL za poravnalko, 60 cm, in
boben za sadni mlin, tel.: 031/699-
145 19003248ŠROTAR za žito ali sadje, v dobrem
stanju, malo rabljen, tel.: 04/25-91-
470, 040/498-014 19003242ŠROTAR - mlin za mletje žita, trofazni,
tel.: 041/632-881 19003252TRAČNO žago za hlodovino in vilničar
Litostroj 5 T, tel.: 051/202-229 19003264VRČ za molzno enoto, tel.: 031/699-
145 19003247

KUPIM

STAREJŠI, ohranjen traktor Same
delfino ali Aurora 4 x 4, tel.: 068/171-
256 19003269TRAKTOR - Zetor, Ursus, Univerzale,
Store, Deutz, IMT ali TV ter ostalo
mehanizacijo, tel.: 031/562-809 19003255

PRIDELKI

PRODAM

BELI in rdeči jedilni krompir sora in
desire in domači česen, tel.: 041/971-
508 19003209

DOMAČI česen, tel.: 031/806-416 19003272

ODLIČNO novo vino cviček, cena 1
EUR/l. Možnost dostave, izposoje
cisterne, tel.: 040/612-414 19003250OREHE v lupini, debeli, cena 5 EUR/
kg, Gorje, tel.: 040/529-521 19003271SENO in otavo v kockah, tel.: 04/53-
15-106, 031/432-537 19003244SENO - ekološko pridelano, balirano v
kocke ali razsuto, tel.: 04/25-03-705,
040/842-844 19003243VINO - cviček, kvalitetno, možna
dostava, tel.: 041/830-461 19003190VINO kraški teran, cena 2 EUR/l,
mešano belo 1,10 EUR/l. Zbiram
naročila za dostavo, tel.: 031/795-
008 19003254VINO cviček, možna dostava, tel.:
031/206-874, Tone 19003274

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

3 OVCE, ugodno, tel.: 040/794-988
190032673 TELIČKE, stare 8 mesecev, teža
260 kg, tel.: 041/571-150 19003241BIKKA ČB, starega 10 dni, tel.:
041/357-944 19003239BIKKA simentalca, starega 4 mesece,
tel.: 031/687-062 19003275ČB teličke, stare 14 dni, tel.: 041/589-
884 19003273KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave in
bele, pred nesnostjo. Pripeljemo na
dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva
ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19003183MESO telice in svinjsko polovico,
krmljena z domačo hrano, cena 5,5
EUR/kg, tel.: 041/923-218 19003277PRAŠIČA, težkega 170 kg, domača
hrana, ter mlade peteline cvergelne,
tel.: 040/607-507 19003279PURANE, race, peteline - letošnje, za
zakol ali rejo, tel.: 041/632-881 19003251TELIČO, brejo 7 mesecev, prodam
ali menjam za bika rogač, Zg. Lipnica,
tel.: 04/53-14-469, 041/973-543 19003259TELIČKI simentalci, stari 6 in 4 tedne,
in krmni krompir, tel.: 031/223-102 19003266TELIČKO simentalco, staro 3 mesece,
in kupim rabljeno privezo ali stojalo za
balo, tel.: 031/378-946 19003256TELIČKO simentalco, staro 6 tednov,
teža 80 kg, tel.: 040/885-262 19003276

KUPIM

KRAVO ali teličko limuzin, tel.:
051/202-229 19003263NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in
teličke. BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.
Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53,
Ljubljana, tel.: 064/130-081 19003182ODSTAVLJENO telico mesne pasme,
tel.: 040/824-141 19003284

OSTALO

PRODAM

MEŠANA drva in kmetijske stroje, tel.:
041/923-994 19003245

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: **OTROŠKI POGLED V SVET**, objavljene v Gorenjskem glasu 26. novembra 2019, ki prejmejo darilni bon trgovine Baldrijan Kranj v vrednosti 20 evrov, so: **Helena Roblek** iz Preddvora, **Majda Romih** z Golnika in **Janez Tiringar** iz Kranja. Nagrajencem čestitamo!

LOTO

Rezultati 99. kroga - 11. decembra 2019
5, 20, 21, 25, 30, 31, 39 in 29Loto PLUS: **4, 9, 17, 22, 23, 36, 38 in 2**
Lotko: **6 2 1 5 1 8**Sklad 100. kroga za Sedmico: **1.440.000 EUR**
Sklad 100. kroga za PLUS: **140.000 EUR**
Sklad 100. kroga za Lotka: **340.000 EUR**

ZAHVALA

Dal si ljubezen,
prijateljstvo, sanje.
Hvala za vse, verjamemo vanje.

V 54. letu starosti nas je zapustil ljubljani mož, oče in sin

ROBERT BURGAR

z Brega ob Savi

Ob slovesu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, sveče, svete maše in denarne prispevke. Hvala gospodu župniku Cirilu Plešču za pogrebni obred, Alenki Kepic Mohar in Marku Ivarniku za sočutne besede slovesa. Hvala sodelavcem podjetij Iskratel in Adria Tehnika za cvetje in darovane prispevke. Za lepo poslednje slovo se zahvaljujemo Bojanu Porenti in Komunalni Kranj, Gasilskemu društvu Breg ob Savi ter Avto-moto društvu Šenčur. V boju z nepremagljivo boleznijo so nas več kot dve leti sočutno spremljali in podpirali dr. Mateja Lopuh, Nataša in Tanja ter družine Kepic, Mohar in Šekoranja.

Hvala vsem, ki ste imeli Roberta radi in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti v večnost.

Žalujoci: žena Nataša, sin Rok, hčerka Ema, mama Pavla, oče Jaka in sestra Nina z družino

ZAHVALA

Vsi bližnji, ki smo jih ljubili,
nas s smrtjo niso zapustili.
V ljubezen so se spremenili,
z njo naša srca napolnili.

V 79. letu se je za vedno poslovil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

MARIJAN CEFERIN

iz Dašnice 26 v Železnikih

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem za vse tople stiske rok, ustne in pisne besede sožalja, molitve in darove. Hvala patronažni sestri ter medicinskemu osebju domačega zdravstvenega doma in lekarne za prijazno pomoč v težkih trenutkih. Posebno zahvalo izrekamo dr. Marku Možini, ki je našega očeta s svojo srčnostjo in poklicno predanostjo spremljal v njegovem najtežjem obdobju. Iskrena hvala gospodu župniku Tinetu Skoku za duhovno oskrbo in sočutno opravljeno pogrebno slovesnost. Za ganljivo petje ob slovesu smo hvaležni pevčemu kvartetu Obzorje.

Še enkrat hvala vsem, ki ste se od našega očeta poslovili in ga skupaj z nami pospremili na zadnji poti.

Žalujoci domači

V knjigi vam razkrivamo
koristne nasvete in
postopke za domačo
pripravo mlečnih
izdelkov. Od najbolj
preprostih, kot so
kislo mleko, jogurt,
kefir do zahtevnejših
mehkih sirov v slanici,
mocarole, sira za žar
in drugih izdelkov iz
smetane.
V knjigi je poleg cele
palette navodil za
izdelavo tudi več kot
40 slastnih receptov
za jedi, za katere so
poleg drugih sestavin
uporabljeni tudi
mlečni izdelki.

168 strani, 17 x 23,5 cm, brošura

18
EUR

* Poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel.
št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Tonača Cesta 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

ZAPOSLOTITVE (m/ž)

NUDIM

PIZZERIJA & Restavracija nudi redno zaposlitev izkušenemu kuharju/-ici za delo v restavraciji. Nudimo redno plačilo, delo v mladem kolektivu in prijetnem ambientu. Makarončki d.o.o., Podgorica 21, Lj. Črnuče, tel.: 040/218-203 19003197

HENNICH, d.o.o., Ul. Mirka Vadnova 13, Kranj zaposli upokojenca (m/ž). Delo v delavnici, občasno na terenu 60 ur/mesec: pomoč pri servisu, montaži in lažjih fizičnih delih, tel.: 041/608-979, g. Matej Tomšič 19003234

IŠČEM

IŠČEM DELO – voznik kat. C, E, koda 95, z NPK, za vožnje po Sloveniji, izkušnje z vožnjo kiperja, tel.: 040/389-518 19003280

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19003181

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19002256

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19003179

IŠČEM

UPOKOJENKA – igran diatonično harmoniko in iščem spremljavo na kitari, tel.: 040/535-114 19003141

RAZNO

PRODAM

ROKAVICE, električno grete, velikost XL, cirkular 1 F za žaganje drv, kovinski regal, tel.: 041/858-149 19003262

SANI za konjsko vprego, cena po dogovoru, tel.: 041/551-887 19003265

STARE slike in razglenice, tel.: 040/705-145 19003236

PODARIM

STROJENO kožo, tel.: 031/846-674 19003282

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike. Odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 19003175

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

Žalostni sporočamo, da nas je po dolgotrajni bolezni v 82. letu za vedno zapustila naša žena, mama, babica in prababica

ROZALIJA (ZINKA) POLAK
roj. Vodnik, iz Škofje Loke, Mestni trg 22

Pogreb drage pokojnice bo v družinskem krogu v soboto, 14. decembra 2019, ob 14.45 na mestnem pokopališču v Škofji Loki, maša zadušnica pa ob 14. uri v Cerkvi sv. Jakoba. Žara pokojnice bo na dan pogreba od 12. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoci vsi njeni
Škofja Loka, 9. decembra 2019

*Kako srčno si ti želela,
da še med nami bi živel.
Je konec trpljenja in skrbi,
miru naj Bog ti podari.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete

VERONIKE IVANŠEK
roj. Vrhovnik iz Dorfarij

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja in podarjene sveče. Zahvala pogrebni službi in g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem in trobentaču za poslovilne pesmi, ge. Lojzki za pomoč ter vsem, ki ste spremili pokojno k zadnjemu počitku. Zahvala osebju Doma Taber Šmartno, še posebej sestri Atifi.

Žalujoci vsi njeni
Dorfarje, 9. decembra 2019

*Hodil sem po sončnih tratah,
vprašal ptičke, kje si ti?
Pa so mi zažvrgolele
in so rekle, da te ni.*

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustila draga žena, mama, sestra, babica in prababica

MILKA PETERNE
rojena Košir, po domače Cvernova mama z Bukovice

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravnikom in osebju oddelka CIT UKC Ljubljana. Hvala gospodu župniku Damjanu Proštu za lep pogrebni obred in sveto mašo, zahvala tudi pevcem za lepo zapete pesmi. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo spoštovali in jo imeli radi ter jo pospremili k njenemu zadnjemu počitku. Ohranite jo v svojih mislih in srcih.

Žalujoci vsi njeni
Bukovica, december 2019

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo za vedno ostal.*

ZAHVALA

V 95. letu nas je zapustil dragi oče, dedi, pradedi, prapradedi, brat in stric

STANKO KALAN
šofer v pokoju, s Primskovega v Kranju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, Domu upokojencev Kranj, pogrebni službi Komunale Kranj, gasilcem PGD Kranj Primskovo, KO ZB Primskovo, govorniku za ganljive besede slovesa ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Bilo lepo je – prelepo,
skalilo srečo je slovo,
slovo za nas najhujše zlo,
spoznali smo,
nazaj te več ne bo.*

ZAHVALA

PETRA GARTNER
roj. Bertoncej

Iskrena zahvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, za stisk roke, tople besede tolažbe, za vse darove, cvetje, sveče in darovane maše.

Zahvala vsem, ki ste Petro pospremili na njeni zadnji poti, ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Vsi, ki radi jih imamo,
nikdar ne umro,
le v nas se preselijo
in najprej, naprej živijo,
so in tu ostanejo.*

ZAHVALA

V 94. letu nas je zapustil naš dragi ata, stari ata, tast, brat in stric

FRANČIŠEK KALAN
p. d. Juščov France iz Mavčič

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, besede tolažbe, za darovane sveče, cvetje in svete maše. Hvala dr. Lopuhovi za zdravniško oskrbo, gospodu župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem in pogrebni službi.

Še enkrat hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsa toplina njegovega srca bo ostala vedno z nami.

Žalujoci: hčerke Vilma, Anica, Breda, Minka in Erika z družinami

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin,
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 72. letu starosti je odšel k Bogu naš dragi mož, oče, ata, brat, stric

ŠTEFAN POLAJNAR

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, čebelarjem, sosedom, sodelavcem, znancem, vsem, ki ste nam stali ob strani ob težkih trenutkih. Hvaležni smo tudi vsem zaposlenim Onkološkega inštituta Ljubljana in zdravnici Lopuhovi. Hvala pogrebni službi Pogrebni, gospodu župniku Jerneju Marenku, prelatu Stanislavu Zidarju, pevcem, še posebej Damjani Močnik in govorniku čebelarju Janezu Hočvarju za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala. Naj počiva v miru.

Žalujoci vsi njegovi

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, starega očeta, pradedka in prapradedka

JANKA DOLENCA
po domače kajžarskega Jankota s Križne Gore

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala tudi govorniku g. Kumru in župniku g. Luštreku za lepo opravljen obred. Hvala tudi dr. Krtovi in patronažnemu osebju. Zahvaljujemo se tudi pevcem in pogrebni službi ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi, ki ga pogrešamo in ga imamo radi
Hotavlje, december 2019

ANKETA

Slovinci beremo
premalo knjig

MAŠA LIKOSAR

Na Slovenskem knjižnem sejmu so predstavili podatke raziskave Knjiga in bralci VI. Pokazala je, da polovica Slovencev na leto ne prebere niti ene knjige. Anketiranci so nam zaupali, koliko knjig na leto preberejo in kupijo ter kam vodi takšna bralna kultura Slovencev. / Foto: Tina Dokl

Darko Dimitrov, Breg pri Žirovnici:

Berem bolj strokovne revije, knjigo zelo redko primem v roke, letos še nisem prebral niti ene. Volja sicer je, a prosti čas raje namenim rekreaciji in obisku gora ali ležernosti.

Matjaž Podlipnik, Mojstrana:

Trenutno berem zbornik Usoda je koroškim Slovincem zopet dana njim samim v roke. Na leto običajno preberem petnajst knjig. Večkrat si jih izposodim, kot kupim.

Darinka Knafelj, Ljubljana:

Zadnje čase berem malo, mogoče eno knjigo na dopustu. Tisto, ki jo želim prebrati, kupim. Slovinci beremo premalo zaradi pomanjkanja časa in vpliva televizije, posledica bo slaba razgledanost.

Bojan Černelč, Belca:

Tri knjige na leto mi zagotovo uspe prebrati. Zdi se mi, da Slovinci beremo dovolj, a ne knjig, temveč bolj časopise v spletni obliki. Knjigo si najprej izposodim, in če je dobra, jo kasneje tudi kupim.

Eva Schmitt, Žirovnica:

Zelo rada berem, zato poskusim prebrati čim več, vsaj 10 do 15 knjig na leto. Premalo beremo kakovostno literaturo. Posledici bosta slabša pismenost ter omejena uporaba pravilne slovenščine.

Na noge dereze, v roke cepin

Brez popolne planinske opreme, dobre priprave in izkušenj se nikar ne podajamo v zasnežene gore, opozarjajo na Planinski zvezi Slovenije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Krvavec – Čeprav dolin še ni pobelil sneg, v gorah že vladajo zimske razmere. Nad 1800 metri nad morjem je druga stopnja nevarnosti proženja plazov po petstopenjski lestvici. Sneg pa je še zlasti na osojnih predelih pomrznjen in zbit.

V Planinski zvezi Slovenije (PZS) so tako ob začetku zimske sezone pripravili nekaj napotkov, gorski reševalec Matjaž Šerkezi ter načelnik Vodniške komisije PZS in inštruktor planinske vzgoje Franc Gričar pa sta tudi praktično predstavila pravilno uporabo opreme.

Poleg ustreznega planinskega nahrbtnika z naramnicami v obliki črke S, ki obidejo žile pod pazduhami in tako preprečijo mravljinčenje rok, se pozimi v gore ne podajamo brez plazovnega trojčka. Gre za t. i. plazovno žolno, ki oddaja in sprejema signal, ter plazovno sondo, s katerima zasutega pod plazom lažje najdemo, in aluminijasto lopato, s katero ga lahko odkopljemo. Kot opozarja Šerkezi, so za uspešno reševanje izpod plazu ključne prve minute.

Kako varno v gore, sta v sredo na Krvavcu predstavila Matjaž Šerkezi in Franc Gričar.

Poleg čelade sta v zimskih razmerah obvezna spremljevalca planincev tudi dereze in cepin. Pri tem Šerkezi in Gričar opozarjata na razliko med pravimi 10- ali 12-zobimi gorniški derezami in »derezicami«, ki so primerne zgolj za hojo po poledenem pločniku ali zasneženi gozdni cesti. Ob tem pa Šerkezi opozarja na nevarnost uporabe

pohodnih palic, ko imamo na nogah dereze: »Pohodne palice in dereze so smrtno nevarna kombinacija. Kar imamo na nogah dereze, sodi v roke cepin. V primeru, da pademo, se je namreč treba ustaviti v prvi sekundi, kar lahko storimo le s cepinom.«

»Poleti dobro vidna planinska pot je, ko je pokrita z listjem ali snežno odejo,

slabo vidna. Zato je zelo pomembno dobro znanje iz orientacije in predvsem da imamo s sabo kakovosten planinski zemljevid in kompas. Seveda nam bo prav prišla tudi aplikacija LocusMap na pametnem telefonu, vendar naj ne bo zamenjava za tiskani zemljevid,« še dodaja Franc Gričar.

Poleg ustreznih oblačil in tehnične opreme za obisk gora potrebujemo tudi znanje in izkušnje, ki jih velja pridobiti na ustreznih tečajih, ne pa na spletu. »Kar je za izkušenega gornika lahko, je za nekoga drugega morda smrtno nevarno. Tu se skrivajo pasti spletnih forumov in družbenih omrežij. Nekdo poda svojo oceno, ki ji potem vsi sledijo. Zato je pomembno, da informacije o razmerah v gorah dobimo na straneh planinske zveze in gorske reševalne zveze ter drugih preverjenih mestih,« pravi Šerkezi.

Gorski reševalci v gorah posredujejo vse pogosteje. Letos so izpeljali že 587 reševalnih akcij, lani pa v vsem letu 537. Povečalo se je tudi število smrtnih žrtev, lani je življenje v gorah izgubilo 31 ljudi, letos pa že 41.

Dršališče je dobro
obiskano

Na ledeni ploskvi na Slovenskem trgu v Kranju je živahno podnevi in tudi zvečer.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Od začetka tega meseca je odprto dršališče na Slovenskem trgu. Na njem in ob njem je vsak dan veliko obiskovalcev, ki lahko pridejo s svojimi drsalkami ali pa si jih tam izposodijo. Izposoja drsalk stane tri evre, prav toliko pa znaša tudi izposoja pingvina za pomoč

pri drsanju. Za premražene ročice in prazne želodčke skrbi ponudba toplih napitkov in prigrizkov.

Dršališče je odprto vsak dan od ponedeljka do potoke med 15. in 21. uro, ob sobotah, nedeljah, praznikih in med počitnicami pa med 9. in 21. uro. Kot pravijo obiskovalci, je najlepše drsati v soju prazničnih lučk.

Na dršališču je veliko najmlajših, prav tako pa v drsanju – zlasti v soju prazničnih lučk – uživajo starejši. / Foto: Primož Pižulin

Najmlajši krasili smrečice na Glavnem trgu

Kamnik – V torek, 10. decembra, se je središče Kamnika spremenilo v malo vasico lesenih, praznično okrašenih hišk, kjer bo decembra mogoče kupiti novoletna darila, ter »nasad« smrečic, ki so jih – kot je že v navadi zadnja leta – okrasili otroci Vrtca Antona Medveda Kamnik, Zasebnega vrtca Zarja, Zasebnega vrtca Sonček in Zasebnega vrtca Peter Pan ter zavoda Cirijs Kamnik, Podružnične šole Vranja Peč, Osnovne šole Marije Vere in Osnovne šole 27. julij. Okraske so izdelali sami, praznično dogajanje pa se je nadaljevalo tudi popoldne z novoletnim otroškim bazarjem Vrtca Antona Medveda Kamnik.

Smrečice v središču Kamnika so tudi letos okrasili najmlajši.

vremenska napoved

Danes bo oblačno, čez dan bo občasno snežilo, sprva bo možen tudi dež. Jutri zjutraj ali zgodaj dopoldne se bo zjasnilo, nato bo precej jasno. Ponekod bo zjutraj megla. V nedeljo bo precej oblačno, jutro bo mrzlo.

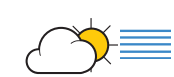
Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-2/1 °C

SOBOTA

-2/2 °C

NEDELJA

-5/4 °C

